

**SMILTENES NOVADA
SADARBĪBAS TERITORIJAS
CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNS**

SASKAŅOJA:

Smiltenes novada domes priekšsēdētājs /
CAP komisijas priekšsēdētājs
Edgars Avotiņš

VUGD Smiltenes posteņa komandiere /
CAP komisijas priekšsēdētāja vietniece
Ineta Bērziņa

Saturs

Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi.....	4
Ievads	6
1. Pašvaldības vai sadarbības teritorijas administratīvi teritoriālais raksturojums	8
1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums	8
1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ielodzījuma vietās izvietoto ielodzīto skaits....	9
Smiltenes novada teritorijā neatrodas ielodzījuma vietas.....	10
1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas	11
2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā Valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju.....	11
3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu	12
3.1. Risku scenāriji	13
3.1.1. Zemestrīce	13
3.1.2. Zemes nogruvums	14
3.1.3. Pali, plūdi un vējuzlūdi.....	15
3.1.4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkonu negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums	19
3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas	25
3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki	27
3.1.7. Epidēmija	31
3.1.8. Epizootijas.....	33
3.1.9. Epifitotijas	38
3.1.10. Bīstamo vielu noplūde objektā.....	41
3.1.11. Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā.....	50
3.1.12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā	50
3.1.13. Radiācijas avārijas.....	55
3.1.14. Bioloģisko vielu negadījumi	58
3.1.15. Ugunsgrēki	60
3.1.16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs.....	61
3.1.17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi.....	61
3.1.18. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi	63
3.1.19. Būvju sabrukums.....	65
3.1.20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa	66
3.1.21. Autotransporta avārija	66
3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi	74
3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa	75
3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri.....	77
3.1.24. Terora akti	78
3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi	80
3.1.26.1. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā .	83
3.2. Risku matrica	83
4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam	87
4.1. Zemestrīce	87
4.2. Plūdi – dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	89
4.3. Vētra, lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkonu negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstuma, sausums	91
4.4. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki	93
4.5. Epidēmija	95
4.6. Epizootijas un epifitotijas	96
4.7. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā.....	97
4.8. Avārijas dabasgāzes apgādes sistēmā un pārvades un sadales elektrotīklu bojājumu gadījumos	102
4.9. Radiācijas avārija	103

4.10. Bioloģisko vielu negadījumi	105
4.11. Ugunsgrēki	107
4.12. Būvju sabrukums.....	110
4.13. Autotransporta avārijas ar bīstamo vielu noplūdi.....	111
4.14. Aviācijas nelaiemes gadījums ar gaisa kuģi.....	113
4.15. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri.....	117
4.16. Terora akti	120
4.17. Karš, militārs iebrukums vai to draudi	122
5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji	130
6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas.....	131
6.1. Evakuācijas veids	131
6.2. Pulcēšanās vietas.....	132
6.3. Evakuācijas maršruti	133
6.4. Transporta nodrošinājums	133
6.5. Pagaidu izmitināšana.....	133
6.6. Evakuēto uzskaitē.....	135
6.7. Evakuēto ēdināšana	135
6.8. Evakuēto sociālā aprūpe.....	137
6.9. Evakuēto īpašuma apsardze	137
6.10. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā	137

Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi

AiM – Aizsardzības ministrija

ARCC – Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs

ĀSOK – Ārkārtējo situāciju operatīvās komisijas

CA – Civilās aizsardzības plāns

CA OVC – Civilās aizsardzības Operacionālās vadības centrs

CAK – Civilās aizsardzības komisija

DP – Drošības pārskats

EM – Ekonomikas ministrija

HES – hidroelektrostacija

IEM – Iekšlietu ministrija

IEM IC – Iekšlietu ministrijas informācijas centrs

IeVP – Ieslodzījumu vietu pārvalde

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

KM – Kultūras ministrija

LM – Labklājības ministrija

LVĢMC – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

OPV – Operatīvās vadības pārvalde

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PP – Pašvaldības policija

PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

RANP – Rūpniecisko avāriju novēršanas programma

SM – Satiksmes ministrija

SPKC – Latvijas Slimību profilakses un kontroles centrs

TNGIIB – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

VAAD – Valsts augu aizsardzības dienests

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VDD – Valsts drošības dienests

VDI – Valsts darba inspekcija

VI – Veselības inspekcija

VM – Veselības ministrija

VMD – Valsts meža dienests

VP VRP – Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde

VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs

VRB – Vidzemes reģiona brigāde

VRS – Valsts robežsardze

VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

VVD VRVP – Valsts vides dienests Vidzemes reģionālā vides pārvalde

Ievads

Smiltenes sadarbības teritorijas civilās aizsardzības (turpmāk tekstā – CA) plāns izstrādāts saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumu (stājās spēkā 2016. gada 1. oktobrī), Ministru kabineta 2020. gada 26. augusta noteikumu Nr. 476 “Par valsts civilās aizsardzības plānu”, Ministru kabineta 2017. gada 07. novembra noteikumu Nr. 658 “Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju” un Ministru kabineta 2017. gada 26. septembra noteikumu Nr. 582 “Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām” prasībām.

CA plāna izstrādes gaitā izmantoti šādi dokumenti:

- Smiltenes novada ilgspējīgas attīstības stratēģija līdz 2038. gadam;
- Smiltenes novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam;
- Ilgtspējīgas enerģijas un klimata pārmaiņu rīcības plāns;
- Smiltenes novada teritorijas plānojums;
- Smiltenes novada Vides pārskats;
- Valsts civilais aizsardzības plāns, 26.08.2020. versija;
- Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums, kas stājies spēkā 2016. gada 1. oktobrī;
- Ministru kabineta rīkojums Nr. “476 Par Valsts civilās aizsardzības plānu”, kas stājies spēkā 26.08.2020;
- Valsts aizsardzības koncepcija, kas apstiprināta 24.09.2020;
- Nacionālo bruņoto spēku likums un Ministru kabineta 2010. gada 5. oktobra noteikumi Nr. 946 “Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos”;
- Latvijas Republikas Zemessardzes likums, kas stājies spēkā 2010. gada 1. septembrī;
- Ministru kabineta 2017. gada 08. augusta noteikumi Nr. 440 “Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība”;
- Ministru kabineta 2005. gada 20. decembra noteikumi Nr. 966 “Noteikumi par mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu veidošanas kārtību un finansējumu”;
- Likums “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli”, kas stājies spēkā 2013. gada 10. aprīlī;
- Citi informācijas avoti un tiešsaistes resursi.

Civilās aizsardzības sistēma ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kuru veido valsts un pašvaldību institūcijas, juridiskās un fiziskās personas, kam likumā ir noteiktas tiesības, uzdevumi un atbildība aizsardzības jomā.

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam civilās aizsardzības sistēmas uzdevumi ir šādi:

- 1) nodrošināt cilvēku, vides un īpašuma drošību;
- 2) pēc iespējas nodrošināt sabiedrībai minimāli nepieciešamās pamatvajadzības katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā;
- 3) savlaicīgi prognozēt katastrofas draudus;
- 4) plānot un savlaicīgi veikt preventīvos pasākumus;
- 5) sniegt palīdzību katastrofā cietušajiem un mazināt kaitējumu, ko katastrofa radījusi vai var radīt cilvēkiem, videi un īpašumam;
- 6) plānot un veikt atjaunošanas pasākumus;
- 7) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt un saņemt starptautisko palīdzību;
- 8) atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš.

1. Pašvaldības vai sadarbības teritorijas administratīvi teritoriālais raksturojums

1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums

Smiltenes sadarbības teritorijā ietilpst Smiltenes novads. Smiltenes novads atrodas Latvijas ZA un tā teritorija ZR robežojas ar Valmieras novadu, Z ar Valkas novadu, A ar Alūksnes novadu, DA ar Gulbenes novadu, DR ar Cēsu novadu. Smiltenes novads atrodas Latvijas ZA un tā teritorija ZA robežojas ar Igaunijas robežu.

Smiltenes novads izveidots 2021. gada 1. jūlijā pēc pašvaldību Administratīvi teritoriālās reformas, apvienojot Apes pagastu, Apes pilsētu, Bilskas pagastu, Drustu pagastu, Gaujienas pagastu, Grundzāles pagastu, Launkalnes pagastu, Palsmanes pagastu, Raunas pagastu, Smiltenes pilsētu, Smiltenes pagastu, Trapenes pagastu, Variņu pagastu, Virešu pagastu. Smiltenes novada teritorijas kopējā platība 1800,55 km². Vislielāko platību no novada teritorijas aizņem Launkalnes pagasts 221,8 km², vismazākā platība - Apes pilsētai 2,45 km².

1. attēls. Smiltenes novads no 2021. gada 1. jūlija.

1. tabula. Smiltenes novada teritoriālā platība

Pašvaldība	Platība	
	Platība (km ²)	Īpatsvars kopējā teritorijā (%)
Smiltenes pilsēta	7,20	0,40
Apes pilsēta	2,44	0,14

Apes pagasts	125,14	6,95
Bilskas pagasts	160,92	8,94
Brantu pagasts	81,70	4,55
Blomes pagasts	75,90	4,22
Drustu pagasts	156,60	8,70
Gaujienas pagasts	125,78	6,99
Grundzāles pagasts	129,52	7,20
Launkalnes pagasts	221,84	12,30
Palsmanes pagasts	99,59	5,54
Raunas pagasts	152,40	8,46
Smiltenes pagasts	68,90	3,82
Trapenes pagasts	137,19	7,63
Variņu pagasts	100,54	5,58
Virešu pagasts	154,39	8,58
KOPĀ:	1800,05	100,00

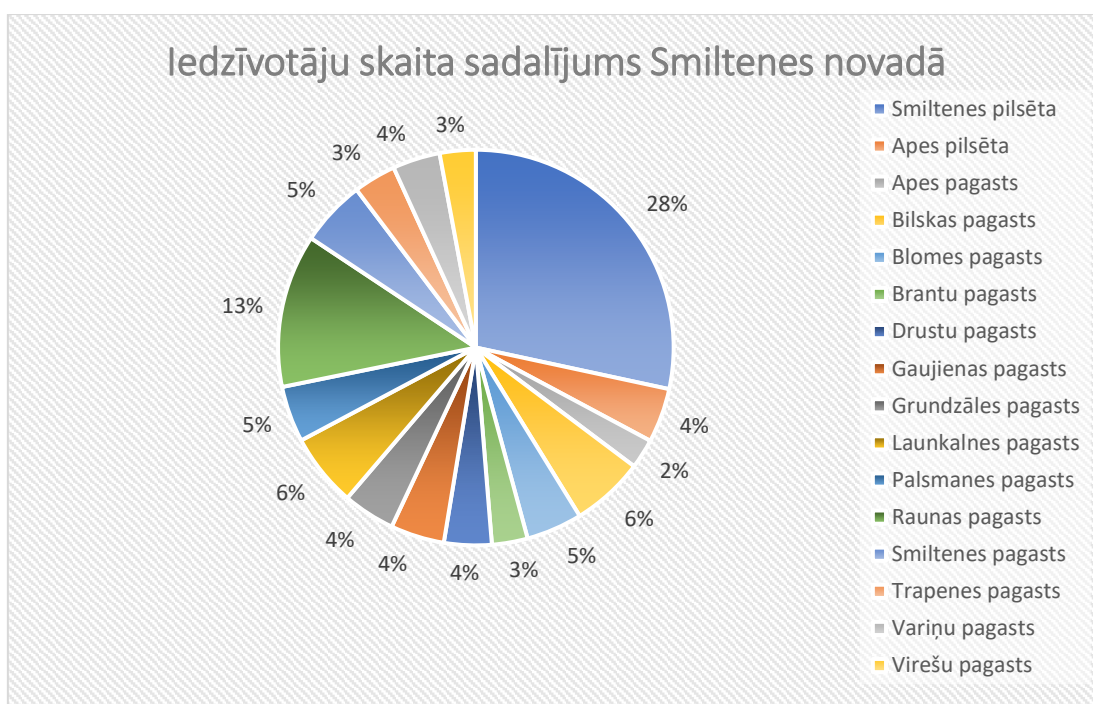
1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ieslodzījuma vietās izvietoto ieslodzīto skaits

Smiltenes novadā pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) informācijas uz 2023. gada 1. janvāri faktiski iedzīvotāju skaits - 18614. Iedzīvotāju blīvums Smiltenes novadā ir 10,41 iedz./km². Smiltenes pilsētā pēc PMLP informācijas uz 2022. gada 1. jūliju faktiski dzīvo 5317 iedzīvotāji, kas ir lielākais apjoms, salīdzinot ar pārējiem Smiltenes novada pagastiem. Smiltenes pilsētā dzīvo 28,37% no visiem Smiltenes novada iedzīvotājiem. Iedzīvotāju blīvums Smiltenes pilsētā ir 738,47 iedz./km², Apes pilsētā dzīvo 4,44% no visiem Smiltenes novada iedzīvotājiem. Iedzīvotāju blīvums Apes pilsētā ir 341,39 iedz./km².

2. tabula. Iedzīvotāju skaits pēc PMLP datiem uz 01.01.2023

Pašvaldība	Iedzīvotāju skaits uz 01.01.2023. (PMLP dati)	Iedzīvotāju blīvums (iedz./km ²)
Smiltenes pilsēta	5293	735,14
Apes pilsēta	832	340,98
Apes pagasts	453	3,62
Bilskas pagasts	1107	6,88

Blomes pagasts	857	11,33
Brantu pagasts	553	6,76
Drustu pagasts	729	4,65
Gaujienas pagasts	804	6,39
Grundzāles pagasts	786	6,07
Launkalnes pagasts	1107	4,99
Palsmanes pagasts	849	8,52
Raunas pagasts	2341	15,36
Smiltenes pagasts	992	14,4
Trapenes pagasts	643	4,69
Variņu pagasts	722	7,18
Virešu pagasts	546	3,53
KOPĀ:	18614	10,34

Kopumā analizējot datus, pēdējos gados iedzīvotāju skaits ir samazinājies. Salīdzinot 2019. un 2022. gada datus, iedzīvotāju skaits samazinājies no 19298 līdz 18614 iedzīvotājiem, jeb par 684 iedzīvotājiem, kas ir 3,54%.

Smiltenes novada teritorijā neatrodas ieslodzījuma vietas.

1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas

Smiltenes novadam blakus esošo pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas:

1.3.1. Alūksnes novadam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns 2021. gadā, apstiprināts Alūksnes novada domes sēdē 25. martā, 2021. gadā. Alūksnes sadarbības teritorijā ietilpst Alūksnes novads. Civilās aizsardzības komisijas nolikums apstiprināts ar Alūksnes novada domes lēmumu Nr. 248 26. augustā, 2021. gadā.

1.3.2. Cēsu novadam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns 2021. gadā, Cēsu sadarbības teritorijā ietilpst Cēsu novads. Civilās aizsardzības komisijas nolikums apstiprināts ar Cēsu novada domes lēmumu Nr. 137 19. augustā, 2021. gadā.

1.3.3. Gulbenes novadam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns un ir izveidota civilās aizsardzības komisija.

1.3.4. Valkas novadam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns 2021. gadā. Sadarbības teritorijā ietilpst Valkas novads. Civilās aizsardzības nolikums apstiprināts Valkas novada domes sēdē 30. septembrī 2021. gadā.

1.3.5. Valmieras novadam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns 2021. gadā. Sadarbības teritorijā ietilpst Valmieras novads. Civilās aizsardzības nolikums apstiprināts Valmieras novada domes sēdē ar lēmumu Nr. 636 30. decembrī, 2021. gadā.

2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā Valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju

Valsts civilās aizsardzības plānā ir iekļauti 26 iespējamie apdraudējumi, kurus atbilstoši katastrofas riska novērtēšanas metodikai apzināja katastrofas pārvaldīšanas subjekti:

1. Zemestrīces;
2. Zemes nogrūvumi;
3. Pali, plūdi un vējuzplūdi;

4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums;
5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas;
6. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki;
7. Epidēmijas;
8. Epizootijas;
9. Epifitotijas;
10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā;
11. Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā;
12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā;
13. Radiācijas avārijas;
14. Bioloģisko vielu negadījumi;
15. Ugunsgrēki;
16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs;
17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi;
18. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi;
19. Būvju sabrukums;
20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešanas uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģu katastrofa;
21. Autotransporta avārija;
22. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi;
23. Dzelzceļa transporta katastrofa;
24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri;
25. Terora akti;
26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi.

3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu

Šajā nodaļā katram riskam veikta visaptveroša risku analīze. Dabas katastrofu risku scenāriji sīkāk netiek modelēti, jo to apmērs, intensitāte un postījumi nav pastāvīgi un ir mainīgi atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem. Risku scenāriju modelēšana veikta tehnogēnajiem riskiem, kuriem iespējams izmodelēt seku scenārijus: bīstamo vielu noplūde, transporta avārijas un avārijas gāzes apgādes sistēmās.

Dabas katastrofu risku kartes un izmodelētās tehnogēno risku kartes norādītas zemāk. Balstoties 3. nodaļā sniegto informāciju, izveidota risku matrica, kurā iekļauti visi riski, kuriem var tikt pakļauti Smiltenes novada iedzīvotāji.

3.1. Risku scenāriji

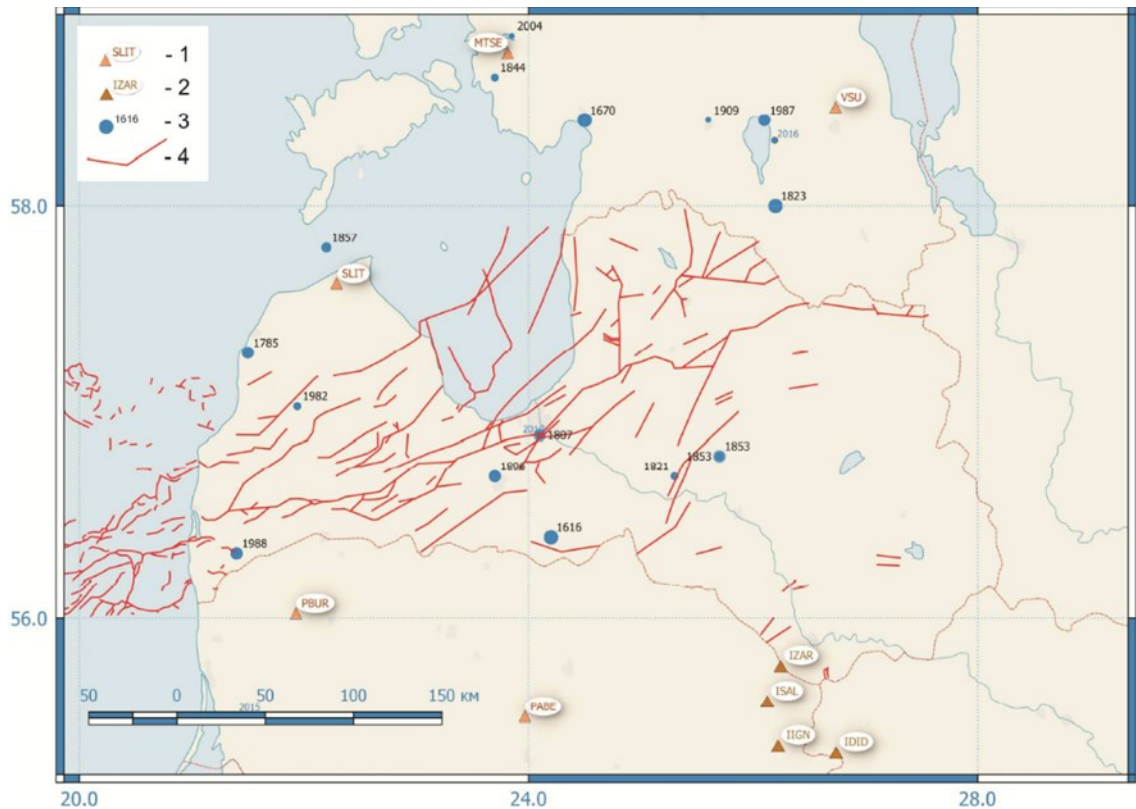
3.1.1. Zemestrīce

Latvijas teritorija neatrodas seismiski aktīvajā zonā, bet esošie statistikas un vēstures dati liecina, ka Latvijas teritorijā un tās apkārtnē (Baltijas reģionā) konstatētas 28, tai skaitā, arī samērā stipras zemestrīces. Pēdējās astoņas samērā vieglas un viduvējas zemestrīces notikušas 1976. - 2004. gadā. Šo inducēto zemestrīču magnitūda pēc Rihtera skalas bija 3,5 līdz 5.

Latvijas Zemes garozā tektonisko lūzumu ir relatīvi daudz, piemēram, Liepājas–Rīgas – Pleskavas tektoniskā zona šķērso Latvijas teritoriju virzienā no DA uz ZA no Liepājas līdz Valmierai un turpinās uz austrumiem Pleskavas virzienā¹. Zemestrīču cilmvietas parasti saistītas ar aktīviem tektoniskiem lūzumiem. Latvijas teritorijā tektoniskie lūzumi eksistē, bet to aktivitāte nav daudz pētīta. Pamatojoties uz Latvijas seismiskās bīstamības pētījumu rezultātiem, ir pamats uzskatīt par ticamu zemestrīces rašanās scenāriju ar ne mazāk kā 5.2 magnitūdu pēc Rihtera skalas. Šāda stipruma zemestrīces var izraisīt ēku sienu bojājumus, plaisas, zemes nogruvumus, spēcīgas vibrācijas, dažādu objektu krišanu. Visbiežāk dažādus seismoloģiskos notikumus fiksē piekrastes zonā, sākot no Liepājas, kā arī Zemgalē un Latgalē. Zemāk (2. attēls) norādīta jaunākā Latvijas seismiskās rajonēšanas karte.

1

2. attēls. Latvijas vispārējās seismiskās rajonēšanas karte (Avots: Pārskats “Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismoloģiskais monitorings par 2020.gadu”, LVĢMC 2020)

Apzīmējumi kartei:

- 1 - BAVSEN tīkla seismiskās stacijas
- 2 - Ignalinas AES lokālā seismiskā tīkla stacijas
- 3 – Vēsturisko zemestrīču epicentri, gads (punkta izmērs ir proporcionāls zemestrīces magnitūdai)
- 4 - Kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas

Pēc kartes var secināt, ka Smiltenes novads atrodas uz kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas. Smiltenes novadā vēsturiski nav fiksētas zemestrīces.

Zemestrīču riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo zemestrīču radītie draudi Smiltenes novadā uzskatāmi par nebūtiskiem ar maznozīmīgu risku un ļoti zemu varbūtību.

3.1.2. Zemes nogruvums

Klimatu pārmaiņu rezultātā aizvien biežāk ir novērojamas intensīvas lietusgāzes un citi ekstremāli laikapstākļi, kā rezultātā gruntsūdeņu ietekme, erozija un augsnes sašķidrināšanās var izraisīt zemes nogruvumus.

Zemes nogruvums ir ģeoloģiska parādība, kuras laikā dažādu faktoru ietekmē notiek iežu vai augsnes nobrukšana. Zemes nogruvumi var notikt ūdenstilpņu krastos, kā arī jebkur

ar augstu reljefa pacēlumu. Zemes nogrūvumi var būt vairāku veidu. Tajos var nogrūt dažādas nobiras, dubļi, akmeņi un citi. Zemes nogrūvums var radīt ģeofizisko dabas katastrofu.

Latvijā zemes nogrūvumi visbiežāk vērojami Baltijas jūras piekrastes zonā. Smiltenes novadā zemes nogrūvumi var notikt Gaujas upes krastos (Virešu pagasts un Gaujienas pagasts).

Zemes nogrūvumu riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo zemes nogrūvumu radītie draudi Smiltenes novadā uzskatāmi par nebūtiskiem.

3.1.3. Pali, plūdi un vējuzlūdi

Globālās klimata pārmaiņas ir noteikušas arī ilgtermiņa un sezonālās izmaiņas Latvijas upju hidroloģiskajā režīmā, novērojot būtiskas izmaiņas upju hidrogrāfos tieši ziemas un pavasara sezonās.

Pali un sniega kušana, kad gaisa temperatūra un sniega daudzums ir noteicošie plūdu lieluma faktori. Raksturīgi ziemas - pavasara sezonā, virszemes ūdens objekta hidroloģiska režīma fāzē, kam raksturīgs augsts ūdens līmenis sniega un ledus kušanas rezultātā.

Ledus sastrēgumi un ledus iešana, kas ir sevišķi smagi, ja pēkšņi paaugstinās gaisa temperatūra un ledus nepaspēj izkust, ceļas ūdens līmenis un ledus tiek atrauts no krastiem. Ledus sastrēgumu un sablīvējumu izraisīti plūdi raksturīgi ar ledus un vižņu uzkrāšanās zem ledus segas vai salauzts ledus upē, kas izraisa upes kanāla sašaurināšanos un ūdens līmeņa paaugstināšanos;

Lietus radīti plūdi (nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 stundu laikā vai īsākā laikposmā), kam raksturīgs straujš caurplūduma pieaugums un ūdens līmeņa celšanās intensīvo un/vai ilgstošo lietainu periodu dēļ. Lietus izraisīti plūdi var radīt applūšanu gan lauku teritorijās, gan pilsētās, kurās intensīvi nokrišņi rada strauju noteci un pārsniedz lietus ūdeņu notek sistēmu maksimālo ūdens novadītspēju;

Hidrotehnisko būvju avārija un to radītā pārplūšana, kas var būt aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas leļpus aizsprostam strauji plūstot un raujot sev līdzī kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam.

Vējuzplūdi - ūdens līmeņa paaugstināšanās jūrā vai upju grīvās, ko izraisa noteiktu vēju iedarbība. Sevišķi bīstamas situācijas veidojas gadījumos, kad Ziemeļeiropu šķērso

vairāki aktīvi cikloni, kuri nes vairākkārtēju rietumu puses vēju pastiprināšanos, veicinot ūdens pieplūdumu vispirms Baltijas jūrā, bet pēc tam arī Rīgas līcī.

Atkarībā no laika apstākļiem, Daugavā, Gaujā, Ventā, Dubnā, Lielupē, Ogrē, Bārtā pavasarī var veidoties ievērojami ledus sastrēgumi, kas rada strauju ūdens līmeņa celšanos. Smiltenes novads ir iekļauts plūdu apdraudēto vietu sarakstā, kur kā potenciālās plūdu skartās teritorijas norādītas Gaujas upe Vidagā (Virešu pagasts) un Kuģuciemā (Gaujienas pagasts). Smiltenes novadā kā vietu, kas stipru nokrišņu laikā var applūst, var minēt viensētu “Straumes”, Apes pagastā, kas atrodas Vaidavas upes krastā. Lielu nokrišņu laikā ir nācies evakuēt šo viensētu. Trapenes pagastā atrodas Melnupe, kuru dēļ dolomīta sliekšņa nav iespējams izbagarēt, tāpēc spēcīgu nokrišņu laikā upe var pārplūst un appludināt tuvumā esošos ceļus. Ņemot vērā, ka Abula upe tek cauri Smiltenes novadam (Smiltenes pilsētai), ekstremālu laikapstākļu gadījumā pastāv Abula upes plūdu risks Smiltenes pilsētā. Smiltenes pilsētas teritorijā atrodas vairākas hidrotehniskās būves, kuru nepareiza ekspluatācija vai nelabvēlīgi laikapstākļi var izsaukt bojājumus, kas var radīt plūdu draudus. Atbilstoši Smiltenes teritorijas plānojumam, Palsmanes un Variņu pagasta teritorijās norādītas Rauzas upes applūstošās teritorijas ar applūduma atkārtošāns biežumu vismaz reizi desmit gados (ar 10 % applūduma varbūtību). Visa Smiltenes novada funkcionālā zonējuma karti, kurā iezīmētas applūstošās teritorijas, skatīt 1. pielikumā.

Hidrotehnisko būvju pārrāvumi vai to nepareiza ekspluatācija ir uzskatāma par otro plūdu risku radītāju, jo var nebūt atkarīgi tikai no meteoroloģiskajiem apstākļiem, bet arī no tehniskā stāvokļa. Smiltenes novadā ir 11 mazie HES (skat 4. tabulu).

3. tabula. Smiltenes novadā darbojošās hidrobūves

Hidrotehniskā būve	Pagasta nosaukums	Īpašnieks/ apsaimniekotājs
SIA “Abuliņi” dīķi	Launkalnes pagasts	SIA “Abuliņi”
Avotiņu dīķi	Launkalnes pagasts	Mārīte Avotiņa
Cērtenes ezers un slūžas	Brantu pagasts	Raitis Atvars
Tepera ezera slūžas un regulēšanas aizbīdņi	Smiltenes pilsēta	SIA “Smiltenes NKUP”
Vidusezers un slūžas	Smiltenes pilsēta	SIA “Smiltenes NKUP”
Brutuļu ezers	Smiltenes pagasts	SIA “Energo 2000”
Blomes dzirnavezers un slūžas	Blomes pagasts	Smiltenes novada pašvaldība
Vilciņu dīķis un slūžas (Variņu dzirnavas)	Variņu pagasts	Endijs Džuibe

4. tabula. Smiltenes novadā darbojošies mazie HES

Upes nosaukums	HES nosaukums	Pagasta nosaukums	Īpašnieks/apsaimniekotājs
Palsa	Palsmanes ūdensdzirnavas HES	Palsmanes	SIA "Palsmanes ūdensdzirnavu HES"
Vizla	Vizlas HES	Grundzāles	SIA "S&E Management"
Rauza	Jeiskas dzirnavu HES	Launkalnes	ZS "Jeiskas dzirnavas"
Nigra	Nigras HES	Blomes	SIA "GM"
Šepka	Rauzas dzirnavu HES	Palsmanes	ZS "Rauzas dzirnavas"
Abuls	Smiltenes HES	Smiltene	SIA "Gaisma97"
Abuls	Tiltleju HES	Smiltene	SIA "GM"
Abuls	Brutuļu HES	Smiltenes pag.	SIA "Energo 2000"
Vaidava	Grūbes HES	Ape	SIA "Grūbes - Hidro"
Palsa	Dūniju HES	Drustu pagasts	SIA "Meža meistars"
Rauna	Raunas dzirnavu HES	Raunas pagasts	SIA "Raunas dzirnavu HES"

HES ir noteiktas trīs drošuma klases. Atbilstoši Valsts prezidenta izsludinātajam un Saeimas pieņemtajam likumam "Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu" (07.12.2000.) 3. panta 1. punktam, ir šādas HES hidrotehnisko būvju drošuma klases:

1) **A klase** - būves, kuru avāriju rezultātā rodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, tiek nodarīts būtisks zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un būtisks kaitējums videi;

2) **B klase** - būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet tiek nodarīts zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi;

3) **C klase** - būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi ir nenozīmīgs.

5. tabula. HES raksturojošie rādītāji

HES nosaukums	HES jauda (kw)	Drošuma klase	Ekspluatācija
Palsmanes ūdensdzirnavu HES	160	C	2003
Vizlas HES	320	C	2001
Jeiskas dzirnavu HES	18	C	2001
Nigras HES	15	C	2000
Rauzas dzirnavu HES	45	B	2001
Smiltenes HES	95	B	1999
Tiltleju HES	30	C	2001
Brutuļu HES	42	B	1993
Grūbes HES	390	C	1999
Dūniju HES	50	B	
Raunas dzirnavu HES	60	B	2003

Smiltenes pilsētas iedzīvotāju, kuri dzīvo mākslīgo ezeru uz Abula upes - Tepera ezera, Vidusezera un Tiltleju ezera - kaskādes tuvumā drošību var apdraudēt Tepera ezera dambja pārrāvums. Dambja pārrāvums var radīt “ķēdes reakciju”, krasi pieaugošā spiediena rezultātā izraisot arī aizsargdambju pārrāvumus upes lejtecē atrodošajos HES. Grūbes HES darbību var ietekmēt Karvas HES Alūksnes novadā, kurš ir uzbūvēts uz Vaidavas upes pirms Grūbes HES. Nevienai no Smiltenes novada HES nav piešķirta A drošuma klase, kas nozīmē, ka pārrāvumu gadījumā tieši draudi cilvēku dzīvībai nav gaidāmi. HES īpašniekiem/pasaimniekotājiem jānodrošina pareiza un droša šo būvju ekspluatācija, kā arī sliktu meteoroloģisko apstākļu laikā, jānodrošina komunikācija starp šo objektu apsaimniekotājiem.

3. attēls. Smiltenes pilsētas plūdu karte (plūdu teritorija iezīmēta ar režģotajām līnijām)

3.1.4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums

Lietusgāzes un ilgstošas lietavas

Lietus izraisīto ietekmi var raksturot divos dažādos mērogos:

1) **ilgstošs periods** (nedēļas līdz pat mēneši), kad bieži tiek novērots lietus, augsne pakāpeniski kļūst pārmitra un vairs nespēj uzsūkt lieko mitrumu. Ilgstoši regulāra lietusūdeņu pieplūduma rezultātā ūdens līmenis novadgrāvjos un upēs ir paaugstināts, ūdens uzkrājas arī zemās vietās ar sliktu noteci vai vāju uzsūkšanos augsnē. Īpaši bīstamas situācijas veidojas, ja viena otrai seko vairākas šādas epizodes. Ilgstoša lietus epizodes parasti skar teritoriāli plašākus apgabalus, vairākus novadus.

2) **īslaicīgs, bet intensīvs lietus** - parasti tas tiek novērots gada siltajā sezonā, sevišķi vasarā, to bieži pavada pērkona negaiss, iespējama arī krusa. Šādos apstākļos, īsā laika periodā nolīst liels nokrišņu daudzums, kuru nespēj uzsūkt augsne, kā arī tas nespēj notecēt uz ūdenstīlpēm, sevišķi bīstamas situācijas veidojas pilsētvides apstākļos, kur zaļā zona, kas Latvijā ilgstoša lietus raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai izmanto nokrišņu daudzumu 12 stundu periodā, kā stipru lietu definējot apstākļus, kad šajā periodā nolīst 20

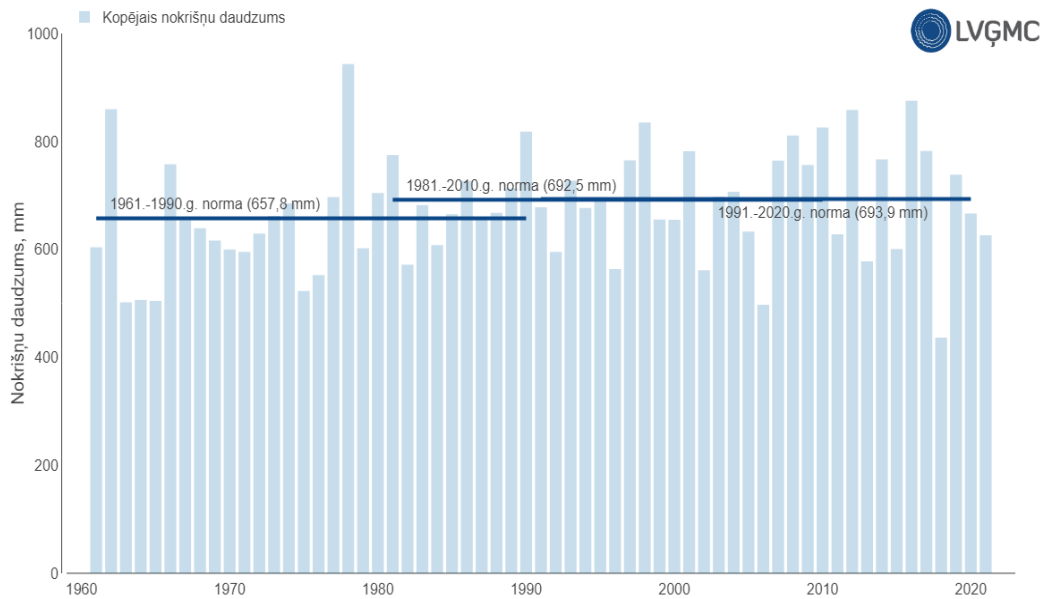
- 39 mm, ļoti stipru 40 -5 9 mm, bet bīstami jeb ekstremāli stipru – ja šādā laika periodā nolīst 60 mm un vairāk.

Īslaicīgu lietusgāžu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai Latvijā tiek piemēroti sekojoši kritēriji: nokrišņu daudzums 3 stundu vai īsākā periodā, saskaņā ar ko stipras lietusgāzes laikā 3 stundu vai īsākā periodā nolīst 10-19 mm; ļoti stipras lietusgāzes laikā – 20 - 29 mm; bīstami jeb ekstremāli stipras – 30 mm un vairāk.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 432 (17.09.2019.) “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija" gada nokrišņu summa Smiltenes novadā ir 720 mm gadā. Klimatoloģiskie rādītāji Smiltenes novadā norādīti saskaņā ar Priekuļu hidrometeoroloģiskās stacijas datiem.

Nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 stundu laikā vai īsākā laika periodā var izsaukt ūdens līmeņa celšanos upēs, applūdinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c. Atbilstoši LVĢMC Priekuļu meteoroloģiskās stacijas datiem no 2015. - 2018. gadam, novērota viena reize, kad nokrišņu daudzums 24 stundu laikā pārsniedz 50 mm, tomēr nav novērots, ka 50 mm tiek pārsniegti 12 h. Augstākais nokrišņu daudzums novērots 2016. gadā. Atbilstoši LVĢMC Alūksnes meteoroloģiskās stacijas datiem no 2015. - 2018. gadam, novērota viena reize, kad nokrišņu daudzums 24 stundu laikā pārsniedz 50 mm, tomēr nav novērots, ka 50 mm tiek pārsniegti 12 h. Augstākais nokrišņu daudzums novērots 2017. gadā. Pēc ilggadējiem datiem nokrišņu laikā var palielināties ūdens līmenis upju lejtecēs. Smiltenes novadā Abula upes ūdens līmeņa celšanās var apdraudēt Smiltenes pilsētas teritoriju. Apes pagastā Vaidavas upes ūdens līmeņa celšanās var ietekmēt Apes pilsētas teritoriju. Gaujas upes ūdens līmeņa celšanās var ietekmēt Gaujienas apdzīvoto teritoriju.

Smiltenes novads pēc LVĢMC “Sākotnējā plūdu riska novērtējuma 2019. – 2024. gadam” dokumenta atrodas līdzienā lauku teritorijā, kur var rasties lietus radīti plūdi, kas pārsvarā novērojami vasaras otrajā pusē vai rudenī, kad samazinājies ūdens patēriņš veģetācijas vajadzībām.

Smiltenes novada gada kopējais nokrišņu daudzums laika posmā no 1961. līdz 2021. gadam

4. attēls. Smiltenes novada gada kopējais nokrišņu daudzums no 1961 - 2021. gadam

Pērkona negaiss un krusa

Pērkona negaiss ir atmosfēras elektriskā parādība, kas parasti ir novērojama gada siltajā sezonā, bet ir iespējams jebkurā no gada mēnešiem. Tas veidojas gubu - lietus mākoņos, kad spēcīgas gaisa strāvas mākonī izraisa lietus lāšu un / vai krusas graudu savstarpēju berzi, radot elektriskās izlādes – zibeni. No lielā siltuma daudzuma, kas izdalās zibens rezultātā, apkārtējais gaiss strauji izplešas, izraisot skaņu – pērkonu. Pērkona negaisu var pavadīt gan intensīvas lietusgāzes, gan arī krasas vēja brāzmas un krusa. Atsevišķos gadījumos krusa var tikt novērota arī tad, ja nav pērkona negaiss. Latvijas teritoriju regulāri šķērsos gubu - lietus mākoņu zonas.

Pērkona negaisu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs** - pērkona negaisu pavada stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 15 - 19 m/s un / vai krusa ar diametru < 6 mm;
- **ļoti stiprs** - pērkona negaisu pavada ļoti stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 20 - 24 m/s un / vai krusa ar diametru 6-19 mm;
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs** - pērkona negaisu pavada ekstremāli stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s, un / vai krusa ar diametru ≥ 20 mm.

Sniegs un putenis

Sniegs un putenis kā ziemas laika parādības nozīmīgu ietekmi rada gan intensīvas vai ilgstošas snigšanas un putināšanas apstākļos, kad nozīmīgi pieaug sniega sega un tiek aizputināti ceļi, gan arī neierasti agras vai vēlas šo dabas parādību iestāšanās gadījumos, kad vēl nav iestājušies vai jau noslēgušies atbilstošie ceļu uzturēšanas apstākļi. Agra vai vēla snigšana var radīt postījumus arī sala neizturīgām lauksaimniecības kultūrām. Snigšanas un puteņa apstākļos papildus ietekmi rada vēja pastiprināšanās, kas var veicināt ceļu aizputināšanu, turklāt atsevišķās situācijās, kad zemes virsmu klāj pietiekami bieza, bet nesablietēta sniega sega, ceļu aizputināšana var notikt arī situācijās, kad nesnieg, bet stipra vēja apstākļos tiek pārvietots uz zemes virsmas esošais sniegš. Tāpat kā papildus nozīmīgs faktors ir redzamības tāluma samazināšanās intensīvas snigšanas un puteņa laikā.

Klimata pārmaiņas ir ievērojami ietekmējušas sezonālā sniega pārklājumu un biežumu. Latvijas teritorijā kopumā tiek novērota vidējā sniega segas biezuma samazināšanās. Arī sezonas garums, kad tiek novēroti stabili sniega apstākļi, kļūst īsāks, tomēr ļoti agrīna vai vēlīna snigšana aizvien var tikt novērota.

Snigšanas apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stipra snigšana** - sniega segas pieaugums 5 - 9 cm 12 stundu laikā;
- **ļoti stipra snigšana** - sniega segas pieaugums 10 - 14 cm 12 stundu laikā;
- **bīstami jeb ekstremāli stipra snigšana** - sniega segas pieaugums ≥ 15 cm 12 stundu laikā.

Stipra snigšana ar sniega segas palielināšanos par 6 – 13 cm un vairāk 12 stundās vai īsākā laika periodā, kā arī putenis un apledojušs var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Atbilstoši LVGMC Priekuļu un Alūksnes meteoroloģiskās stacijas datiem no 2016. - 2018. gadam, sniega segas biezums, kas pārsniedz 13 cm un vairāk 24 stundu laikā, fiksēts 83 reizes. Sniega segas biezums, kas pārsniedz 13 cm un vairāk 12 stundu laikā, fiksēts 4 reizes.

Puteņa apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs putenis** - snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 4 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 15 m/s mazāk nekā 3 stundas;
- **ļoti stiprs putenis** - snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās $\geq 15 - 19$ m/s ilgāk nekā 3 stundas;

- **bīstami jeb ekstremāli stiprs putenis** - snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 20 m/s ilgāk nekā 3 stundas.

Apledojums un slapja sniega nogulums

Apledojums ir ziemas sezonas laika parādība, tas rodas, kad negatīvas temperatūras apstākļos veidojas intensīva migla, smidzina vai pat līst lietus (tiek novērota atkala) un uz virsmām (ceļiem, ielām, trotuāriem u.c.) vai objektiem (vadiem, koku zariem u.c.) veidojas ledus kārtas. Ielas un trotuāri šādos apstākļos jau ļoti ātri kļūst slideni. Bet uz vadiem un koku zariem izveidojies biezs apledojuma slānis var izraisīt to lūšanu.

Slapja sniega nogulums arī ir ziemas sezonas laika parādība. Tas veidojas, kad krīt slapjš sniegs, bet gaisa temperatūra ir negatīva, izraisot slapjā sniega piesalšanu.

Apledojums un slapja sniega nogulums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Slapja sniega nogulumi nav ļoti bieža parādība Latvijas ziemās.

Apledojuma klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs apledojums** - sasalstoši nokrišņi ar intensitāti <1 mm/12 stundās;
- **ļoti stiprs apledojums** - sasalstoši nokrišņi ar intensitāti 1 - 4 mm/12 stundās;
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs apledojums** - sasalstoši nokrišņi ar intensitāti ≥ 5 mm/12 stundās.

Stiprs sals

Dažādos pētījumos lielākoties ir noskaidrots, ka ilggadīgajā laika periodā lielākajā pasaules daļā auksto dienu un nakšu kļūst mazāk. Arī Latvijā nepilnu pēdējo 100 gadu laikā ir norisinājušās līdzīgas izmaiņas ekstremāli zemu gaisa temperatūras raksturā – dienu skaits stabilu salu un apstākļiem, kad tiek novērotas sevišķi zema gaisa temperatūra, samazinās. Tomēr Latvijā vēl aizvien ziemas periodā var iestāties stiprs sals, kas var apdraudēt cilvēku veselību un pat dzīvību, kā arī izraisīt tehnogēnus bojājumus - cauruļvadu un apkures sistēmas bojājumus, lauksaimniecības kultūru izsalšanu u.c. Sala ietekmi būtiski var palielināt stiprs vējš vai apstākļi, kad zemes virsmu neklāj sniegs ir kailsals.

Sala intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs sals**, kad gaisa temperatūra pazeminās līdz $-20\dots-24^{\circ}$;

- **ļoti stiprs sals**, kad gaisa temperatūra ir -25...-29⁰;
- **bīstami jeb ekstremāli stiprs sals** tiek novērots, kad termometra stabiņš noslīd līdz -30⁰ atzīmei un vēl zemāk.

Gaisa temperatūras absolūto minimumu un tā varbūtības (°C) skatīt 5.tabulā!

6.tabula. Gaisa temperatūras absolūtais minimums un tā varbūtības (°C)

Nr. p.k.	Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada minimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
		1.	Alūksne	-37,4	-36,8	-28,8	-15,9	-5,8	-0,3	2,9	0,7	-5,1	-10,6		-20,6	-36,8
2.	Priekuļi	-36,5	-38,0	-26,4	-12,6	-5,4	-1,4	3,5	-0,1	-4,5	-12,9	-20,6	-39,0	-39,0	-36,2	-31,2

Karstums

Karstuma viļņiem jeb ilgstošu nepārtraukta karstuma periodu biežuma un intensitātes pieaugumam arvien biežāk tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, jo tie negatīvi ietekmē cilvēku veselību un mirstību, sevišķi vasarā. Īpaši satraucošas šīs pārmaiņas ir lielo pilsētu aglomerāciju iedzīvotājiem, jo pilsētas kā “siltuma salas” ietekmē gaisa temperatūra pilsētas centrā – tā ir augstāka nekā nomalē, līdz ar to arī karstuma radītais diskomforts pilsētas centrā būs lielāks.

Spēcīgi karstuma viļņi var izraisīt kultūraugu bojājumus, nāves gadījumus no hipertermijas, un plašus strāvas zudumus, jo masveidā tiek izmantoti gaisa kondicionieri un ventilatori.

Karstuma intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stiprs karstums** - maksimālā gaisa temperatūra dienas 2 dienas un ilgāk paaugstinās līdz +27...+32⁰;
- **ļoti stiprs karstums** - maksimālā gaisa temperatūra ir $\geq +32^{\circ}$ vai minimālā gaisa temperatūra naktī nav $< +20^{\circ}$ (turklāt pirms tam jau ir bijušas dienas ar stipru karstumu);

- **bīstami jeb ekstremāli stiprs karstums** - 2 dienas un ilgāk termometra stabiņš pakāpjas virs +30° atzīmes vai arī 2 naktis un ilgāk termometra stabiņš nenoslīd zem +20° atzīmes.

7. tabula. Gaisa temperatūras absolūtais maksimums un tā varbūtības (°C)

Nr. p.k.	Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada maksimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
1.	Alūksne	8,8	10,9	18,2	26,5	30,2	30,8	33,3	32,9	29,4	21,1	13,1	10,8	33,3	32,7	31,4
2.	Priekuļi	9,7	10,9	17,4	26,6	30,3	32,0	34,0	32,7	29,5	21,5	14,3	11,0	34,0	33,2	32,1

Sausums

Sausums ir apstākļi dabā, kad ilgāku laika periodu netiek novēroti nokrišņi. Sevišķi nelabvēlīgi apstākļi var veidoties, ja tas tiek novērots aktīvās veģetācijas periodā, vienlaikus iestājoties arī karstumam – tad sausums būtiski ietekmē lauksaimniecību, kā arī mežsaimniecību. Turklāt sausuma apstākļos parasti ievērojami pieaug ugunsbīstamība mežos. Ilgstošs sausums izkaltē augsnes virskārtu un zāli, samazinot gaisa mitrumu un mākoņu daudzumu. Tas veicina straujāku gaisa atdzišanu diennakts tumšajā laikā un straujāku sakaršanu dienas gaitā. Latvijā sausuma raksturošanai ir ieviests Standartizētais nokrišņu daudzuma indekss (SPI, *Standardized precipitation index*) – rādītājs, kas raksturo sausuma un mitruma periodus.

2018. gadā visā Latvijas teritorijā, tai skaitā arī Smiltenes novadā, valdīja ilgstošs sausums, bet mazāks nokrišņu daudzums tika konstatēts tikai 1940. gadā.

Sausuma apstākļu raksturošanai tiek izmantoti sekojoši SPI kritēriji:

- **mēreni sauss** -1...-1,49;
- **ļoti sauss** -1,5...-2;
- **ekstremāli sauss**, ja SPI ir ≤ -2.

3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

Vēja ātrums un tā izmaiņas gada griezumā ir būtiski atkarīgas no atmosfēras kopējās cirkulācijas īpatnībām, kā arī no vietējiem apstākļiem. Svarīgs vēja ātruma parametrs ir vēja ātrums brāzmās, kas ir ievērojami lielāks nekā vidējais vēja ātrums. Vētru laikā tieši vēja brāzmas izraisa lielākos postījumus. Vēja brāzmas ir raksturīgas piezemes gaisa plūsmai, jo

tās izraisa berze. Virs sauszemes vējš ir brāzmaināks nekā virs akvatorijas. Piezemes vēja ātrumam un virzienam ir spēcīga ietekme arī uz Baltijas jūras reģionu un cilvēku aktivitātēm reģionā. Ekstremāls vēja ātrums ir tiešs drauds cilvēku dzīvībai un materiālajām vērtībām, tai skaitā dažāda veida infrastruktūru. Tāpat lielu vēja ātrumu var saistīt arī ar netiešu ietekmi, piemēram, augstiem viļņiem, vējuzplūdiem, kā arī piekrastes eroziju, kas var radīt ekonomiskos zaudējumus. Pēc vējlauzēm pasliktinās meža sanitārais stāvoklis, jo ievērojami pieaug kukaiņu masveida savairošanās risks. It īpaši bīstama ir egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās.

Vidēji valstī visspēcīgākās vēja brāzmas novērotas 1967., 1969. un 2005. gadā, kad novērotas līdz šim spēcīgākās valstī piedzīvotās vētras. Tiek prognozēts, ka tuvāko gadu laikā klimata pārmaiņu negatīvo seku rezultātā vētras risks var palielināties.

Vēja ātruma brāzmās raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai par vēja pastiprināšanos, Latvijā tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stipra vētra** – vējā ātrums brāzmās sasniedz 20-24 m/s;
- **ļoti stipra vētra** – 25-32 m/s’
- **bīstami jeb ekstremāli stipra vētra** - ≥ 33 m/s.

Iedzīvotājus, tautsaimniecības objektus un citus objektus var apdraudēt vētra ar vēja ātrumu 25 m/s un vairāk, kas var radīt elektronisko sakaru līniju un elektrolīniju pārrāvumus, kontaktu un kabeļu bojājumus pilsētu elektrotransporta un elektrovilcienu līnijās. Var tikt sagrautas vai bojātas dzīvojamās mājas un ražošanas ēkas, izraisītas transporta avārijas, mežu postījumi, autoceļu un ielu aizsprostojumi (nogāzti koki, konstrukcijas). Atbilstoši Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra brīvpiekļuves meteoroloģisko datu meklēšanas datubāzei (turpmāk tekstā LVGMC), Priekuļu meteoroloģiskās stacijas datiem (tuvākā Smiltenes novadam) no 2014. - 2018. gadam nav novērotas vēja brāzmas, kas pārsniedz 25 m/s. Lielākās vēja brāzmas šajā periodā novērotas 2014. gadā, kad tās sasniegušas 24,5 m/s. 2019. gada 27. oktobrī Priekuļu meteoroloģiskajā stacijā fiksētas vēja brāzmas 27 m/s. Atbilstoši Alūksnes meteoroloģiskās stacijas datiem no 2014. - 2018. gadam nav konstatētas vēja brāzmas, kas pārsniedz 25 m/s. Lielākās vēja brāzmas novērotas 2015. gadā, kad tās sasniegušas 24 m/s. Pēc ilggadējiem datiem vētru iespējamība paaugstinās rudens periodos, bet viesuļvētras iespējamās no jūlija līdz augustam.

Krasas vēja brāzmas ir piepeša strauja vēja ātruma palielināšanās par 8 m/s un vairāk īsā laika intervālā (vismaz 1 minūte), kad vēja ātrums ir ≥ 11 m/s. Kraso vēja brāzmu postījumi var būt lielāki nekā vēja postījumi gadījumos, kad vēja pastiprināšanās notiek pakāpeniski. Turklāt krasās vēja brāzmas pērkona negaisa laikā visbiežāk tiek novērotas vasaras sezonā.

Pērkona negaisa laikā Latvijā var tikt novēroti arī virpuļviesuļi jeb tornado. To darbības joslā tiek nopostīti meži, elektrolīnijas un ēkas, gaisā tiek pacelti ievērojami smagumi. Parasti virpuļviesuļi veidojas Baltijas jūras piekrastes zonā, tomēr tie var veidoties arī valsts iekšienē. Visstiprākais virpuļviesulis Latvijā fiksēts 1986. gada 7. jūlijā, kad tā stiprums pēc Fudžitas - Pīrsona tornado skalas bija F3. Virpuļviesulis sākās Ērgļos un aizvirzījās līdz Rankas pagastam Gulbenes novadā. Smiltenes novadā nav fiksēti spēcīgi virpuļviesuļi.

Krasas vēja brāzmas ir piepeša strauja vēja ātruma palielināšanās par 8 m/s un vairāk īsā laika intervālā (vismaz 1 minūte), kad vēja ātrums ir ≥ 11 m/s.

Kraso vēja brāzmu pērkona negaisa laikā klasifikācijai un brīdinājumu sagatavošanai sabiedrībai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- **stipras** - pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 15-19 m/s;
- **ļoti stipras** - pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 20-24 m/s;
- **bīstami jeb ekstremāli stipras** - pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s.

3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki

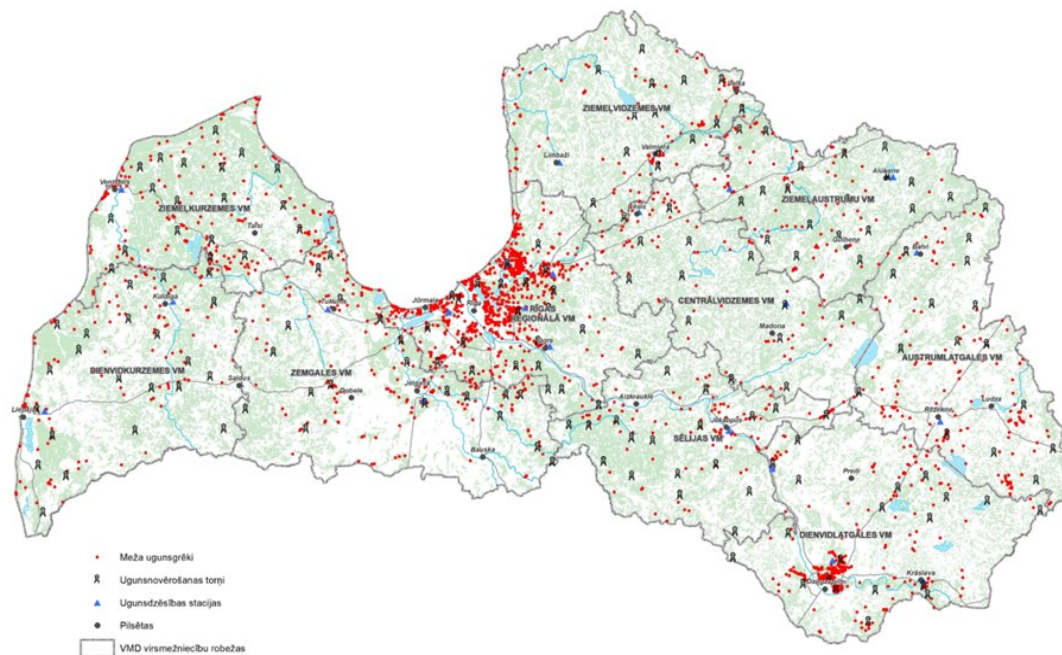
Smiltenes novadā meži aizņem $\sim 54\%$, bet purvi $\sim 1,4\%$ no novada teritorijas, kopā tas ir $\sim 55,4\%$.

Klimata pārmaiņu kontekstā ir prognozēts, ka sausuma un karstuma periodi nākotnē kļūs biežāki, kas palielina reģiona ugunsbīstamību mežos un kūdras purvos. Par meža un purvu ugunsgrēka cēloņi var būt apzināta vai neapzināta cilvēka darbība vai arī dabas stihija: sausums, karstums vai zibens iedarbība. Meža un kūdras purvu ugunsgrēku risks tiek vērtēts kā nozīmīgs. Meža un kūdras purvu ugunsgrēkiem piemīt arī pārrobežu izplatīšanās risks, kā rezultātā nepieciešama pārrobežu sadarbība katastrofas pārvarēšanai.

Meža ugunsnedrošo laikposmu visā valsts teritorijā katru gadu nosaka Valsts meža dienests (turpmāk tekstā – VMD) ar rīkojumu vai atsevišķos gadījumos - pašvaldībā pēc ierosinājuma VMD. Meža ugunsnedrošais laikposms atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem un parasti ilgst no sniega nokušanas līdz rudens lietavām. Ugunsbīstamākās ir jaunaudzes un vidēja vecuma skujkoku audzes. Vietēja mēroga ārkārtas situāciju saistībā ar ilgstošu sausuma periodu un novada mežu augsto ugunsbīstamību vai sakarā ar konkrētu meža ugunsgrēku ierosina izsludināt VMD Ziemeļaustrumu virsmežniecības Smiltenes mežniecības (turpmāk tekstā – Smiltenes mežniecība) mežzinis, Centrālvidzemes virsmežniecības Cēsu mežniecības mežzinis vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā – VUGD) teritoriālās struktūrvienības komandieris. Ziemeļaustrumu virsmežniecības Smiltenes nodaļas adrese: Dakteru iela 28, Smiltene, Smiltenes nov., LV-4729, tālrunis: 64774519. VUGD Smiltenes posteņa adrese: Valkas iela 1A, Smiltene, Smiltenes nov., LV-4729, tālrunis: 67439175. Centrālvidzemes virsmežniecības Cēsu mežniecības adrese: Bērzaines iela 5, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101, tālrunis 64129486.

Pēc MK noteikumiem Nr. 947 3. daļas (pieņemts 18.12.2012.) ārkārtas stāvokļa izsludināšanas kārtība ir sekojoša: Ziemeļaustrumu virsmežniecības virsmežzinis vai Centrālvidzemes virsmežniecības virsmežzinis iesniedz rakstisku ierosinājumu novada civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājam. Komisijas priekšsēdētājs nekavējoties pēc ierosinājuma saņemšanas sasauca novada civilās aizsardzības komisijas sēdi. Sēdē izskata ierosinājumu un pieņem lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu vai ierosinājuma noraidīšanu. Par minētās komisijas lēmumu novada domes priekšsēdētājs nekavējoties informē Zemkopības ministru.

Smiltenes novadā valsts ugunsdrošības uzraudzību mežos un meža zemēs, kā arī ugunsgrēku ierobežošanu veic Ziemeļaustrumu virsmežniecība un Centrālvidzemes virsmežniecība.

6. attēls. Meža ugunsnovērošanas torņu un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kā arī meža ugunsgrēku statistika no 2013. - 2018. gadam (Valsts civilās aizsardzības plāns)

Meža ugunsnedrošajā laikposmā ugunsgrēku atklāšanai tiek izmantoti ugunsnovērošanas torņi. Gandrīz visi ugunsgrēki tiek atklāti pusstundas laikā no izcelšanās brīža, un uz ugunsgrēka vietu tiek izsūtīta attiecīgās ugunsdzēsības stacijas automašīna ar meža ugunsdzēsēju komandu. Līdz 80 % no visiem ugunsgrēkiem tiek atklāti un operatīvi likvidēti tā, ka ugunsgrēkā cietusī platība nepārsniedz 0,5 ha. Smiltenes novadā uzstādīti pieci ugunsnovērošanas torņi: Vārniņu ugunsnovērošanas tornis Vārniņās, Launkalnes pagastā, Lapsukalna ugunsnovērošanas tornis Palsmanes pagastā, Apes ugunsnovērošanas tornis Apes pagastā, Kalna Antūžu ugunsnovērošanas tornis Dārzcīemā, Gaujienas pagastā (sliktā tehniskā stāvokļa dēļ netiek izmantots, dežūras nenotiek) un Silenieku ugunsnovērošanas tornis Vidagā, Vīrešu pagastā.

Paredzams, ka turpmākajos gados uguns novērošanas torņu izmantošana samazināsies, jo palielinās mobilo telefonu izmantošana. Lielākajā daļā gadījumu garābraucēji par ugunsgrēka esamību VUGD paziņo ātrāk nekā uguns novērošanas torņu dežuranti, kuri par ugunsgrēka esamību ziņo Ziemeļaustrumu virsmēžniecībai. Smiltenes mežniecība atrodas Dakteru ielā 28, Smiltēnē, Smiltenes novadā. Smiltenes mežniecība uz

iespējamā ugunsgrēka vietu vienlaicīgi izsūta mežniecības amatpersonu un dienesta ugunsdzēsības mašīnu, kuru uzdevums ir pārliecināties par izsaukuma pamatotību un situāciju izsaukuma vietā. Ja tiešām ir izcēlies ugunsgrēks, amatpersona uz izsaukuma vietu izsauc tuvākās ugunsdzēsības stacijas ugunsdzēsības autocisternu ar komandu. Ziemeļaustrumu virsmežniecības teritorijā ir divas meža ugunsdzēsības stacijas. Viena atrodas netālu no Smiltenes pilsētas, otra atrodas netālu no Alūksnes pilsētas. Gadījumā, ja mežniecība ar saviem resursiem nespēj meža degšanu ierobežot, tā pieprasa palīdzību VUGD. Ugunsdzēsības darbus un kārtību reglamentē MK 2008. gada 14. jūnija noteikumi Nr. 420 "Noteikumi par meža ugunsdzēsības darbiem un Valsts meža dienesta un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sadarbības kārtību, veicot meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidācijas darbus".

Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumu ugunsgrēka ierobežošanas un likvidācijas darbus mežā un meža zemēs līdz VUGD struktūrvienības ierašanās brīdim vada VMD atbildīgā amatpersona un līdz VUGD struktūrvienības ierašanās brīdim pēc MK nr. 238. noteikumu 14. panta 1.1. punkta kurš nosaka, ka meža ugunsgrēku dzēšanu vada dzēšanas darbu vadītājs, kurš arī pēc VUGD struktūrvienības ierašanās ir VMD atbildīgā amatpersona, un viņa norādījumi ir saistoši iesaistītajām VUGD amatpersonām.

Kā liecina statistika, valstī līdz 80% no visiem mežu ugunsgrēkiem tiek atklāti un operatīvi likvidēti tā, ka ugunsgrēkā cietusī platība nepārsniedz 0,5 ha. Lielu mežu ugunsgrēku dzēšana ir darbietilpīgs un ilgstošs process, kas var turpināties vairākas diennaktis un pat nedēļas. Šādos gadījumos var tikt izsludināta ārkārtas situācija. Ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai jāiesaista cilvēkresursi, transportlīdzekļi (buldozeri, ekskavatori u.c.) energoresursi, sakaru līdzekļi u.c.

Pēc meža ugunsgrēka likvidācijas ugunsgrēka vietas uzraudzību veic meža īpašnieks (valdītājs). Viens no lielākajiem Smiltenes novada meža īpašniekiem ir Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" un Latvijas Lauksaimniecības universitātes valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas aģentūras "Mežu pētīšanas stacija". "Meža pētīšanas stacija" veic arī meža ugunsgrēku vietas uzraudzību ar savu tehniku un cilvēkiem. Novadu valsts mežos šīs funkcijas veic AS "Latvijas valsts meži". Atbilstoši AS "Latvijas valsts meži" mežsaimniecību sadalījumam Smiltenes novada teritorijas iekļaujas Austrumvidzemes un Rietumvidzemes mežsaimniecības reģionā.

Smiltenes novadā augsti un vidējas ugunsbīstamības meži sastāda 25 000 – 50 000 hektārus. Pēc 6. attēla kartes var secināt, ka Smiltenes novadā (Ziemeļaustrumu virsmežniecības un Centrālvidzemes virsmežniecības teritorijas) piecu gadu periodā ir fiksēti dažāda izmēra mežu ugunsgrēki, tomēr situācija nav uzskatāma par kritisku.

3.1.7. Epidēmija

Epidēmija ir infekcijas slimības izplatīšanās tādos apmēros, kas pārsniedz konkrētai teritorijai raksturīgu saslimstības līmeni, vai arī slimības parādīšanās un intensīva izplatīšanās teritorijā, kurā iepriekš tā nav reģistrēta (Epidemioloģiskās drošības likuma 1. panta 6. punkts). Atkarībā no infekcijas slimības īpatnībām un izplatīšanās apstākļiem epidēmijas var atšķirties pēc intensitātes saslimušo skaita ziņā, ģeogrāfiskās izplatības, skarto iedzīvotāju grupu loka un norises ilguma. Savukārt pandēmija ir epidēmija, kas skar plašas ģeogrāfiskas teritorijas vai kontinentus.

Infekciju slimības izplatības īpatnības ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tai skaitā, iedzīvotāju imunitātes, vakcinācijas aptveres, dzīves apstākļiem un sanitārās kultūras līmeņa, gadalaika (dažām infekcijas slimībām raksturīga sezonālitate), ģeogrāfiskām un klimatiskajām joslām, klimata pārmaiņām, kā arī veikto pretepidēmijas pasākumu efektivitātes.

Epidēmiju un pandēmiju iespējamība palielinās ārkārtas situācijās, piemēram, ja ir notikusi dabas katastrofa vai militārs iebrukums. Palielinās cilvēku skaits, kam nepieciešama medicīniskās palīdzība vai īpaša aprūpe, kā arī evakuācijas laikā, masveida izmitināšanas vietās un citur, kur lielā daudzumā uzturas un pulcējas cilvēki, ir paaugstināts risks vides piesārņojumam, kas veicina infekciju slimības ievēšanu un izplatīšanos. Tāpat epidēmijas draudi var rasties infekcijas pārrobežu pārvešanas gadījumā.

Epidēmija vai pandēmija ir vērtējama kā augsts risks, un tās iestāšanās gadījumā būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana vai darba nespēja, aprūpējot saslimušos bērnus, var ietekmēt citu sabiedrībai svarīgo pakalpojumu nodrošināšanu, piemēram, ūdensapgādi, elektroapgādi, reaģēšanu uz ugunsgrēkiem, glābšanas darbiem un citiem ar drošību saistītiem pasākumiem.

Latvijā par aktuālāko epidēmijas risku var uzskatīt gripas strauju izplatīšanos. Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vidēji gripas sezonas laikā 3 000 pacienti tiek hospitalizēti saistībā ar gripu un gripas izraisītu pneimoniju, bet ārstēšanu ambulatori saņem ap 50 000 pacientu. Lielākais nāves gadījumus skaits tiek reģistrēts nedēļās, kad ir augstākā

gripas epidēmijas intensitāte. Pandēmiskā gripas vīrusa izplatīšanās gadījumā saslimušo un mirušo skaits var ievērojami pieaugt.

Epidēmija vai pandēmija ir vērtējama kā augsts risks un tās iestāšanās gadījumā būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana vai darba nespēja, aprūpējot saslimušos bērnus, var ietekmēt citu sabiedrībai svarīgo pakalpojumu nodrošināšanu, piemēram, ūdensapgādi, elektroapgādi, reaģēšanu uz ugunsgrēkiem, glābšanas darbiem un citiem ar drošību saistītiem pasākumiem.

Gripa ir akūta, sevišķi lipīga vīrusu infekcija, kas skar elpceļus un gripu izraisa dažādi A un B tipa gripas vīrusi. Salīdzinot ar citām infekcijas slimībām, gripa atšķiras ar izplatīšanās ātrumu, izraisīto komplikāciju biežumu un smagumu. To dēļ gripas epidēmijas laikā 2 - 5 reizes pieaug hospitalizāciju skaits un cilvēku vēršanās biežums pēc medicīniskās palīdzības. Gripa Latvijā izplatās rudens - ziemas periodā. Parasti saslimstības pacēlums ilgst 8 - 12 nedēļas.

Vienlaicīgi gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejami efektīvi līdzekļi – vakcinācija, tādēļ nodrošinot sabiedrības vai riska grupu vakcināciju ir iespējams ievērojami novērst gripas izplatīšanās riskus.

Gripas epidēmijas intensitāte 2019. - 2020. gada sezonā vērtējama kā vidēja (310,5 gripas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinot ar iepriekšējām sezonām, gripas epidēmijai nav tendence palielināties.

Koronavīrusi ir vīrusu grupa, kas atrasta gan dzīvniekiem, gan cilvēkiem. Cilvēkiem koronavīrusu infekcijas tiek reģistrētas visu gadu, īpaši, rudenī un ziemā. Tie var izraisīt gan vieglas elpceļu infekcijas, gan smagas saslimšanas ar nopietnām komplikācijām (pneimoniju, nieru mazspēju) un pat nāvi. Nopietnus saslimšanas gadījumus iepriekš izraisījis SARS koronavīruss, kura rezervuārs dabā ir civetkaķi un, iespējams, sikspārņi, un MERS koronavīruss, kura infekcijas rezervuārs dabā ir vienkupra kamieļi.

Latvijā par aktuālāko uzskatāma SARS-CoV-2 infekcija (turpmāk – Covid-19 infekcija). Kopš pirmajiem reģistrētajiem saslimšanas gadījumiem 2019. gada nogalē Uhaņas (Vuhaņas) provincē, Ķīnā, saslimšanas gadījumi reģistrēti visos kontinentos, izņemot Antarktīdu, kopā šobrīd vairāk nekā 200 valstīs un teritorijās. Pasaules Veselības organizācija 2020. gada 30. janvārī paziņoja, ka Covid-19 infekcija ir sasniegusi pandēmijas līmeni. Līdz 2020. gada beigām pasaulē inficēšanās ar jauno koronavīrusu konstatēta vairāk

nekā 84 miljoniem cilvēku, no kuriem vairāk kā 1,8 miljoni ir miruši. Latvijā pirmais ar Covid-19 inficētais gadījums konstatēts 2020. gada 3. martā. Epidemioloģiskie dati liecina, ka pilieni, kas izdalās no augšējiem elpošanas ceļiem, arī sarunas, klepus vai šķaudīšanas laikā, var nonākt cita cilvēka elpceļos, līdz ar to gaisa - pilienu ceļš ir visizplatītākais apskatāmās infekcijas pārnesšanas veids. Ilgstoša inficētas personas klātbūtne līdz aptuveni 2 metru attālumam vismaz 15 minūtes ir saistīta ar augstāku pārnesšanas risku.

Par potenciālajiem cilvēku masveida saslimšanas avotiem uzskatāmi pārtikas apritē (t.sk. dzeramā ūdens piegāde) un sadzīves pakalpojumu sniegšanā iesaistītie sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, pārtikas tirdzniecības un ražošanas uzņēmumi, publiskās atpūtas vietas t.sk. peldvietas.

Vienlaicīgi Covid-19 un gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejami efektīvi līdzekļi - vakcinācija.

3.1.8. Epizootijas

Epizootijas ir dzīvnieku infekcijas slimības, kurām raksturīga dzīvnieku masveida saslimšana, un tās rada lielus ekonomiskos zaudējumus, ierobežo tirdzniecību ar dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produkciju. Tās ir, piemēram, Āfrikas cūku mēris, klasiskais cūku mēris, mutes un nagu sērga, putnu gripa, u.c.

Konstatējot epizootijas uzliesmojumu lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkā, nosaka aizsardzības zonu (vismaz 3 km) un uzraudzības zonu (vismaz 10 km) apkārt infekcijas slimību skartai novietnei. Konstatējot bīstamo infekciju slimības uzliesmoju savvaļas dzīvniekiem, tiek veikti teritorijas ierobežojumi (vismaz 200 km²), ņemot vērā skartās dzīvnieku populācijas blīvumu un pārvietošanās areālus. Ierobežotās teritorijās valsts kompetentās iestādes veic nepieciešamos slimības uzraudzības un apkarošanas pasākumus.

Epizootijas riska iespējamību ietekmē nelegāla dzīvnieku pārvietošana, dzīvnieku produktu nelegāla aprite un dzīvnieku veselības jomu regulējošo normatīvo aktu neievērošana, kā arī ir jāņem vērā pasaulē esošās klimata pārmaiņas.

Epizootija var radīt sekas:

- būtiskas negatīvas sekas biznesam un peļņai;
- pieaug slimību ārstēšanas izmaksas;

- samazinās saimniekošanas efektivitāte;
- tiek apdraudētas citas tuvākās dzīvnieku novietnes;
- tiek apdraudēta apkārtēja vide no slimību iekļūšanas tajā.

Epizootisko slimību profilakses pasākumus un to paziņošanas kārtību, ierobežojumus mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā, apkaršanas pasākumu kopumu pēc karantīnas noteikšanas, uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus, transportlīdzekļu tīrīšanas un dezinfekcijas kārtību, ierobežojumus dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, izmantošanas un savvaļas dzīvnieku medību kārtību slimību apkaršanas laikā, slimību apkaršanas pasākumos iesaistīto institūciju un personu darbību un pienākumus nosaka MK noteikumi Nr. 127-13.03.2002. "Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība".

Zemkopības ministrija noteikusi sevišķi bīstamas dzīvnieku slimības (epizootijas):

- **Mutes un nagu sērga.** Slimības izraisītājs ir patogēns vīruss, kas rada pārnadžu kārtas un biezpēdaiņu apakškārtas dzīvnieku saslimšanu. Pret to viss uzņēmīgākie dzīvnieki ir govīs, cūkas, kazas un aitas. Ja uzņēmīgo savvaļas dzīvnieku populācijā konstatē slimības uzliesmojumu vai slimības gadījumu, veterinārais inspektors par to informē Zemkopības ministriju. Valsts un pašvaldības iestāžu turpmākā darbība notiek saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vai attiecīgās pašvaldības civilās aizsardzības plānu. Lai arī Latvijā mutes un nagu sērga pēdējo reizi reģistrēta 1987. gadā, savas kontagiozitātes (lipīguma) dēļ tā kļūst aktuāla ikreiz, kad sērgas uzliesmojums konstatēts Eiropā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz MK noteikumi Nr. 582-02.08.2005. "Mutes un nagu sērgas likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība";
- **Klasiskais cūku mēris (KCM).** Kontagioza, ģeneralizēta visu vecumu cūku infekcijas slimība, kuru ierosina vīruss un kas ātri izplatās uzņēmīgo cūku (mājas un meža cūku) populācijā. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk tekstā – PVD) klasiskā cūku mēra inficētajā teritorijā veic slimības apkaršanas un ierobežošanas pasākumus. Latvijā pēdējais KCM gadījums

reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz MK noteikumi Nr. 991-30.11.2004. "Klasiskā cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība".

- **Āfrikas cūku mēris (ĀCM)** – ļoti lipīga akūta cūku infekcijas slimība, ko raksturo septicēmija un augsta letalitāte. Latvijā ĀCM pirmo reizi reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Slimības ierosinātājs ir ļoti kontagiozs vīruss ASF-vīrus, kas pieder ASF-viridae dzimtai. Slimo tikai cūku dzimtas dzīvnieki (Suidae): mājas, meža un citu sugu savvaļā mītošas cūkas. ĀCM var iegūt endēmisku raksturu, ja ĀCM vīruss ir iekļuvis meža cūku un citu cūku dzimtas savvaļā mītošu cūku sugu populācijā un posmkājos, ērcēs – *Ornithodoros* spp. ĀCM izplatītās cūku populācijā tiešā vai netiešā kontakta ceļā. Vīruss ir ļoti izturīgs: ārējā vidē saglabājas vismaz 11 dienas fēcēs (mēslos) apkārtējās vides temperatūrā un vismaz 1 mēnesi kontaminētā (aptraipītā) cūku aizgaldā, kā arī 1,5 gadus saglabājas asinīs pie +4°C temperatūras, bet liofilizētās asinīs pat 8 gadus. ĀCM vīruss samērā ilgi saglabājas cūku izcelsmes pārtikas produktos: 150 dienas cūku liemeņos +4°C temperatūrā, 140 dienas sālītā cūkgaļā, daudzus gadus saldētos cūku liemeņos. ĀCM vīruss iet bojā tiešos saules staros 2 - 4 stundu laikā, karsējot 70°C temperatūrā 30 minūtēs.

Mājas cūkas no saslimšanas ar Āfrikas cūku mēri var pasargāt, ievērojot stingrus biodrošības pasākumus. Lai pasargātu dzīvniekus un to ganāmpulkā neievestu bīstamo infekcijas slimību novietnes īpašniekam un apkalpojošam personālam ir jāievēro un jāizpilda virkne būtisku noteikumu:

- nepiederošām personām ieeja cūku novietnē ir aizliegta;
- pie visām ieejām ir jābūt uzstādītiem dezopaklājiem;
- novietnē ir jāievēro vispārīgās higiēnas pasākumi, regulāri veicot tīrīšanas un dezinfekcijas, dezinfekcijas un deratizācijas pasākumus tajās;
- novērst un nepieļaut mājas cūku kontaktu ar mīldzīvniekiem (suņiem, kaķiem), savvaļas putniem un savvaļas dzīvniekiem, galvenokārt mežacūkām;
- neizbarot cūkām medījumu apstrādes pārpalikumus, neizkarsētus (vīruss iet bojā karsējot 70°C temperatūrā 30 minūtes) virtuves atkritumus;

- par jebkuriem cūku saslimšanas gadījumiem, grūsno dzīvnieku abortiem, pēkšņu nobeigšanos, nekavējoties sazināties ar novietni apkalpojošo veterinārārstu. PVD, pamatojoties uz Eiropas Komisijas izdotajiem normatīvajiem aktiem un MK noteikumiem Nr. 83-17.02.2004. „Āfrikas cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”, ir izstrādājis ĀCM apkarošanas instrukciju, kas paredz detalizētu rīcību slimības aizdomu vai uzliesmojuma gadījumā. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 83 pēc cūku mēra uzliesmojuma Latvijā tiek noteikta karantīnas teritorija ar trijām riska zonām:

- III riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas mājas cūku novietnēs un savvaļas cūku populācijā;

- II riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas tikai savvaļas cūku populācijā;

- I riska zona tiek noteikta kā aizsardzības zona ap III vai II riska zonu.

- **Putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss.** Akūta, ļoti lipīga putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās, un tās klīniskā izpausme atkarīga no ierosinātāja patogenitātes. Ar putnu gripu slimo vistas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas. Ūdenī vīruss atkarībā no temperatūras var saglabāties vairākas dienas vai nedēļas, fekālijās - līdz 3 dienām. Slimībai izšķir divas formas – zemi patogēna putnu gripa (ZPPG), kas norit ar vispārīgām saslimšanas pazīmēm, kuras ne vienmēr liecina par saslimšanu ar putnu gripu, un augsti patogēna putnu gripa (APPG), kas putnu audzētājiem rada milzīgus zaudējumus, kas saistīti ar putnu likvidēšanu slimības apkarošanas ietvaros. Vīrusa izplatītāji ir savvaļas putni, sevišķi ūdensputni, kam slimība var noritēt subklīniski – bez raksturīgajām pazīmēm. Mājputni var inficēties, nonākot tiešā kontaktā ar inficētajiem putniem vai uzņemot slimības ierosinātāju ar inficētu barību vai ūdeni. Slimību uz citām novietnēm var pārnest ar inficētiem putniem, novietnes aprīkojumu, darbarīkiem, iepakojuma materiāliem, barību, darbiniekiem, transportlīdzekļiem utt.

PVD Latvijas teritorijā katru gadu veic aktīvu putnu gripas uzraudzību putnu migrācijas laikā – pavasaros un rudenos. Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 405-19.06.2007. "Putnu gripas uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība", PVD

ir izstrādājis „Putnu gripas apkarošanas instrukciju”, kurā aprakstīta detalizēta informācija un rīcības shēma PVD inspektoriem putnu gripas aizdomu vai apstiprināta uzliesmojuma gadījumā. Saslimšanas gadījumus savvaļas putniem Latvijā, salīdzinot ar 2021. un arī 2022. gadu, putnu gripas aktivitāte ir samazinājusies. 2021. gada pirmajos trīs mēnešos putnu gripa Latvijā reģistrēta 50 savvaļas putniem.

- **Zirgu gripa.** Vīrusa izraisīta slimība, kas skar visus zirgu dzimtas dzīvniekus. Saslimšana ir akūta, izpaužas ar mainīgu drudzi un elpceļu iekaisumiem, piemēram, izdalījumiem no deguna, stipru, sausu klepu, retāk – ar pneimoniju jauniem kumelīem un ēzeļiem. Raksturīgi, ka gripai ir strauja gaita, tā ātri izplatās populācijā. Zirgu gripas vīruss ir neizturīgs ārējā vidē, kur tas var saglabāt savu inficētspēju līdz 30 dienām. Ultravioletajos staros iet bojā 5 min laikā. Dezinfekcijas līdzekļi to nonāvē dažu minūšu laikā. MK noteikumos Nr. 127-19.03.2002. “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” noteikti slimības profilakses pasākumi un to paziņošanas kārtība, pasākumi ar zirga gripas saslimšanas gadījumos, slimības apkarošanas pasākumi pēc karantīnas noteikšanas, slimības uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumi, zirgu gripas diagnostika. Profilaksei visefektīvākā metode ir vakcinācija.

Lai izvairītos no epizootiju uzliesmojumiem, dzīvnieku novietnēs jāievēro bioloģiskā drošība. Katrai infekcijas slimībai un dzīvnieku novietnē esošajam dzīvnieku veidam šie pasākumi var atšķirties, tāpēc zemāk norādītas vispārējās piesardzības prasības:

- Iegādājoties dzīvniekus no citām novietnēm, pārliecināties par to veselības stāvokli! Pirms jauno dzīvnieku pievienošanas esošajiem, ievietot tos karantīnā (2 – 3 nedēļas);
- Iegādājoties bioloģisko materiālu, to darīt tikai no valsts veterinārajā uzraudzībā esošiem atzītiem spermas savākšanas un uzglabāšanas centriem;
- Aktīvi sadarboties ar praktizējošiem veterinārārstiem, nodrošinot ātru reakciju dzīvnieku slimību gadījumā;
- Higiēnas prasību ievērošana novietnē: tīra un sausa ieeja, pie ieejas novietots dezinfekcijas paklājs, vieta, kur nomazgāt rokas, regulāra personāla apmācība;

- Higiēnas prasību ievērošana novietnes apmeklētājiem – roku mazgāšana, atbilstoša apģērba vilkšana, apavu dezinfekcija, bahilu izmantošana;

- Nodrošināt, lai novietnes personālam nav saistība ar kādu citu dzīvnieku novietni;

- Nepieļaut nepiederošu personu un citu dzīvnieku iekļūšanu novietnē. Līdz minimumam samazināt novietnes apmeklētājus. Apkarot kaitēkļus (grauzējus, insektus);

- Regulāri veikt tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumus novietnē un tās teritorijā. No barības tvertnēm un ēdināšanas sistēmas regulāri izvākt barības pārpalikumus;

- Organizēt izlietoto pakaišu, neizmantotās barības un mirušo dzīvnieku uzglabāšanu līdz savākšanai, ievērojot vispārējās higiēnas prasības un normatīvos aktus. Dzīvnieku liķu iznīcināšanu uzticēt uzņēmumam, kurš saņēmis attiecīgo atļauju;

- Neizbarot lauksaimniecības dzīvniekiem pārtikas atkritumus, medījumu apstrādes pārpalikumus u.c.

- **Trakumsērga.** Viena no bīstamākajām infekcijas slimībām, kas apdraud gan cilvēku, gan dzīvnieku veselību un dzīvību. Dzīvniekiem trakumsērga izpaužas ar smagiem nervu sistēmas darbības traucējumiem – paaugstinātu uzbudināmību, baiļu zudumu, tieksmi uzbrukt un iekost citiem dzīvniekiem vai cilvēkiem, bet beidzas ar paralīzi un nāvi. Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas atrodas slima vai inficēta dzīvnieka organismā un kas izdalās galvenokārt ar siekalām, ar kurām var inficēties dzīvnieki un cilvēki, ja tos sakož, apsiekalo vai tie saskaras ar priekšmetiem, kas svaigi aptraipīti ar slimu dzīvnieku siekalām. Trakumsērgas inkubācijas periods ir no 14 dienām līdz 6 mēnešiem un ilgāk. Ar trakumsērgu inficēts dzīvnieks vīrusu ar siekalām var izdalīt jau 15 dienas pirms klīnisko pazīmju parādīšanās, tāpēc inficēto dzīvnieku kodumi šajā periodā ir ļoti bīstami. Galvenie trakumsērgas izplatītāji dabā ir savvaļas dzīvnieki.

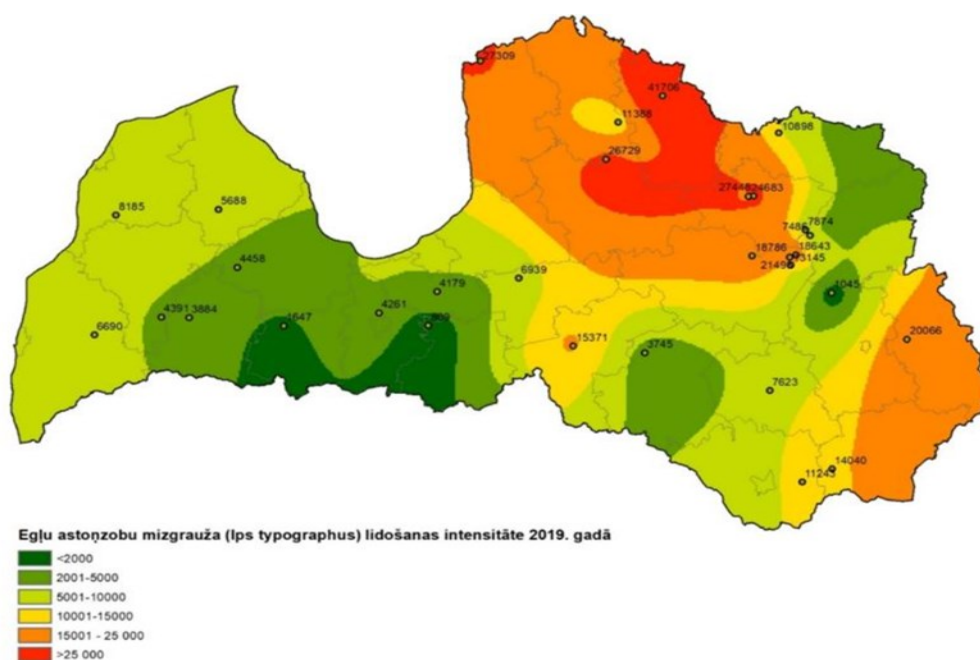
3.1.9. Epifitotijas

Epifitotijas ir strauja augiem kaitīgo organismu (augu slimības vai kaitēkļu invāzijas) izplatīšanās, kā rezultātā rodas meža koku, kultūraugu un citu augu masveida saslimšana vai strauja bojāeja.

Lai cīnītos ar šiem uzliesmojumiem, tiek noteikta norobežotā teritorija, kas sastāv no inficētās zonas un buferzonas. Norobežotajā teritorijā tiek piemēroti dažādi fitosanitārie pasākumi, kuri vērsti uz to, lai pēc iespējas ātrāk ierobežotu organisma tālāku izplatīšanos vai pilnībā to iznīcinātu.

Masveida kukaiņu savairošanās mežaudzēs novērojama pēc ugunsgrēkiem, plūdiem, vējgāzēm, kad mežaudzes koki ir novājināti. Kukaiņu masveida savairošanās gadījumā rodas būtiski zaudējumi meža nozarei, kas savukārt ietekmē ekonomiku. Īpaši bīstams ir egļu astoņzobu mizgrauzis, kas barojas un attīstās galvenokārt parastajās eglēs. Pēdējo gadu klimatiskie apstākļi Eiropā radījuši labvēlīgus nosacījumus egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās uzliesmojumam daudzās Eiropas valstīs, sasniedzot pat epidēmijas apmērus. Egļu astoņzobu mizgrauži ievērojami izplatījušies arī Latvijā, kur tie ir sasnieguši fona statusu un būtiskus draudus mežsaimniecībai pagaidām nerada. Lielākās masveida savairošanās ir punktveida, izteikti lokālas un skar atsevišķas audzes vai koku pudurus.

Latvijā šī kaitēkļa pēdējā savairošanās novērota pēc 2005. gada janvāra vētras. Savu maksimumu šī savairošanās sasniedza 2007. gadā, kad lielākajā daļā Latvijas teritorijas, arī Smiltenes novadā, tika izsludināta ārkārtas situācija. 2007. gadā Latvijas valsts mežzinātnes institūts (turpmāk tekstā – LVMI) “Silava” izstrādāja vērtīgo egļu audžu aizsardzības plānu, kura ietvaros tika sniegts atbalsts arī privātajiem meža īpašniekiem, lai ierobežotu šī kaitēkļa izplatību visā Latvijas teritorijā. Divu gadu laikā mizgrauža populāciju izdevās ļoti būtiski samazināt. Kopš pēdējās mizgrauža savairošanās gandrīz 10 gadus Latvijā mizgraužu populācija bija zemā blīvumā un būtiski kaitējumi mežos netika novēroti ilgstoši. 2019. gada Meža kaitēkļu un slimību monitoringa rezultāti norādīja uz strauju mizgraužu populācijas pieaugumu – mizgraužu populācija sasniedza augsta kaitējuma riska sliekšni Vidzemes centrālajā un ziemeļu daļā, tai skaitā Smiltenes novadā (7. attēls).

7. attēls. Vidēji vienā feromonu slazdā noķerto egļu astoņzobu mizgraužu vaboļu daudzums visā lidošanas sezonā 2019. gadā. Dati no LVMI “Silava” Meža kaitēkļu un slimību monitoringa (Nacionālā meža monitoringa dati)

Augu saslimstības iedala karantīnas un nekarantīnas slimībās. Karantīnas slimībām ir svarīgi savlaicīgi konstatēt infekcijas izraisītāja klātbūtni un iznīcināt attiecīgos infekcijas perēkļus. Aktuālākā karantīnas slimība ir kartupeļu gaišā gredzenpuve. Nekarantīnas slimības savlaicīgi ierobežo, lietojot augu aizsardzības līdzekļus. Raksturīgākā nekarantīnas slimība ir kartupeļu lakstu puve.

Epifitotijas var izraisīt negatīvas ekonomiskas sekas attiecībā uz kultūru audzēšanu, radot papildu izmaksas saistībā ar lauksaimnieciskās ražošanas resursiem, piemēram, ar kultūru aizsardzību.

Palīdzību epifitotiju cietušajiem reglamentē MK noteikumi Nr. 401-14.07.2015. “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””. Saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 17. panta 6. punktu: “Kaitīgo organismu masveida izplatīšanās (epifitotijas) gadījumā augu aizsardzības pasākumus veic saskaņā ar Civilās aizsardzības likumu”.

Latvijā pie kaitīgajām epifitotijām var pieskaitīt latvāņu izplatīšanos. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā atrodamās “Sosnovska latvāņi izplatības” kartes, valstī kopumā ir uzmērīta 10 946 hektāru platībā, Smiltenes novadā apzinātas teritorijas, kurās

aug latvāņi 229,52 hektāru platībā. Ņemot vērā klimata pārmaiņas, epifitotijas risks tuvāko gadu laikā var palielināties.

3.1.10. Bīstamo vielu noplūde objektā

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde – ražošanas tehnoloģisko procesu būtiski bojājumi, tilpņu, cauruļvadu vai bīstamo vielu pārvadāšanas līdzekļu bojājumi, kas noved pie bīstamo vielu noplūdes tādos daudzumos, kas apdraud cilvēku, dzīvnieku veselību un dzīvību, kā arī rada postījumus apkārtējai videi un lielus materiālos zaudējumus.

Smiltenes novada teritoriju neapdraud ārpus valsts esošie bīstamie objekti, tādi kā Baltkrievijas Republikas Novopolockas pilsētas ķīmisko un naftas produktu pārstrādes uzņēmumi un Lietuvas Republikas teritorijā, Latvijas robežas tuvumā, izvietotie Mažeikū naftas pārstrādes rūpnīca un Butiņģes naftas produktu termināls.

Bīstamo vielu noplūde var notikt no stacionāriem objektiem. Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 568-11.09.2018. “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā – VPVB) mājaslapā norādītajam rūpniecisko avārijas risku objektu sarakstam, Smiltenes novadā neatrodas A vai B kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti, kuriem būtu nepieciešams izstrādāt Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai Drošības pārskatu.

Kā stacionārus bīstamus objektus var uzskatīt degvielas uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – DUS) un gāzes uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – GUS). Smiltenes novadā, atbilstoši “Paaugstinātas bīstamības objektu sarakstam” un citai pieejamai informācijai, atrodas trīs DUS un viena GUS. Zemāk 7. tabulā uzskaitītas DUS un GUS.

8.tabula. DUS un GUS Smiltenes novadā

DUS/GUS nosaukums	Atrašanās vieta	Vienlaicīgi uzglabātais degvielas daudzums, tonnas
SIA “Circle K Latvia” degvielas uzpildes stacija Smiltene	Dārza iela 36, Smiltene, Smiltenes novads	Naftas produkti līdz 73,7, sašķidrinātās naftas gāze līdz 7,25
AS “Virši-A” degvielas uzpildes stacija Smiltene	Stacijas iela 2, Smiltene, Smiltenes novads	Nav informācijas
SIA “East-West Transit” degvielas uzpildes stacija “Latvijas Nafta”	“Smiltenes pagrieziens”, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads	Naftas produkti līdz 66,4, sašķidrinātā naftas gāze līdz 6,4
SIA “Gāze GA”	Stacijas iela 1a, Smiltene, Smiltenes novads	Sašķidrinātā naftas gāze līdz 14,8
SIA “Gotika AUTO”	Parka iela 4, Rauna, Smiltenes novads	

Iespējamās avārijas DUS un GUS saistītas ar degvielas/gāzes noplūdi tvertnu uzpildīšanas laikā, tvaiku/gāzes sprādzienbīstamu koncentrāciju veidošanos gaisā un tvaiku/gāzes gaisa maisījuma aizdegšanos. Tvaiku/gāzu maisījuma aizdegšanos var izsaukt elektroinstalāciju un iekārtu bojājumi, ugunsdrošības prasību neievērošana objektā, zibens izlāde, ugunsgrēki blakus esošajās teritorijās un tīši bojājumi (terorisms). Tvaiku/gāzes gaisa maisījuma eksplozijas gadījumā tuvumā esošās ēkas var tikt sagrautas vai daļēji bojātas, cilvēkiem iespējami ausu bungādiņu bojājumi, savainojumi no lidojošām šķembām un pat letāls iznākums.

Riska scenārijs ir tādas viena riska vai vairāku risku situācijas atspoguļojums, kura var radīt būtisku ietekmi un kura izraudzīta ar mērķi sīkāk novērtēt attiecīgo riska veidu, vai kura sniedz informatīvu piemēru vai ilustrāciju. Riska scenāriji (nevēlamo notikumu attīstības varianti) sastādīti, lai izveidotu avārijas attīstības loģisko modeli, kas apraksta avārijas eskalācijas gaitu no ierosinātajnotikuma līdz avārijas nevēlamās ietekmes iedarbībai uz cilvēkiem.

Riska scenāriju modelēšanai izmantota ASV “Office of Emergency Management, EPA and Emergency Response Division, NOAA” izstrādātā datorprogramma ALOHA 5.4.7, kuru ANO vides programma ieteikusi izmantot ārkārtējo situāciju modelēšanai un plānošanai. Novērtētas “sliktākā gadījuma” sekas, jeb visnelabvēlīgākais avārijas rezultāts – 100% kopējā vielas daudzuma noplūde. Praktiski visos riska scenārijos aplūkoti šādi avāriju notikumi:

- Bīstamās vielas vai produkta noplūde;
- Vielas vai produkta peļķes ugunsgrēks;
- Vielas vai produkta tvaiku – gaisa maisījuma ugunsgrēks;
- Vielas vai produkta tvaiku toksiskās koncentrācijas izplatība.

Atmosfēras piesārņojums saistīts ar noplūdušās vielas daudzumu (peļķes laukumu), vielas īpašībām un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Katrai aplūkotajai ķīmiskajai vielai ir veikts situācijas toksiskuma vērtējums. Nosakot toksiskās emisijas gaisā, vadās pēc publiski pieejamām iedarbības vadlīnijām (Acute Exposure Guideline Levels (turpmāk tekstā – AEGL), Emergency Response Planning Guidelines Levels (turpmāk tekstā – ERPG) un Temporary Emergency Exposure Limits Levels (turpmāk tekstā – TEEL)), kur katrai no tām noteiktas trīs riska zonas ar iedarbības vērtībām, atkarībā no analizējamās bīstamās ķīmiskās vielas. Iedarbības vadlīnijas ir paredzētas, lai prognozētu, cik plaša sabiedrības daļa tiktu ietekmēta noteiktas ķīmiskās vielas iedarbības bīstamībai, ja notikusi avārijas situācija.

Modelēšanā tika izmantota viena no populārākajām iedarbības vadlīnijām ERPGs – vadlīnijas avārijas reaģēšanas plānošanai. ERPGs iedarbības vadlīnijas ir izstrādātas, lai paredzētu kaitīgo veselības ietekmi no gaisā esošajām ķīmiskās vielas tvaiku koncentrācijām. ERPGs vērtē koncentrācijas, pie kurām lielākā daļa cilvēku sāk izjust ietekmi uz veselību, ja tie tiek pakļauti bīstamo ķīmisko tvaiku iedarbībai gaisā vienu stundu.

ERPG-3 – maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai un kura ilgst līdz 1 stundai. Rada dzīvībai bīstamu ietekmi uz veselību.

ERPG-2 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai. Rada neatgriezeniskas vai citas nopietnas blakusparādības vai simptomus, kas varētu kavēt indivīda spēju veikt aizsardzības pasākumus.

ERPG-1 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai, nejutot vairāk kā vieglu, īslaicīgu nelabvēlīgu ietekmi uz veselību vai nejutot skaidri nosakāmu nevēlamu smaku. Ja konkrētajai vielai šie robežlielumi nav norādīti, izmantota cita pieejamā informācija.

Analizētas arī Immediately Dangerous to Life and Health Levels (turpmāk tekstā – IDLH) toksisko koncentrāciju izplatības zonas. IDLH ir arodekspozīcijas robežvērtība, kas palīdz kontrolēt bīstamo vielu iedarbību darba vietā. Nacionālais darba drošības un veselības aizsardzības institūts (The National Institute of Occupational Safety and Health – turpmāk tekstā - NIOSH) formulē, ka situācijas stāvoklis „tūlītēji bīstams dzīvībai un veselībai” skaidrojams sekojoši – kaitīgo vielu koncentrācija gaisā rada draudus, ka šī koncentrāciju iedarbība var izraisīt cilvēku nāvi vai tūlītēju, vai kavētu patstāvīgi nelabvēlīgu ietekmi uz veselību. IDLH robežvērtība atspoguļo ķīmiskās vielas koncentrāciju gaisā, pie kuras darbspējīgie un veseli darbinieki tiek pakļauti koncentrāciju iedarbībai (ja netiek lietoti atbilstoši individuālie elpceļu aizsardzības līdzekļi) bez iepriekšējas ķīmisko vielu pastāvīgas ietekmes vai neizbēgamiem veselības stāvokļa pasliktināšanās efektiem.

Deģošas izlijušās vielas vai produkti var aizdegties izlīšanas brīdī no mehāniskas izcelsmes, elektriskas dabas vai cita veida aizdedzināšanas ierosinātājiem. Tālākā avārijas eskalācija saistīta ar siltuma starojuma izdalīšanos. Šādas avārijas sekas saistītas ar avārijas vietu un iesaistītās vielas apjomu.

Cits avārijas seku variants saistīts ar aizkavēta sprādzienbīstamo tvaiku – gaisa maisījuma aizdegšanos, kuru var izraisīt iepriekš uzskaitītie aizdedzināšanas ierosinātāji, ja netiek pārtraukta vielas noplūde un ir aizdedzināšanas avots. Tālāka avārijas eskalācija

saistīta ar to, cik operatīvi tiek lokalizēta degšana. Sevišķi bīstamas ir vielu, kuru tvaiki smagāki par gaisu, noplūdes. Tvaiki var izplatīties līdz attālinātam aizdegšanās avotam un uzliesmot.

Veicot avāriju seku novērtējumu, pieņemts, ka par notikušo avāriju izraisošajiem faktoriem var kalpot iekārtu un aprīkojumu neapmierinošs tehniskais stāvoklis, nepietiekoša tehnoloģiskā procesa pārraudzība, apkalpojošā personāla zems kvalifikācijas līmenis, ugunsdrošības un darba aizsardzības prasību neievērošana.

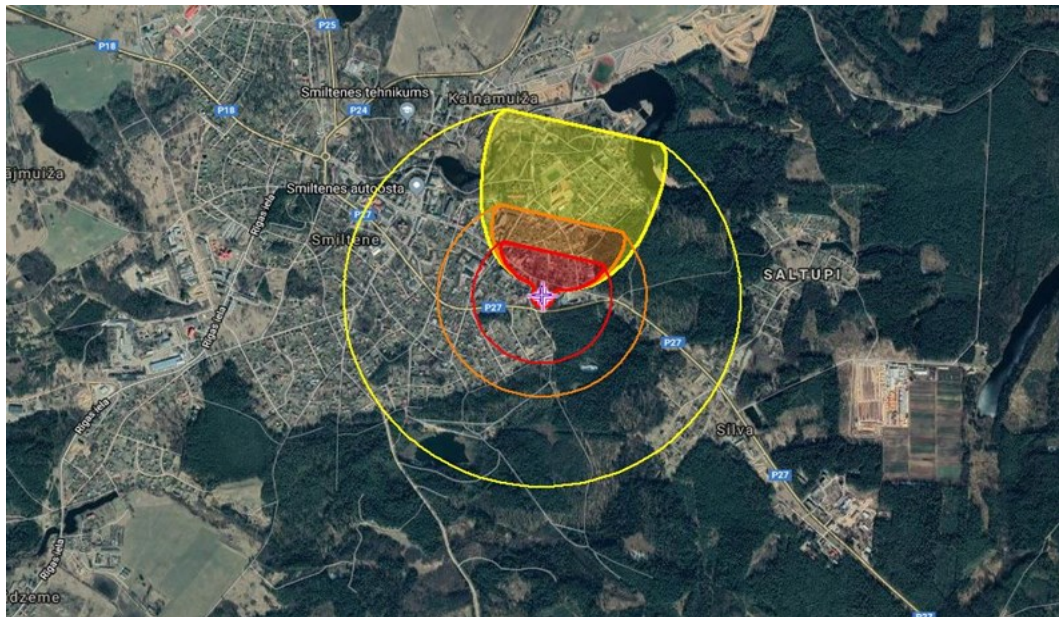
Pie bīstamo vielu noplūdes scenārijiem apskatītas situācijas, kad vielas izplūst no stacionāriem objektiem, tādiem kā DUS un GUS. Lielākais vienlaicīgi iespējamais sašķidrīnātais naftas gāzes daudzums pēc pieejamās informācijas tiek uzglabāts SIA "Gāze GA" GUS. Lielākais vienlaicīgi iespējamais naftas produktu daudzums pēc pieejamās informācijas tiek uzglabāts SIA "Circle K Smiltene" DUS.

Scenārijs Nr. 1. **Benzīna noplūde no DUS**

Scenārijā modelēta situācija, kad notiek benzīna noplūde no DUS. Noplūde no uzglabāšanas cisternām virszemē ir maz ticama, jo uzglabāšanas cisternas atrodas zem zemes. Scenārijā pieņemts, ka DUS teritorijā uz betonēta laukuma 2800 m² platībā izlīst 73,7 t benzīna (bojājums uzpildes iekārtā, sabotāža u.c.). ALOHA programma parādīja, ka stundas laikā atmosfērā izdalīsies 13,607 t benzīna toksiskie tvaiki (programma nevērtē ilgāk par stundu). Modelēšanai izmantoti nelabvēlīgi laika apstākļi, kad vēja ātrums ir 1 m/s, DR vējš (tipisks Smiltenei pēc pieejamās informācijas), gandrīz skaidras debesis un gaisa mitrums 82%. Meteoroloģisko laikapstākļu stabilitātes klase F. Modelēšana parādīja šādas bīstamās zonas:

Toksisko tvaiku izplatība:

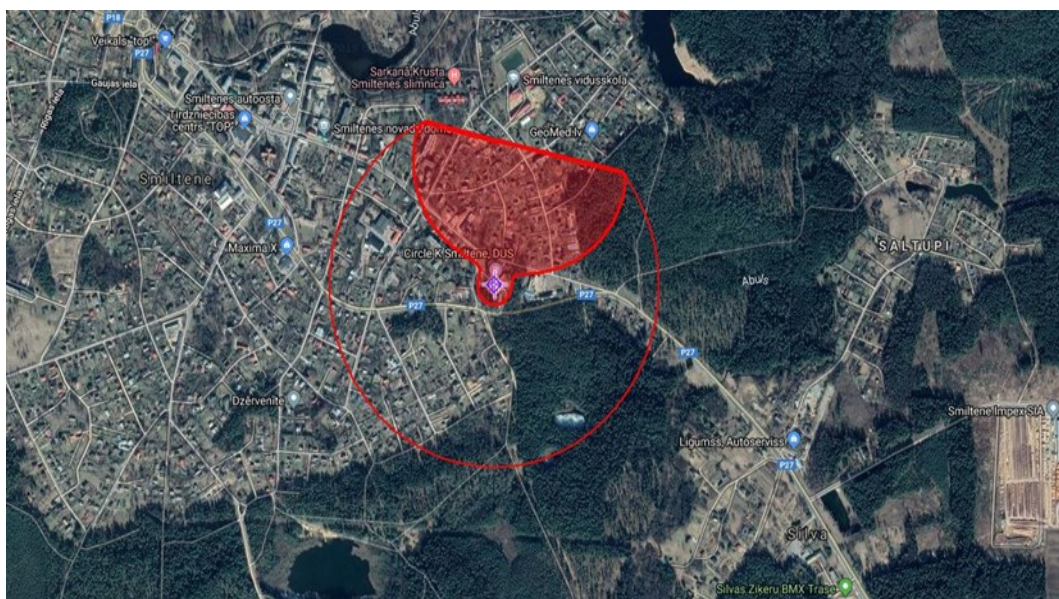
- **ERPG – 1** – 896 m
- **ERPG – 2** – 412 m
- **ERPG – 3** – 220 m

8. attēls. Benzīna noplūdes no DUS toksisko tvaiku izplatība

Toksisko koncentrāciju izplatības zonas

- IDLH – 395 m

9. attēls. Toksisko koncentrāciju izplatības zona

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

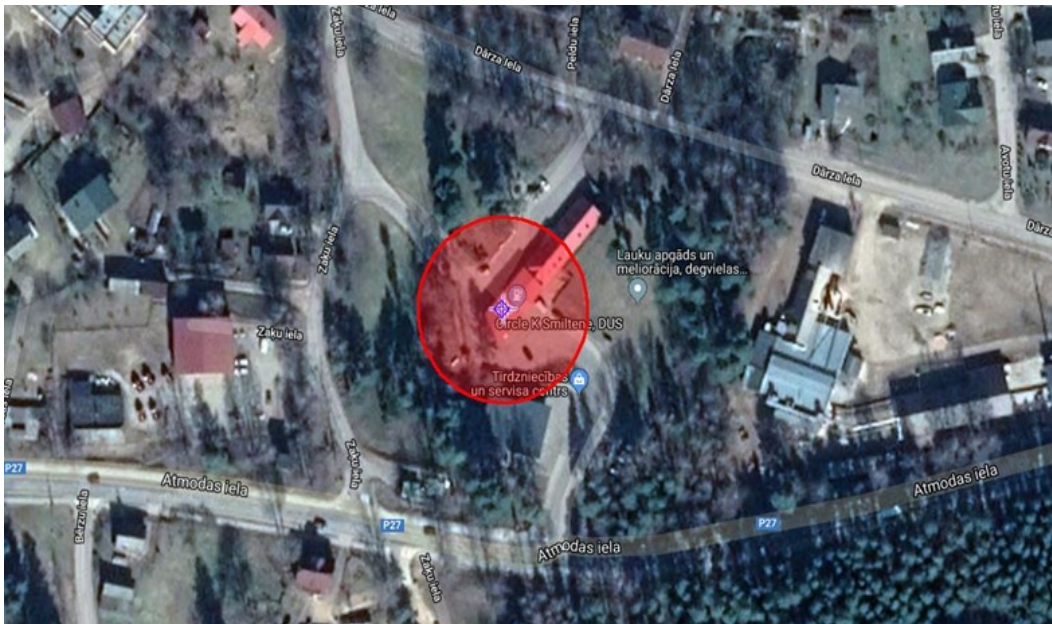
- 10% LEL – 412 m
- 60% LEL – 196 m

10. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zona

- 10 kW/m² potenciāla letalitātē minūtes laikā – 30 m

11. attēls Peļķes degšanas siltumstarojums

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt līdz 235 m. Programma uzrādīja, ka 2,5 un 10 kW/m² siltumstarojuma robežas netiks pārsniegtas, jo ugunsbumbas degšanas laiks nepārsniegs 14 sekundes.

Scenārijs Nr. 2. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no GUS

Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes uzglabāšanas cisternām ir radies bojājums un atmosfērā izplūst viss vienlaicīgi uzglabājama daudzums, tā sauktais sliktākais variants. Pēc pieejamās informācijas GUS cisternās vienlaicīgi var tikt uzglabāts līdz 14,8 t sašķidrinātās naftas gāzes. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā tipiski lielākā pārsvarā ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns - butāns). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

Modelēšanai pieņemts, ka 14,8 t sašķidrinātā naftas gāze tiek uzglabāta 32 m² cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 82%. Naftas gāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no transporta līdzekļa vai cits) un caurums atrodas 0,5 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze ir smagāka par gaisu, tāpēc, novērojot gāzes noplūdi, neatrasties vietās, kuras ir zemākas par zemes līmeni.

Sašķidrinātajai naftas gāzei nav noteiktas ERPG vērtības, bet ir noteiktas AEGL (Acute Exposure Guideline Levels) vērtības.

AEGL-1 - koncentrācija gaisā, virs kuras varētu būt jūtams diskomforts vai kairinājums. Tomēr efekti nav paliekoši un ir atgriezeniski, kad beidzas ekspozīcija.

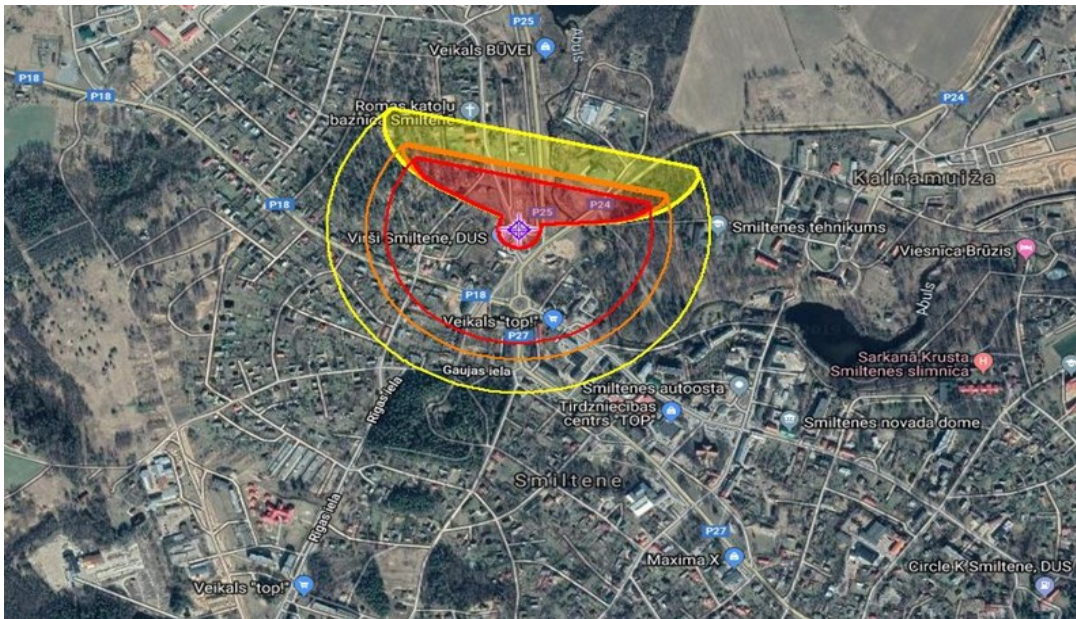
AEGL-2 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt novērota neatgriezeniska vai cita nopietna, ilgstoša kaitīga ietekme uz veselību vai grūtības izkļūt no skartās teritorijas.

AEGL-3 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt nodarīta dzīvībai bīstama ietekme vai iestāties nāve.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 9,155 t sašķidrinātās naftas gāzes.

Toksisko tvaiku izplatība:

- AEGL – 1 – 226 m
- AEGL – 2 – 151 m
- AEGL – 3 – 122 m

12. attēls. Sašķidrīnātās naftas gāzes noplūdes no GUS toksisko tvaiku izplatība

Toksisko koncentrāciju izplatības zona

- **IDLH** – 337 m

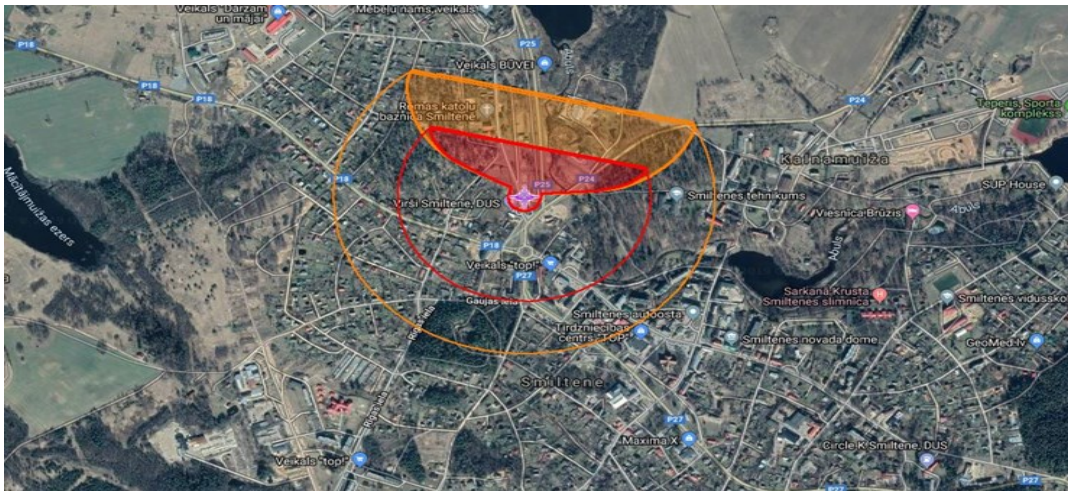
13. attēls. Toksisko koncentrāciju izplatības zona

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

- **10% LEL** – 337 m

- **60% LEL** – 167 m

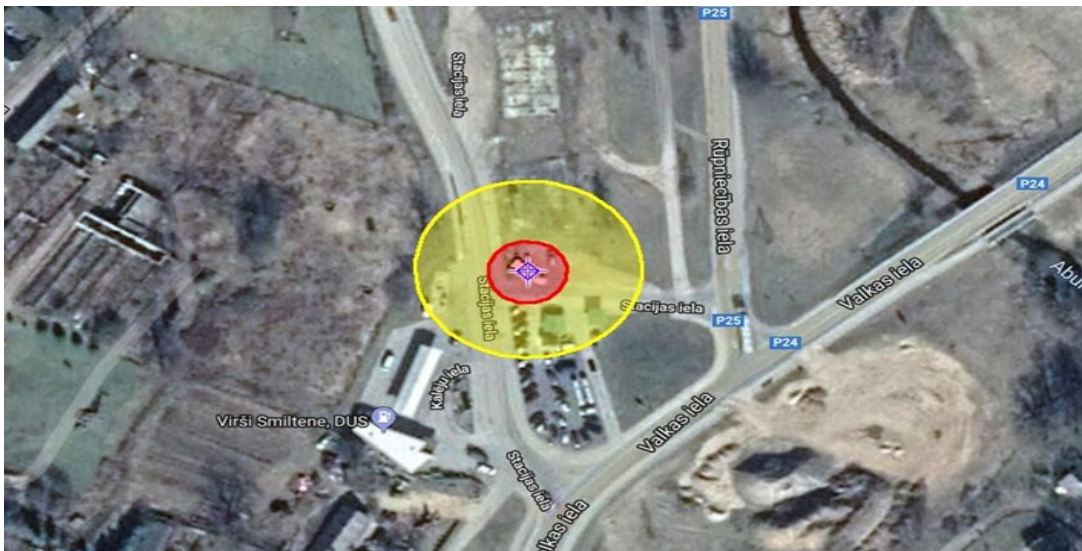

14. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Siltumstarojums no sašķidrīnātās naftas gāzes degšanas

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 32 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 11 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 10 m

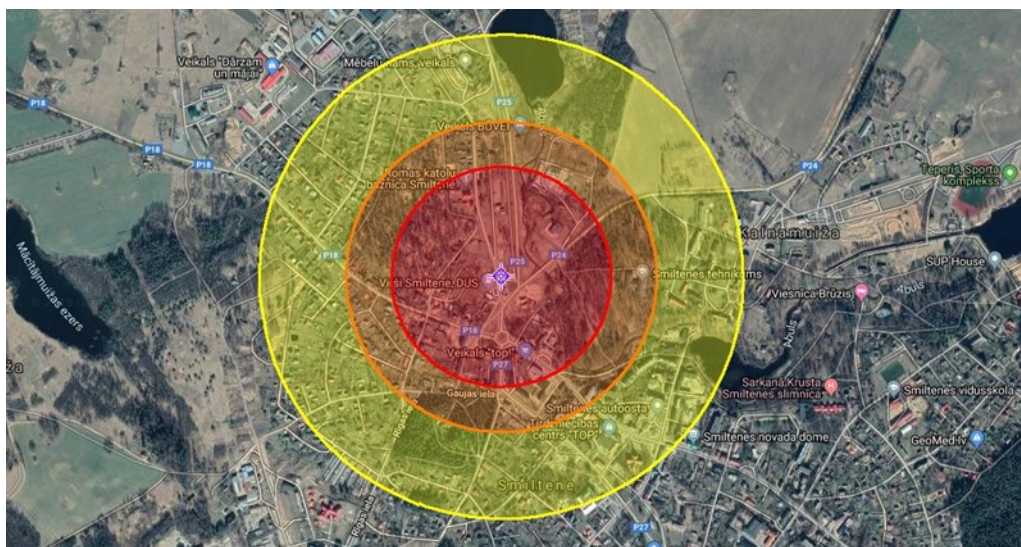

15. attēls. Siltumstarojuma zona

Eksplozijas radītā ugunsbumbas diametrs 138 m. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 694 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 445 m

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 315 m

16. attēls. Eksplozijas siltumstarojums

3.1.11. Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā

Latvijā tranzīta un loģistikas sistēmā ietilpst maģistrālie naftas produktu cauruļvadi (cauruļvada garums Latvijas teritorijā - 340 km).

Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija rada apdraudējumu cilvēkiem, videi vai īpašumam, būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, cauruļvada tīša bojāšana, naftas produktu cauruļvada nolietojums, naftas produktu cauruļvada bojājums dabas katastrofas (plūdi, ugunsgrēks) ietekmē, terora akts, cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Smiltēnē novada teritoriju nešķērso valsts nozīmes (Polocka – Ventspils, Polocka – Mežaiķi) naftas un naftas produktu pārsūkņēšanas cauruļvadi. Maksimālā produktu pārsūkņēšanas iespējamā jauda 14 000 tonnu diennaktī. Darba spiediens vados sasniedz 64 bar. Šo cauruļvadu bojājumu gadījumā nav pamata uzskatīt, ka Smiltēnē novadā tiks nodarīts kaitējums.

3.1.12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā

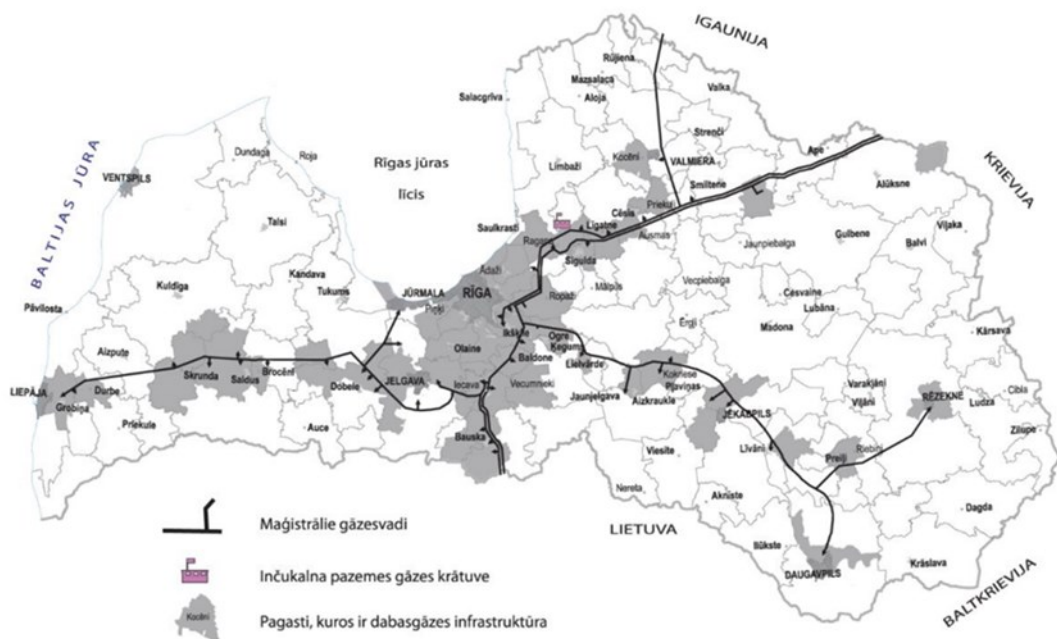
Latvijā dabasgāzes apgādes sistēmu veido dabasgāzes pārvades, krātuves un sadales sistēmas.

Dabāsgāzes pārvades sistēma sastāv no cauruļvadu sistēmas, kuras kopējais garums Latvijas teritorijā ir 1 188 km, un tās maksimālais darba spiediens var sasniegt līdz 55 bar, ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem objektiem, t.sk., 40 gāzes regulēšanas stacijām, 2 gāzes regulēšanas mezgliem un 1 gāzes mērīšanas stacijas. Dabāsgāzes pārvades sistēmas (maģistrāliem) cauruļvadiem pēc katriem 20 – 25 km ir ierīkoti krāni, kas nodrošina dabāsgāzes plūsmas vadību.

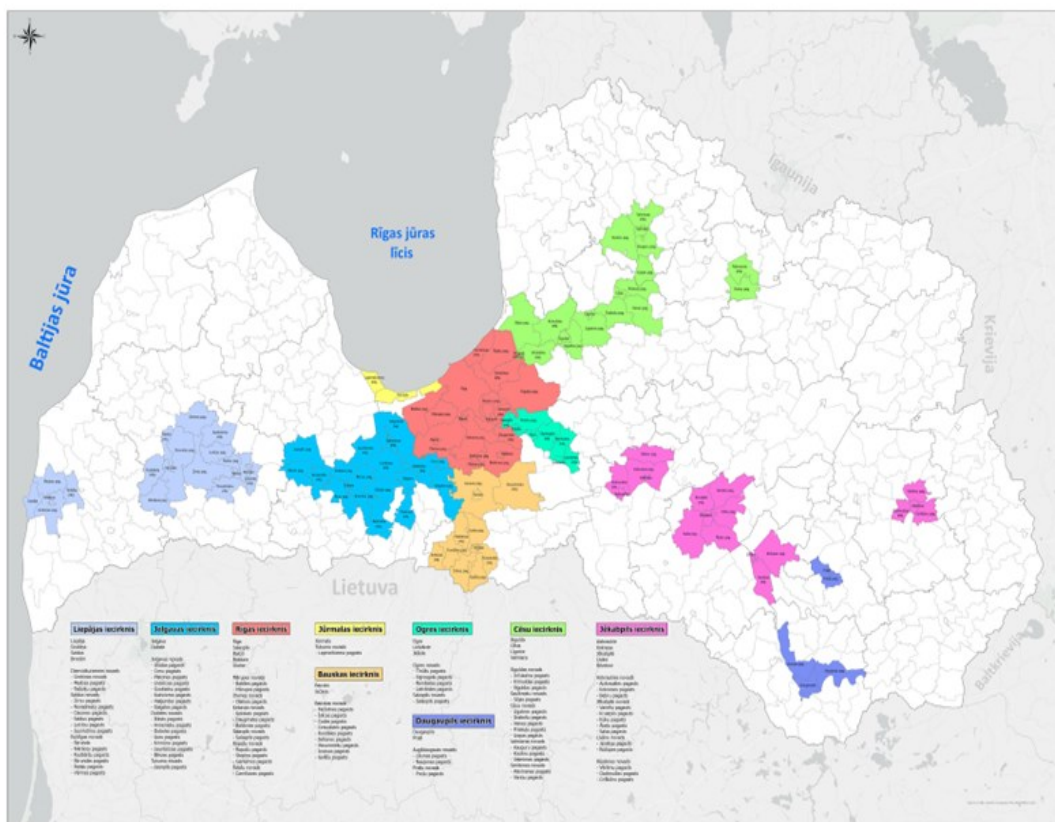
Avārijas gāzes apgādes sistēmās (piemēram, dabāsgāzes cauruļu plīsums) var izraisīt ugunsgrēkus, sprādzienus, ēku sagraušanu, kā rezultātā var iet bojā cilvēki. Dabāsgāzes padeves traucējumi var pārtraukt siltumapgādes sistēmu darbību un ražošanas procesus. Avārijas dabāsgāzes pārvades sistēmā var izsaukt meža un purva ugunsgrēkus.

Smiltenes novadā dabāsgāzi apkurei izmanto Variņu un Palsmanes pagastos, sadales tīkla gāzesvadi ir abos pagastos. Smiltenes novadu šķērso divi dabāsgāzes pārvades sistēmas (maģistrālie) cauruļvadi: “Izborska – Inčukalna pazemes gāzes krātuve” un “Pleskava - Rīga” (skatīt 17. attēlu). Smiltenes novadā uzstādīta gāzes regulēšanas stacija “Palsmane” - dabāsgāzes pārvades sistēmā ierīkots atsevišķs konteiners, kurā izvietotas iekārtas, kas tiek izmantotas dabāsgāzes attīrīšanai, uzskaiti, odorēšanai un spiediena regulēšanai līdz dabāsgāzes sadales sistēmā noteiktajiem spiedieniem, aizsardzībai pret pārspiedienu.

AS “Conexus Baltic Grid” nodrošina avāriju novēršanu dabāsgāzes pārvades sistēmā. AS “GASO” nodrošina avārijas dienesta darbību, kas atbildīgs par avāriju novēršanu dabāsgāzes sadales tīklos. Avārijas dienesta telefona numurs ir **114**.

17. attēls. Dabas gāzes pārvades un krātuves sistēmas izvietojums
(Valsts civilās aizsardzības plāns)

18. attēls. Latvijas dabasgāzes sadales infrastruktūra (gaso.lv)

Smiltenes novadā kā kurināmais centralizētajās siltumapgādes katlumājās vairumā tiek izmantota malka, koksnes granulas un šķelda, bet ir katlumājas, kurās tiek izmantota dabasgāze un dīzeļdegviela (Palsmane, Launkalne, Variņi). Eksplozijas gadījumā var tikt bojāta katlumājas ēka un tajā esošās iekārtas, pilnībā pārtraucot katlumājas darbību. Var tikt traumēti tuvumā esošie cilvēki. Šādas situācijas ir īpaši bīstamas gada aukstajā laika periodā, jo centrālās apkures izmantotāji tiek atstāti bez siltuma.

Kā riska scenārijs modelēts gāzes apgādes sistēmas bojājums ar dabasgāzes noplūdi. Valmierā 2005. gadā plīsis maģistrālais gāzes vads, radot draudus iedzīvotājiem. Modelēšanas ievades datiem par pamatu ņemti dati no šī incidenta.

Avārijas dabasgāzes pārvades un krātuves sistēmā vērtējamās kā nozīmīgas. Pie dabasgāzes noplūdes var rasties sprādzienbīstamā gāzes koncentrācija, kas tālāk var novest pie gāzes mākoņa uzliesmojuma (sprādziena) un ugunsgrēka, kā rezultātā var rasties ēku un būvju sagrūvumi, meža un kūdras purvu ugunsgrēki, traucējumi siltumapgādes sistēmu un ražošanas procesu darbībā.

Par modelēšanas vietu izvēlēts Palsmanes pagasts, jo tur atrodas gāzes regulēšanas stacija. Tā kā maģistrālais gāzes vads atrodas zem zemes, modelēšanā nav norādīta konkrēta tā atrašanās vieta, bet aptuvenais areāls.

Dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrālā) gāzes vada diametrs pieņemts 700 mm un garums 20 km (krāni, kas nodrošina dabasgāzes plūsmas vadību, t.sk. dabasgāzes padeves pārtraukšanu uzstādīti ik pa 20 – 25 km), spiediens vadā pieņemts maksimālais – 55 bar (54,28 atm) un temperatūra 15 °C. Līdz gāzes regulēšanas stacijai izbūvēts maģistrālais gāzesvads ar diametru 150 mm, kas izmantots modelēšanā. Programma pieņem, ka cauruļvada bojājums ir tāds pats kā diametrs (15 cm). Meteoroloģiskā informācija izmantota tādi pati, kā iepriekšējās modelēšanās. Programmā nav dota dabasgāze, tāpēc modelēšana veikta metānam, jo dabasgāzes sastāvā metāns ir procentuāli lielākā sastāvā.

Modelēšana parādīja, ka stundas laikā no cauruļvada noplūdīs 19 722 kg. Toksisko tvaiku izvērtēšanai tiek pielietotas Protective Action Criteria (PAC) vērtības:

PAC-1: Viegla, īslaicīga ietekme uz veselību;

PAC-2: Neatgriezeniska vai cita nopietna ietekme uz veselību, kas varētu pasliktināt spēju veikt aizsardzības pasākumus;

PAC-3: Dzīvībai bīstama ietekme uz veselību.

Smacējošo tvaiku izplatības zonas:

- PAC-1 – 185 m
- PAC-2 – 105 m
- PAC-3 – 80 m

19. attēls. Smacējošo tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

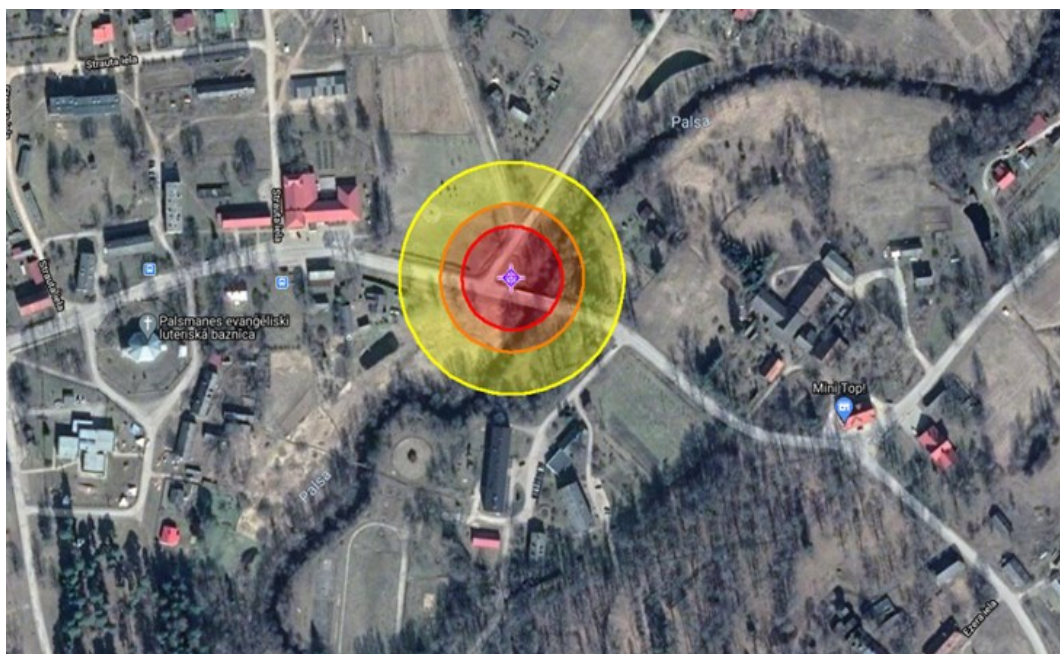
- 10% LEL – 797 m
- 60% LEL – 346 m

20. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Aizdeģšanās gadījumā liesmu garums paredzams 15 m. Siltumstarojuma zonas:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 79 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 51 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 36 m

21. attēls. Siltumstarojuma zonas

3.1.13 Radiācijas avārijas

Radiācijas avārija ir gadījums, kas saistīts ar jonizējošā starojuma avotu un kura izraisītās sekas rada noteikto jonizējošā starojuma dozas limitu pārsniegšanu un kaitējumu vai kaitējuma draudus.

Radiācijas avārijas cēlonis var būt saistīts ar ugunsgrēku, terora aktu, diversiju un radiācijas drošības normu neievērošanu, veicot darbības ar jonizējoša starojuma avotu.

Radiācijas avārijas sekas var izpausties kā apdraudējums cilvēka veselībai un dzīvībai, vides piesārņojums, pārtikas un dzīvības uzturamā ūdens piesārņojums vai īpašuma bojājums vai zaudējums (piesārņojuma gadījumā).

Valsts teritorija var būt radioaktīvi piesārņota, notiekot avārijai kodolobjektos ārpus valsts teritorijas. Potenciāli bīstamākais kodolobjekts Latvijai ir bijusī Ignalinas atomelektrostacija Lietuvā, jo tā atrodas 8 km attālumā no Latvijas robežas. Lai gan Ignalinas atomelektrostacija tika slēgta 2009. gada 31. decembrī, jāņem vērā, ka Ignalinas atomelektrostācijas lietotā kodoldegviela tiek uzglabāta bijušās atomelektrostācijas

teritorijā, bet nākotnē uz Ignalinas atomelektrostacijas infrastruktūras bāzes tiek plānots uzsākt jaunās Visaginas atomelektrostacijas celtniecību.

Radiācijas uzraudzību un kontroli veic Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs. Radiācijas drošības uzraudzības sistēmas mērķis ir nodrošināt cilvēku un vides aizsardzību no jonizējošā starojuma kaitīgās iedarbības.

Lai veiktu kontroli par iespējamo radiācijas noplūdi, izveidota Latvijas automātiskā gamma starojuma monitoringa un radiācijas negadījumu agrās brīdināšanas sistēma, kurā ietilpst 20 stacijas - Baldonē (2 stacijas), Balvos, Daugavpilī (2 stacijas), Demenē, Silenē, Medumos, Rūjienā, Jelgavā, Liepājā, Madonā, Rēzeknē, Rucavā, Salacgrīvā, Salaspilī, Talsos, Valmierā, Rīgā un Ventspilī.

Stacionārās spektrometriskās monitoringa stacijas nodrošina apkārtējās vides (fona) gamma starojuma dozas jaudas un spektru mērījumus. Mērījumi tiek veikti ar 10 minūšu intervālu. Dati automātiski tiek apkopoti un analizēti datu bāzē, nosakot gamma starojuma dozas jaudu, kuras mērvienība ir nSv/h (nanozīverti stundā). Informācija par gamma starojuma dozas jaudu regulāri tiek nosūtīta EURDEP (European Radiological Data Exchange Platform) datu bāzei, kurā pieejama Eiropas valstu gamma monitoringa dati. Minētās stacijas kontrolē valsts teritoriju, un to skaits uzskatāms par pietiekamu. Lai kontrolētu iedzīvotāju saņemtās apstarojuma dozas, atbilstoši normatīvajiem aktiem par aizsardzību no jonizējošā starojuma, noris regulārs vides radiācijas monitorings un pārtikas kontrole. Monitoringa datus apkopo Radiācijas drošības centrs.

9. tabula. Atomelektrostacijas, kas darbojas līdz 300, 500 un 1000 km rādiusā no valsts robežas

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā elektriskā jauda (MW)
Līdz 300 km				
1.	Loviisas AES - Somija	265	2-PWR	1040
2.	Ļeņingradas AES - Krievija	275	4-LWGR	4000
3.	Oskarshammas AES - Zviedrija	280	3-BWR	2603
4.	Smoļenskas AES - Krievija	300	3-LWGR	3000
Līdz 500 km				
1.	Forsmarkas AES - Zviedrija	310	3-BWR	3392
2.	Olkiluoto AES - Somija	330	2-BWR	1820
3.	Kaļiņinas AES - Krievija	475	4-PWR	4000
4.	Ringhalsas AES - Zviedrija	500	3-PWR 1-BWR	4055
Līdz 1000 km				

1.	Rovnas AES - Ukraina	535	4-PWR	2835
2.	Hmeļņickas AES - Ukraina	700	2-PWR	2000
3.	Kurskas AES - Krievija	710	4-LWGR	4000
4.	Brokdorfā AES - Vācija	790	1-PWR	1480
5.	Dukovani AES - Čehija	850	4-PWR	2000
6.	Bohunices AES - Slovākija	880	2-PWR	1010
7.	Grondes AES - Vācija	880	1-PWR	1430
8.	Novovoronežas AES - Krievija	890	3-PWR	1834
9.	Dienukrainas AES - Ukraina	920	3-PWR	3000
10.	Temelinas AES - Čehija	920	2-PWR	2160
11.	Mohovces AES - Slovākija	930	2-PWR	940
12.	Emslandes AES - Vācija	980	1-PWR	1406
13.	Grafenreinfeldas AES - Vācija	990	1-PWR	1345

10. tabula. Līdz 500 km rādiusā no valsts robežas demontāžai nodotās atomelektrostacijas

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips
1.	Ignalinas AES - Lietuva	8	2-LWGR
2.	Barsebaka - 2 - Zviedrija	500	2-BWR

11. tabula. Līdz 1000 km rādiusā no valsts robežas plānotās atomelektrostacijas

Nr. p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā jauda (MW)
1	2	3	4	5
1.	Baltic 1	150	1-PWR	1194
2.	Ļeņingradas - 2 AES	275	2-PWR	2340
3.	Novoronežas - 2 AES	890	2-PWR	2384
4.	Baltkrievijas AES	110	2-VVER	2388
5.	Olkiluoto - 3 AES	400	1 - PWR	1600

12. tabula. Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti Latvijā

Nr. p. k.	Objekts, iekārta	Radionuklīds	Radioaktivitāte, TBq (2016. gada 1. janvārī)	Objekta adrese
1.	Valsts asinsdonoru centrs, gamma starošanas iekārta BIOBEAM 2000	Cs-137	30	Sēlpils iela 9, Rīga, LV-1007

2.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", radioaktīvo atkritumu glabātava "Radons"	Dažādi, t. sk. H-3, Sr-90, Co-60, Cs-137, Ra-226	340	"Radons", Baldones novads, LV-2125
3.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", Salaspils kodolreaktors	Dažādi, t. sk. H-3, Co-60	100	Miera iela 31, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169

11. tabulā uzskaitītie valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti ugunsgrēka, terora akta, diversijas un radiācijas drošības normu neievērošanas rezultātā var radīt apdraudējumu objekta darbiniekiem un piesārņojumu objekta teritorijā un ārpus tās. Ignalinas atomelektrostacija atrodas aptuveni 200 km attāluma no Smiltenes novada, un tā uzskatāma par tuvāko atomelektrostaciju, kas beigusi savu darbību. Pēc Baltkrievijas AES palaišanas tā kļūs par tuvāko atomelektrostaciju un atradīsies aptuveni 280 km attālumā no Smiltenes novada.

Par rīcību radiācijas avāriju gadījumos atbild Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs. Inspekcijas nodaļas Operatīvās brīdināšanas grupa (OBG) nodrošina kodolnegadījumu izziņošanas 24 stundu operatīvo gatavību, veic sakaru punkta funkcijas saskaņā ar Konvenciju par kodolnegadījumu operatīvu izziņošanu un ES ECURIE sistēmu. Sektors nodrošina iespēju jebkurā diennakts stundā saņemt konsultācijas radiācijas drošības jautājumos un vajadzības gadījumos organizē RDC operatīvās reaģēšanas vienības izsaukšanu. Operatīvās brīdināšanas grupas (OBG) galvenais uzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu sekošanu radiācijas drošībai valstī, kā arī ar to saistītiem notikumiem ārvalstīs. Ar to saistīti trīs galvenie darbības virzieni:

- nepārtraukti nodrošināt iekšzemes un starptautiskā kontaktpunkta funkcijas;
- uzturēt un sekot radiācijas monitoringa un agrās brīdināšanas sistēmai;
- kontrolēt radioaktīvo kravu kustību valstī un uz ES ārējām robežām.

3.1.14. Bioloģisko vielu negadījumi

Bioloģisko vielu negadījumus rada tā saucamie "bioloģiskie aģenti." Ir zināmi vairāk nekā 200 dažādu bioloģisko aģentu, kas var izraisīt infekcijas slimības, alerģijas un saindēšanos. Bioloģiskās vielas ir bioloģiskie aģenti - mikroorganismi (vienas šūnas vai bezšūnu organismi, kas spēj vairoties vai pārnest ģenētisko materiālu), arī ģenētiski pārveidoti mikroorganismi, šūnu kultūras (laboratorijas apstākļos izaudzētas šūnas) un cilvēka endoparazīti, kuri var būt infekcijas slimību izraisītāji vai kuri var izraisīt invāziju, alerģiju vai saindēšanos, vai kuru dēļ cilvēks var kļūt par slimības izraisītāja nēsātāju.

Bioloģisko vielu negadījumu iestāšanās gadījumā var tikt skarts liels skaits cilvēku, kas var būtiski ietekmēt kopējo valsts saimniecisko darbību un ekonomiku, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Bioloģisko vielu (aģentu) izplatība var notikt netīši (piemēram, incidenta rezultātā laboratorijā vai pārvadājot infekcijas slimību izraisītājus starp laboratorijām) un tīši, jo bioloģiskie aģenti ir izvēles ieroči. Bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela.

MK noteikumos Nr. 189-21.05.2002. "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām" sniegta bioloģisko aģentu klasifikācija. Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss 2 (SARS-CoV-2) jeb Covid-19 tiek klasificēts kā bioloģiskais aģents.

Bioloģisko vielu negadījumi ir vērtējami, kā augsts risks, to iestāšanās gadījumā var tikt skarts liels skaits cilvēku, kas var būtiski ietekmēt kopējo valsts saimniecisko darbību un ekonomiku. Bioloģisko vielu (aģentu) izplatība var notikt netīši (piemēram, incidenta rezultātā laboratorijā vai pārvadājot infekcijas slimību izraisītājus starp laboratorijām) un tīši, jo bioloģiskie aģenti ir izvēles ieroči. Kaut gan bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela, tomēr bioloģiskā aģenta tīšai izmantošanai var būt graužoša ietekme uz sabiedrisko dzīvi. Bioloģiskā terorisma uzbrukumi ir visneizvēlīgākie un nāvējošākie, tie izraisa lielu cietušo skaitu un tie rada ievērojamas sociāli ekonomiskās sekas, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Visticamāk, ka bioloģiskie aģenti noziedzīgā nolūkā varētu tikt izmantoti slēptā veidā. Šādos gadījumos incidenta sākumā nekas neliecina par uzbrukumu, bioloģiskais aģents tiek izplatīts ar tādu ierīci vai metodi, kas neļauj šo izplatīšanu pamanīt, cilvēki nezina par to, ka ir eksponēti, slimības pazīmes parādās vēlāk – pēc inkubācijas perioda. Šādus incidentus var atklāt veselības aprūpes darbinieki, sniedzot medicīnisko palīdzību saslimušajiem un Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk tekstā – SPKC) epidemiologi, veicot epidemioloģisko uzraudzību.

Pie infekcijas slimībām pieskaitāmi: adenovīrusi, A hepatīts, anogenitālās herpes, B hepatīts, C hepatīts, difterija, gonoreja, hlamidioze. Infekcijas gadījumā jāievēro higiēnas prasības un jāgriežas pēc medicīniskās palīdzības. Infekcijas slimību uzliesmojuma gadījumā izvairīties no publiskām vietām, sekot līdzi informācijai publiskajos sakaru tīklos un ievērot operatīvo dienestu norādījumus.

3.1.15. Ugunsgrēki

Ugunsgrēks ir nekontrolējama uguns izplatīšanās, kura rezultātā var būt negatīvi ietekmēta cilvēku un citu dzīvo organismu veselība un dzīvība, kā arī ugunsgrēks var nodarīt kaitējumu videi un zaudējumus īpašumam.

Ugunsgrēka būtiskie cēloņi ir neuzmanīga rīcība ar uguni vai atklātu liesmu, elektroierīču, elektroiekārtu bojājumi vai ekspluatācijas noteikumu neievērošana, ugunsdrošības noteikumu neievērošana ekspluatējot un ierīkojot apkures iekārtas, neatbilstoši veikti būvdarbi, tīša vai ļaunprātīga dedzināšana un nesakoptie īpašumi (piemēram, kūlas ugunsgrēki).

Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība.

VUGD ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē MK noteikumu Nr. 297 (17.05.2016.) "Kārtība, kādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic un vada ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus" 5. un 6. punkts, kas nosaka, ka VUGD apakšvienības izbrauc no daļas vai posteņa garāžas 90 sekunžu laikā pēc nosūtīšanas uz notikuma vietu un republikas pilsētā, pilsētā un ciemā, kur atrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 8 minūšu laikā, savukārt, pilsētā, ciemā, novada un pagasta teritorijā, kur neatrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 23 minūšu laikā.

13. tabula. VUGD posteņi Smiltenes novadā

Nr. p.k.	Postenis	Posteņa komandieris	Atrašanās vieta	Kontakti
1.	Vidzemes reģiona pārvalde, Apes postenis	Dainis Smarods	Dzirnavu iela 2a, Ape, Smiltenes novads, LV-4337	+ 371 64381401
2.	Vidzemes reģiona pārvalde, Smiltenes postenis	Ineta Bērziņa	Valkas iela 1a, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729	+ 371 67439195

14. tabula. VUGD ugunsgrēku statistikas dati Smiltenes novadā

Nr. p.k.	Laika periods	Ugunsgrēku skaits		% no visiem Latvijā registrētajiem ugunsgrēkiem
1.	01.01.2021.- 31.12.2021.	Latvijā	6717	100 %
		Smiltenes novadā	68	1,01 %
2.	01.01.2022.- 30.09.2022.	Latvijā	6777	100 %
		Smiltenes novadā	70	1,03 %

Kā redzams 14. tabulā, ugunsgrēku statistika Smiltenes novadā ir mainīga, un tā ir palielinājusies attiecībā pret iepriekšējo gadu.

Ugunsgrēks ir vērtējams kā vidējs risks. Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība.

3.1.16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs

Smiltenes un Apes novadi nerobežojas ar jūras piekrasti vai ostām, tāpēc var uzskatīt šādas avārijas par neiespējamām, un šāds riska scenārijs netiek apskatīts.

3.1.17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi

Hidrotehnisko būvju avārija var rasties aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas lejpus aizsprostam, strauji plūstot un raujot sev līdzīgos kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam.

Atbilstoši mazo hidroelektrostaciju (turpmāk tekstā – HES) sarakstam, kas sagatavots saskaņā ar Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes datiem, Smiltenes novadā ir 10 mazie HES (14. tabula).

15. tabula. Smiltenes novada HES

Upes nosaukums	HES nosaukums	Pagasta nosaukums	Īpašnieks/ apsaimniekotājs
Palsa	Palsmanes ūdensdzirnavas HES	Palsmanes	SIA "Palsmanes ūdensdzirnavu HES"
Vizla	Vizlas HES	Grundzāles	SIA "S&E Management"
Rauza	Jeiskas dzirnavu HES	Launkalnes	ZS "Jeiskas dzirnavas"
Nigra	Nigras HES	Blomes	SIA "GM"
Šepka	Rauzas dzirnavu HES	Palsmanes	ZS "Rauzas dzirnavas"
Abuls	Smiltenes HES	Smiltene	SIA "Gaisma97"
Abuls	Tiltleju HES	Smiltene	SIA "GM"
Abuls	Brutuļu HES	Smiltenes pag.	SIA "Energo 2000"
Vaidava	Grūbes HES	Ape	SIA "Grūbes-Hidro"
Palsa	Dūniju HES	Drustu pagasts	SIA "Meža meistars"

HES ir noteiktas trīs drošuma klases. Atbilstoši likumam “Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu” (07.12.2000.) 3. panta 1. punktam, ir šādas HES hidrotehnisko būvju drošuma klases:

- **A klase** - būves, kuru avāriju rezultātā rodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, tiek nodarīts būtisks zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un būtisks kaitējums videi;
- **B klase** - būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet tiek nodarīts zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi;
- **C klase** - būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi ir nenozīmīgs.

Zemāk, 16. tabulā, apkopota informācija par HES drošības klasēm, jaudām un ekspluatācijas sākuma gadiem.

16. tabula. HES raksturojošie rādītāji

HES nosaukums	HES jauda (kW)	Drošuma klase	Ekspluatācijā
Palsmanes ūdensdzirnavu HES	160	C	2003
Vizlas HES	320	C	2001
Jeiskas dzirnavu HES	18	C	2001
Nigras HES	15	C	2000
Rauzas dzirnavu HES	45	B	2001
Smiltenes HES	95	B	1999
Tiltleju HES	30	C	2001
Brutuļu HES	42	B	1993
Grūbes HES	390	C	1999
Dūniju HES	50	B	

Lai pavasaros un rudenos novērstu plūdu iespējamību Smiltenes apkārtnē, jāregulē un jāsaskaņo hidrotehnisko būvju apsaimniekošana Abula upes augšdaļā ar mazo HES darbību uz Abula upes – Smiltenes, Tiltleju un Brutuļu HES - savā starpā un arī ar citām upes lejtecē atrodošajām HES. Informācija par pārējām Smiltenes novada hidrotehniskajām būvēm (izņemot HES) apkopota 16. tabulā.

17. tabula. Smiltenes novada hidrotehniskās būves

Hidrotehniskā būve	Pagasta nosaukums	Īpašnieks/apsaimniekotājs
SIA “Abuliņi” dīķi	Launkalnes pagasts	SIA “Abuliņi”
Avotiņu dīķi	Launkalnes pagasts	Mārīte Avotiņa
Cērtenes ezers un slūžas	Brantu pagasts	Raitis Atvars

Tepera ezera slūžas un regulēšanas aizbīdņi	Smiltenes pilsēta	SIA "Smiltenes NKUP"
Vidusezers un slūžas	Smiltenes pilsēta	SIA "Smiltenes NKUP"
Brutuļu ezers	Smiltenes pagasts	
Blomes dzirnavezers un slūžas	Blomes pagasts	Smiltenes novada pašvaldība
Vilciņu dīķis un slūžas (Variņu dzirnavas)	Variņu pagasts	Endijs Džuibe

Iepriekšējos gados ir konstatēti fakti, ka Tiltleju ezers pārplūst, un ūdens šķērso gan autoceļu P25 Smiltene - Strenči, gan dambi. Pavasaros fiksētas apsaimniekošanas problēmas Tiltleju HES. Smiltenes pilsētas iedzīvotāju, kuri dzīvo mākslīgo ezeru uz Abula upes – Tepera ezera, Vidusezera un Tiltleju ezera - kaskādes tuvumā, drošību var apdraudēt arī Tepera ezera dambja pārrāvums. Dambja pārrāvums var radīt “ķēdes reakciju”, krasi pieaugušā spiediena rezultātā izraisot arī aizsargdambju pārrāvumus upes lejtecē atrodošajos HES.

Grūbes HES darbību var ietekmēt Karvas HES Alūksnes novadā, jo šis HES ir uzbūvēts uz Vaidavas upes pirms Grūbes HES. Grūbes HES pieejamais ūdens daudzums atkarīgs no Karvas HES izlaistā ūdens daudzuma. Karvas HES ūdenstilpne ir lielāka, līdz ar to bojājumu gadījumā atbrīvotais ūdens daudzums var ietekmēt Grūbes HES darbību. Nevienai no Smiltenes novada HES nav piešķirta A drošuma klase, kas nozīmē, ka pārrāvumu gadījumā tieši draudi cilvēku dzīvībai nav gaidāmi.

Smiltenes novadā jānodrošina pareiza un droša šo būvju ekspluatācija, kā arī sliktu meteoroloģisko apstākļu laikā jānodrošina komunikācija starp šo objektu apsaimniekotājiem.

Lai pavasaros un rudenos novērstu plūdu iespējamību Smiltenes apkārtnē, jāregulē un jāsaskaņo hidrotehnisko būvju apsaimniekošana Abula upes augšdaļā ar mazo HES darbību uz Abula upes – Smiltenes, Tiltleju un Brutuļu HES savā starpā, un arī ar citām upes lejtecē atrodošajām HES.

3.1.18. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi

Elektroenerģijas patērētājiem, iedzīvotājiem un saimnieciskās darbības veicējiem elektroapgādi no elektroenerģijas ražotājiem nodrošina elektrotīklu infrastruktūra. Elektroenerģijas sadales tīklu Latvijā nodrošina akciju sabiedrība “Sadales tīkls”, kas no

augstsprieguma (330 - 110 kV) pārvades līnijām sadala vidsprieguma līnijas (6 – 20 kV) un zemsprieguma līnijas (0,23 – 1,00 kV), sniedzot elektroenerģijas piegādes pakalpojumu vairāk nekā 1,1 miljons elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāju objektiem, ar savu pakalpojumu aptverot 99 % Latvijas teritorijas.

Sadales elektrotīkla kopgarums ir aptuveni 94 000 km, no kuriem aptuveni 45 tūkstoši jeb 48% ir izbūvēti kailvadu gaisvadu līniju veidā, kas pakļautas tiešai laika apstākļu ietekmei.

No AS "Sadales tīkls" Smiltenes novadā ietilpst divas tīklu nodaļas: Smiltenes tīklu nodaļa (Smiltenes novads) un Balvu tīklu nodaļa (Apes pilsētai).

Smiltenes novada elektroapgāde notiek no augstsprieguma apakšstacijām A/st 83 "Alūksne" A/st 71 "Smiltene", A/st 79 "Lode", A/st 84 Jaunpiebalga 20 kV maģistrālām līnijām, un aptuvenais transformatoru punktu skaits Smiltenes novadā ir ap 600 TP.

Bojājumi augstsprieguma līnijās (110 kV un 330 kV) ir novērojami reti, taču sadales tīklos (≤ 20 kV) katru gadu novērojami elektrotīklu bojājumi dažādu hidrometeoroloģisku apstākļu dēļ, piemēram, vētras, zibens, plūdi, apledējums u.c.

Elektrotīklu bojājumi pārvades sistēmā tiek vērtēti kā nozīmīgs risks ar nozīmīgām sekām, bet elektrotīklu bojājumi sadales sistēmā tiek vērtēti kā augsts risks ar vidējām sekām.

Lai samazinātu sadales elektrotīkla bojājumu riska iestāšanos, tiek veikta gan elektrotīkla pakāpeniska pārbūve, gan regulārie elektroietaišu uzturēšanas pasākumi. Kopš 2011. gada kailvadu elektroliņiju īpatsvars kopējā sadales elektrotīkla kopgarumā ir samazināts par 24% (no 64% 2011. g. līdz 40% 2022. g.), elektrotīklu pārbūvē izmantojot tādus tehniskos risinājumus kā kabeļlīniju, izolēto vadu, gaisvadu piekarkabeļu izbūve, kas būtiski samazina elektrotīkla atkarību no laika apstākļu ietekmes.

Būtiski elektrotīklu bojājumi var atstāt negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu: elektroapgādi, kas var radīt kaskādes veida reakciju uz citu pamatvajadzību nodrošināšanu – ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru nodrošinājumu, drošību un veselības aprūpi u.c. Ilgstošu elektroapgādes pārtrūkumu gadījumā tiek ietekmēti ražošanas objekti, komunālie uzņēmumi, publisko elektronisko sakaru tīkli, radio un televīzijas pakalpojumi, kas rezultējas ar būtiskiem zaudējumiem tautsaimniecībai un rada draudus valsts iedzīvotāju labklājībai un veselībai.

Elektrotīklu bojājumi apdraud ražojošo objektu, komunālo uzņēmumu, publisko elektronisko sakaru tīklu normālu darbību, radio un televīzijas pakalpojumu apraidi un raidīšanu, kā rezultātā tiek ierobežotas iedzīvotāju informēšanas iespējas. Elektrotīklu

bojājumus var izsaukt vadu apledojuums, vēja brāzmās nogāzto koku uzkrišana uz elektropārvades līnijām, bojājumi transformatoru apakšstacijās, terora akti u.c.

- Smiltenes novadā ir 896 km 20 kV līnijas.

- Smiltenes novadā ir 1184 km 0.4 kV līnijas.

Smiltenes novadu šķērso divas 110 kV elektropārvades līnijas:

- līnija Nr. 170 Smiltene – Valmiera (~14 km);

- līnija Nr. 171 Smiltene – Jaunpiebalga (~29 km).

3.1.19. Būvju sabrukums

Ēku un būvju sabrukšanu var izraisīt dažādi faktori, sākot no dabas katastrofām līdz antropogēnai darbībai:

- sprādziens;
- dabas katastrofas, piemēram, ļoti stipra vētra, plūdi, zemestrīce;
- būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu neievērošana, piemēram, neatbilstoša;
- būvmateriālu kvalitāte, nepareizs inženiertehniskais risinājums, nelikumīga būvniecība utt.;

būvniecība utt.;

- būvju, ēku vai būvkonstrukciju tehniskais nolietojums;
- terora akts;
- citi faktori, kas var ietekmēt būvju un ēku nestspēju un noturību, piemēram,

ugunsgrēks, citu būvdarbu veikšana blakus ēkai vai būvei, apjomīgu priekšmetu ietriekšanās ēkā vai būvē, bīstamo ķīmisko vielu iedarbība, avārija maģistrālajos vai sadales ūdens apgādes cauruļvados, karš vai militārs iebrukums utt.

Dabas katastrofu izraisīto ēku sabrukšanu ir ļoti grūti prognozēt, jo tas ir atkarīgs no katastrofas apjoma un intensitātes. Antropogēno darbību izraisītu ēku sabrukšanu ir vieglāk prognozēt, jo tas saistīts ar ēku atrašanos bīstamu objektu tuvumā (DUS, GUS u.c. par bīstamiem uzskatāmi objekti). Zonas, kurās iespējami ēku bojājumi un/vai sabrukšana, skatīt 3. nodaļā pie bīstamo vielu noplūdes.

Ēku un būvju sabrukšanas rezultātā var tikt nodarīts kaitējums cilvēku veselībai un dzīvībai, nodarīti materiālie zaudējumi, kaitējums videi, var tikt bojātas inženierkomunikācijas (gāzes apgāde, elektroapgāde, siltumapgāde, ūdens apgāde). Vienlaikus šāds notikums var izraisīt plašu sabiedrisko rezonansi, kas var pārtapt sabiedriskās nekārtībās.

Smiltenes novadā būvniecību uzrauga Smiltenes novada būvvalde. Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk tekstā – BVKB) nodrošina būvju pieņemšanu ekspluatācijā:

- ja tā ir publiska būve, kurā vienlaicīgi var uzturēties vairāk par 100 cilvēkiem;
- būvei piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums;
- būvniecības iesniedzējs ir pašvaldība un būvdarbu līgumcena ir 1,5 miljoni EUR vai lielāka.

Būvniecības valsts kontroles birojs (BVKB) veic būvdarbu valsts kontroli un būvju ekspluatācijas uzraudzību, organizē ekspertīzes un piešķir patstāvīgās prakses tiesības, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību. Viena no BVKB funkcijām ir nodrošināt publisko ēku ekspluatācijas uzraudzību.

Pēc pieejamās informācijas, Smiltenes novadā pēdējo gadu laikā nav sabrukušas ēkas un būves, kurās būtu cietuši cilvēki.

3.1.20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa

Smiltenes novads nerobežojas ar jūras piekrasti vai ostām, tāpēc var uzskatīt, ka šādu avāriju iespējamība ir neiespējama.

3.1.21. Autotransporta avārija

Autotransporta avārija – negadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kā rezultātā ir liels cietušo vai bojā gājušo skaits, kā arī nodarīti būtiski zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai vai videi.

Autotransporta avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, autotransporta sadursme, autotransporta tehniskais stāvoklis, dabas vai tehnogēnas katastrofas ietekme, ļaunprātīgā rīcība vai terora akts, cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Autotransporta avārija var izraisīt cilvēku bojāeju, bīstamo vielu noplūdi, ugunsgrēku, sprādzienu, būvju bojājumus, ceļu satiksmes apgrūtinājumus, tajā skatā sastrēgumus un noteiktu ceļu posmu slēgšanu.

Smiltenes novada Raunas, Launkalnes, Palsmanes, Grundzāles, Virešu, Gaujienas, Trapenes un Apes pagastus šķērso valsts nozīmes autoceļš A2: Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene). Smiltenes novadu šķērso septiņi valsts reģionālās nozīmes autoceļi:

- P18: Valmiera - Smiltene;
- P-19: Ape - Igaunijas robeža;

- P23: Valka -Vireši;
- P24: Smiltene - Valka;
- P25: Smiltene - Strenči;
- P27: Smiltene - Gulbene;
- P39: Ape - Alūksne.

Avārijas uz autoceļiem ietekmē autoceļu tehniskais stāvoklis un satiksmes intensitāte.

18. tabula. Satiksmes intensitāte uz valsts galvenā un reģionālajiem autoceļiem, kuri šķērso Smiltenes novadu vidēji diennaktī (Latvijas valsts ceļu dati)

Ceļš	A2			P18	P19	P23	P24	P25
	km no 94,176-126,498	km no 126,49-176,421	km no 176,421-195,567	Valmiera – Smiltene	Ape – LR robeža	Vireši-Valka	Smiltene-Valka	Smiltene-Strenči
2018	3975	1657	782	2664	959	-	1181	556
2019	3836	1699	999	3327	1730	816	2095	-
2020	3523	1390	778	3753	-	1024	2042	854
2021	3721	1258	565	2690	347	933	1766	1351
2022	3777	1501	891	2631	1324	653	1671	1314
2018. KT%	20	27	25	10	37	-	12	9
2019. KT%	22	26	23	7	35	11	10	-
2020. KT%	24	29	16	7	-	20	8	12
2021. KT%	28	32	39	14	35	31	11	9
2022. KT%	26	32	40	15	27	17	13	9

19. tabula. Satiksmes intensitāte uz valsts galvenā un reģionālajiem autoceļiem, kuri šķērso Smiltenes novadu (Latvijas valsts ceļu dati)

Ceļš	P27	P19	P23	P24	P25	P28	P29	P39
Posms	Smiltene-Gulbene	Ape – LR robeža	Vireši-Valka	Smiltene-Valka	Smiltene-Strenči	Prieuļi-Rauna	Rauna-Jaunpiebalga	Alūksne - Ape
2018	4012	959	-	1181	556	1399	-	1153
2019	3830	1730	816	2095	-	1062	725	1456
2020	4132	-	1024	2042	854	2010	432	1591
2021	3850	347	933	1766	1351	1823	351	1261
2022	3425	1324	653	1671	1314	1686	511	1640
2018. KT%	17	37	-	12	9	7	-	19
2019. KT%	9	35	11	10	-	9	3	11
2020. KT%	10	-	20	8	12	6	4	12

2021. KT%	18	35	31	11	9	6	4	12
2022. KT%	16	27	17	13	9	10	3	8

Pēc statistikas redzams, ka vieglo automašīnu transporta intensitāte ir ar vispārējo tendenci palielināties. Kravas automašīnu (KT) intensitāte uzskatāma par mainīgu un atkarīga no izmantotā ceļa posma.

Marķētu bīstamo kravu pārvadājumi notiek pa Latvijas galvenajiem autoceļiem, tomēr var būt iespējas, ka kravas tiek pārvadātas arī caur apdzīvoto vietu centriem uz uzņēmumiem, DUS, GUS u.c. Ir svarīgi apzināt iespējamo apdraudējumu, kura rezultātā var notikt bīstamo ķīmisko vielu noplūde.

Transporta avārijām modelēti divi scenāriji, kuros notiek autocisternu avārijas ar bīstamo vielu noplūdi. Pirmajā scenārijā no 36 m² autocisternas avārijas izplūst benzīns (ap 32,4 m³, pieņemot, ka uzpildes koeficients ir 0,9). Otrajā scenārijā no 36 m² autocisternas avārijas izplūst sašķidrinātā naftas gāze (ap 32,4 m³, pieņemot ka uzpildes koeficients ir 0,9).

Scenārijs Nr. 1. **Benzīna noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m³**

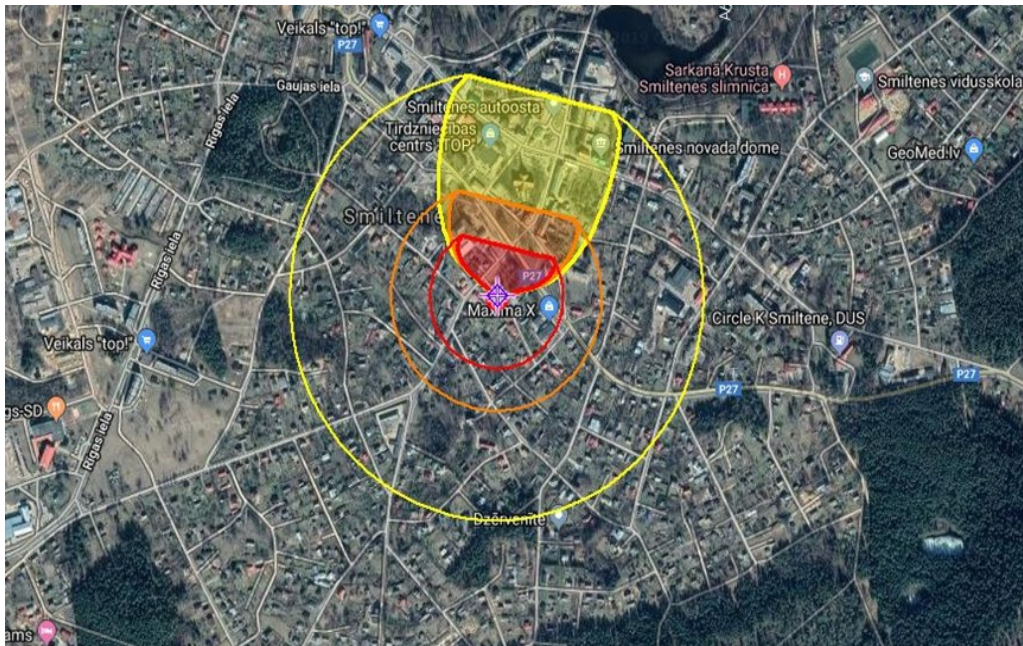
Scenārijā modelēta situācija, kad benzīna autocisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais sliktākais variants. Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m³ un to uzpildes koeficients ir 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz 32,4 m³ vielas. Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā pie DUS benzīna noplūdes gadījuma.

Modelēšanai pieņemts, ka 18,9 t benzīna tiek pārvadāta 36 m² cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90%. Benzīns no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 2,498 t benzīna. Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 421 m
- ERPG – 2 – 190 m
- ERPG – 3 – 103 m

21. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

- **IDLH** – 182 m

22. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku koncentrācijas izplatība

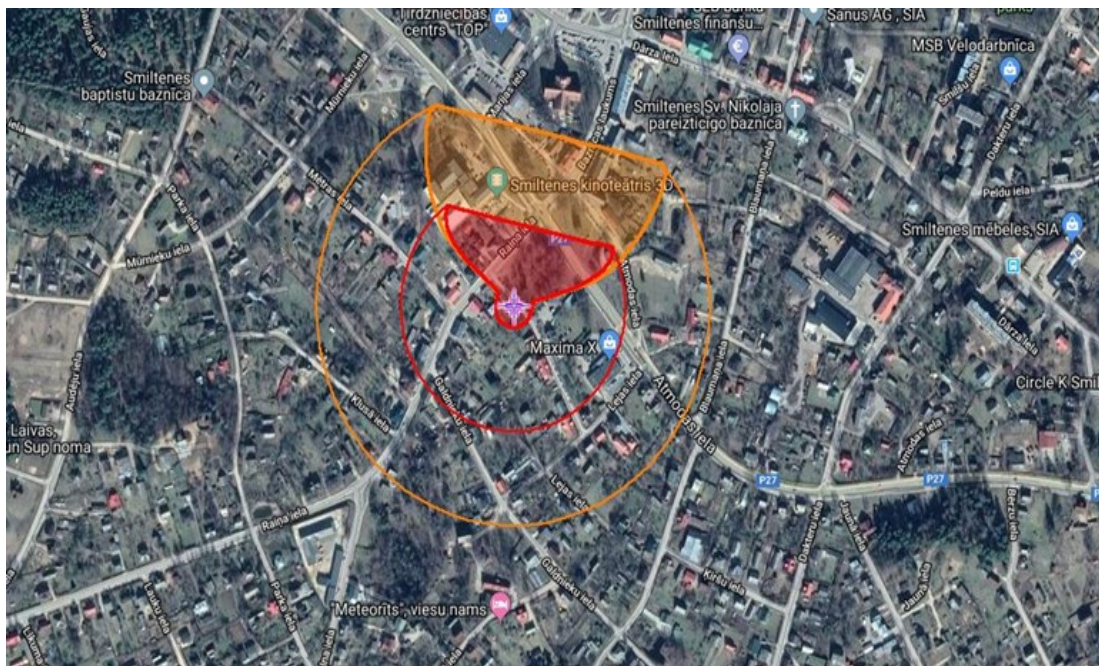

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

- **10% LEL** – 190 m

- **60% LEL** – 88 m

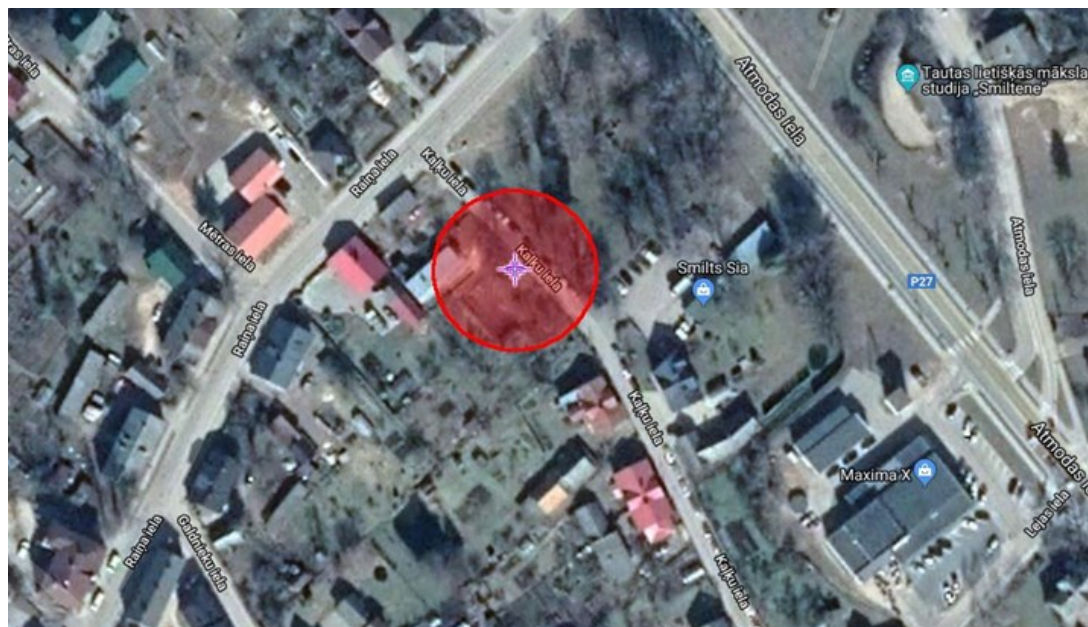
23. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas

- 10 kW/m² potenciāla letalitātē minūtes laikā – 23 m

24. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplozija

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt līdz 150 m. Programma uzrādīja, ka 2,5 un 10 kW/m² siltumstarojuma robežas netiks pārsniegtas, jo ugunsbumbas degšanas laiks nepārsniegs 10 sekundes.

Scenārijs Nr. 2. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m³

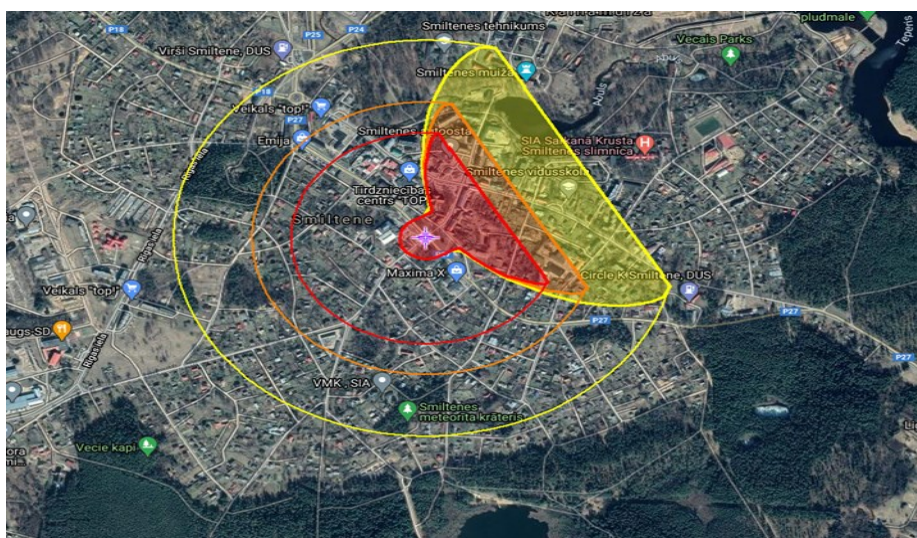
Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes autocisterna avarē, un no tās izplūst visa viela, tā sauktais sliktākais variants. Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m³, un to uzpildes koeficients ir 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz 32,4 m³ vielas. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā tipiski lielākā pārsvarā ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns - butāns). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

Modelēšanai pieņemts, ka 16,8 t sašķidrinātā naftas gāze tiek pārvadāta 36 m² cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90%. Naftasgāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze ir smagāka par gaisu, tāpēc, novērojot gāzes noplūdi, neatrasties vietās, kuras ir zemākas par zemes līmeni.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 16,47 t sašķidrinātās naftas gāzes. Toksisko tvaiku izplatība:

- **AEGL – 1** – 493 m
- **AEGL – 2** – 296 m
- **AEGL – 3** – 212 m

24. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

- IDLH – 749 m

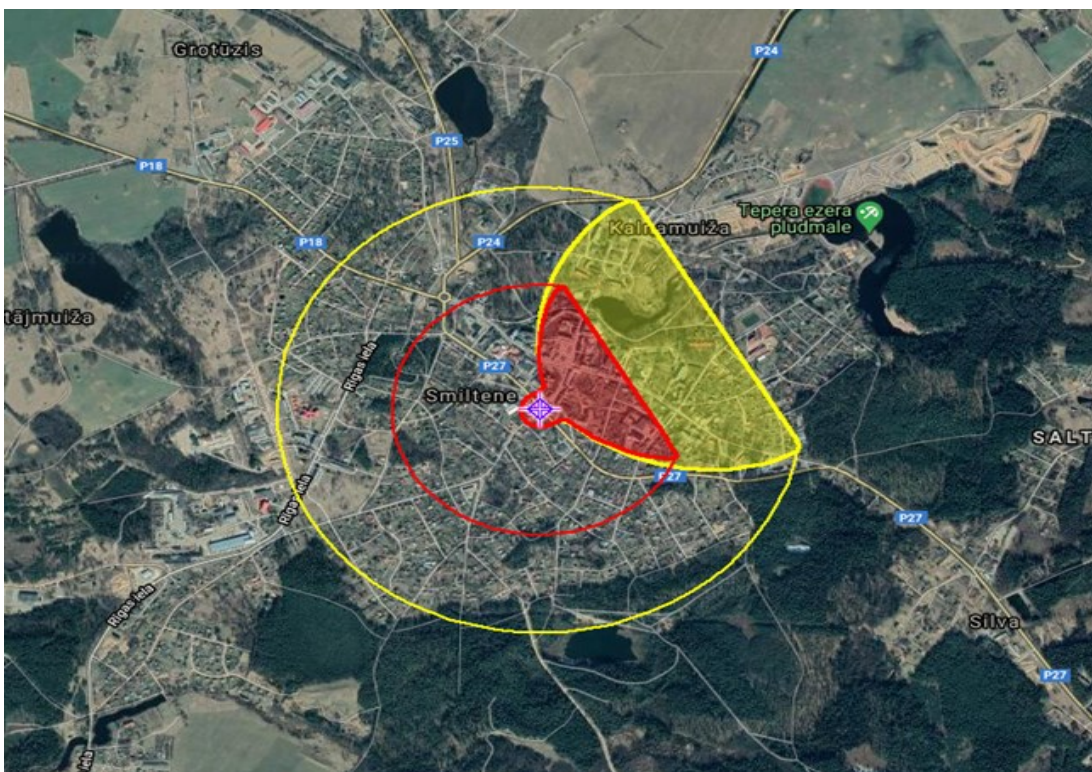
25. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

- 10% LEL – 749 m
- 60% LEL – 340 m

26. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

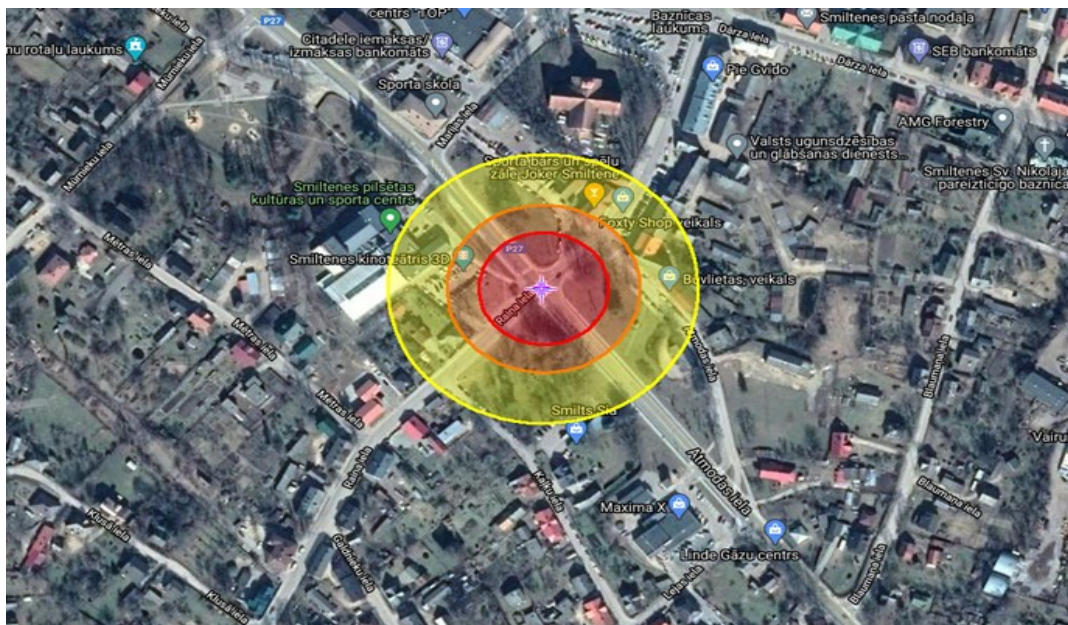

Siltumstarojums no sašķidrīnātās naftas gāzes degšanas

- **2 kW/m²** minūtes laikā jūtamas sāpes – 96 m
- **5 kW/m²** otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 60 m
- **10 kW/m²** potenciāla letalitāte minūtes laikā – 41 m

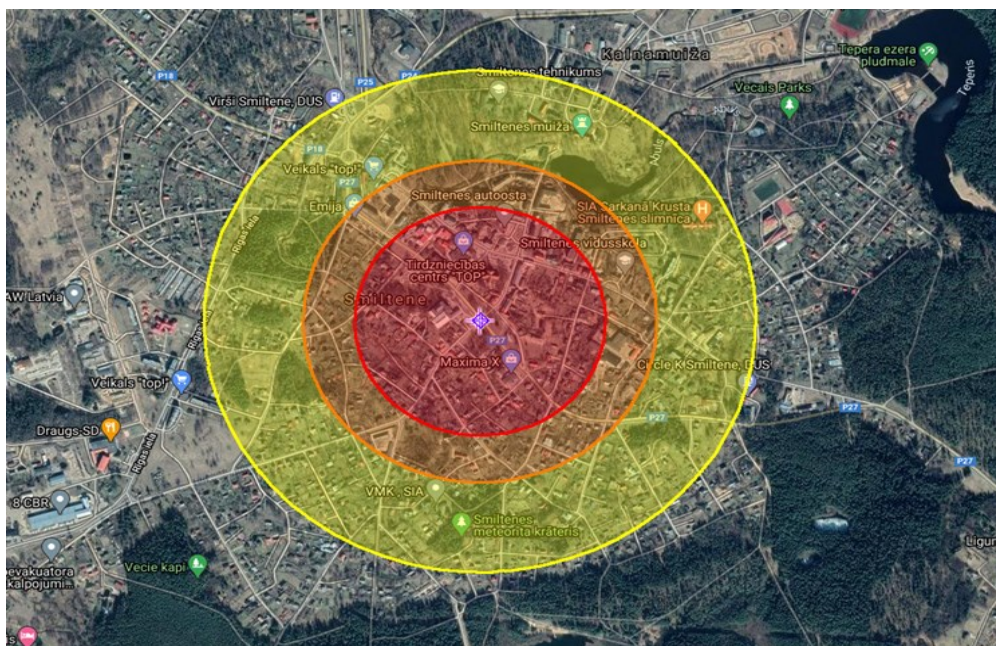
27. attēls. Siltumstarojuma zona

Eksplozijas radītās ugunsbumbas diametrs 148 m. Radītais siltumstarojums:

- **2 kW/m²** minūtes laikā jūtamas sāpes – 741 m
- **5 kW/m²** otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 475 m
- **10 kW/m²** potenciāla letalitāte minūtes laikā – 336 m

28. attēls. Eksplozijas siltumstarojums

Transporta avārijas scenāriji attēloti Smiltenes centrā pie krustojuma, bet potenciāli skarto teritoriju attālums nav atkarīgs no avārijas vietas, tāpēc zonējumu attālumi ir pielīdzināmi arī citām Smiltenes novada vietām. Modelēšanā parādītajām bīstamajām zonām ir tikai informatīva nozīmē, un tās attēlo sliktākos scenārijus, kad nenostādā neviena no drošības sistēmām. Reālajā situācijā bīstamās zonas būtu mazākas.

Dzelzceļa sastāvu un jūras transporta avārijas izraisītās sekas netiek apskatītas, jo Smiltenes novadu nešķērso darbojošas dzelzceļa līnijas, kā arī nav ostu un jūras ceļu.

3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi

Vispārējās nozīmes aviācijā ietilpst privāti gaisa kuģi, tai skaitā, helikopteri un deltaplāni, kuru nelaimes gadījuma iespējamība ir lielāka, bet izraisītās sekas ir maznozīmīgas. Komerציācijā tiek iekļauti tie gaisa kuģi, kuri veic pasažieru un kravu pārvadājumus un kam ir izteiktas stingrākas drošības prasības, tādēļ šādu gaisa kuģu nelaimes gadījumu skaits ir ar mazāku iespējamību.

Dažādu iemeslu dēļ (nelabvēlīgi laika apstākļi, pilotu vai dispečeru kļūdas, gaisa kuģu sadursmes ar putniem, terora akts, gaisa kuģu tehniskie bojājumi u.c.) var notikt aviācijas nelaimes gadījumi. Ja negadījums notiek lidlauka teritorijā, tad sekas, visticamāk, būs saistītas ar pašu gaisa kuģi (kuģiem), pasažieriem, lidlauka ēku un būvju bojājumiem, kā arī ar lidlaukā izvietotās aeronavigācijas infrastruktūras bojājumiem. Aviācijas negadījums ārpus lidlauka teritorijas rada draudus gaisa kuģī esošajiem cilvēkiem, kā arī cilvēkiem, infrastruktūrai un videi avārijas vietā. Aviācijas negadījums var izraisīt ēku un būvju sagrūšanu, mežu vai objektu ugunsgrēkus, bīstamo vielu noplūdes un cita veida apdraudējumus.

Pēc Valsts aģentūra "Civilās aviācijas aģentūra" (VACAA) pieejamās informācijas, Latvijas teritorijā ir 13 sertificēti civilās aviācijas lidlauki, kuros ietilpst vispārējās aviācijas lidlauki, gaisa pārvadājumu lidlauki un vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki.

Uz 2021. gada 31. decembri Latvijā kopumā sertificēti:

- 2 gaisa pārvadājumu lidlauki: Rīga, Liepāja;
- 5 vispārējās aviācijas lidlauki: Ikšķīle, Cēsis, Limbaži, Ādaži, Ventspils;
- 6 vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki: Heliport Nākotne, M Sola, Ludza AVP, Čiekuri, Kļauģu Muiža, Nogale.

Smiltenes novadam vistuvāk atrodas vispārējās aviācijas lidlauks „Cēsis” Priekuļu pagastā, Cēsu novadā. Lidlauks „Cēsis” paredzēts, kā vispārējās aviācijas lidlauks gaisa

kuģiem ar noteiktu maksimālo pacelšanās masu līdz 5700 kg, kā arī vispārējās aviācijas lidojumiem un speciālo aviācijas darbu lidojumu veikšanai. Lidlaukā ir viens 800 m garš un 30 m plats zāles seguma skrejceļš.

Kopumā aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi vērtējams kā maznozīmīgs risks. Dažādu iemeslu dēļ (nelabvēlīgi laika apstākļi, pilotu vai dispečeru kļūdas, gaisa kuģu sadursmes ar putniem, terora akts, gaisa kuģu tehniskie bojājumi u.c.) var notikt aviācijas nelaimes gadījumi. Tas rada draudus gaisa kuģī esošajiem pasažieriem un iedzīvotājiem gaisa kuģa avārijas vietā.

Pēc interneta resursos pieejamās informācija, Smiltenes novadu nešķērso aviācijas Āzijas, Ziemeļamerikas, Tuvo austrumu, Austrālijas un Okeānijas gaisa satiksmes koridori.

3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa

Dzelzceļa transporta katastrofa ir ar tā izmantošanu saistīts notikums, kas radījis apdraudējumu un postījumus cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

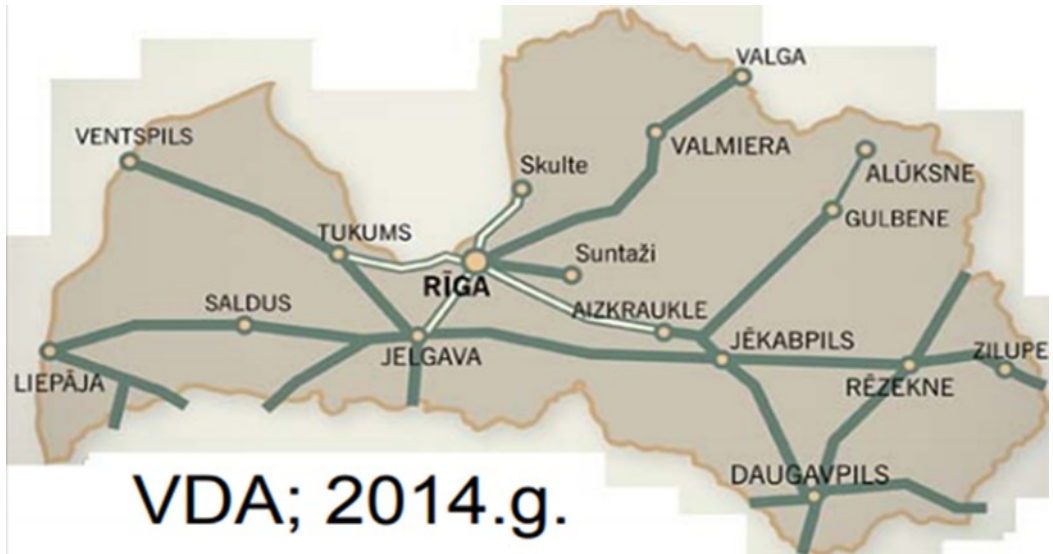
Dzelzceļa transporta katastrofa var notikt dažādu iemeslu dēļ: bojāts dzelzceļa ritošais sastāvs, dzelzceļa infrastruktūras bojājums, vilciena sadursme ar priekšmetiem, autotransportu pārbrauktuvē vai sadursme ar citu vilcienu, cilvēciskā faktora radītā kļūda, trešo pušu neatļautas un nelikumīgas darbības (piemēram, terora akti uz dzelzceļa) u.c.

Dzelzceļa transporta katastrofas var izraisīt sprādzienus, ugunsgrēkus vai arī bīstamo ķīmisko vielu noplūdi, radot cilvēku upurus un vides piesārņošanu.

Pa dzelzceļu bīstamās kravas, t.sk., naftas un naftas produkti, ķīmiskās kravas, galvenokārt tiek pārvadātas pa Austrumu – Rietumu dzelzceļa tranzīta koridoru uz Latvijas ostām. Šie tranzīta maršruti ir šādi:

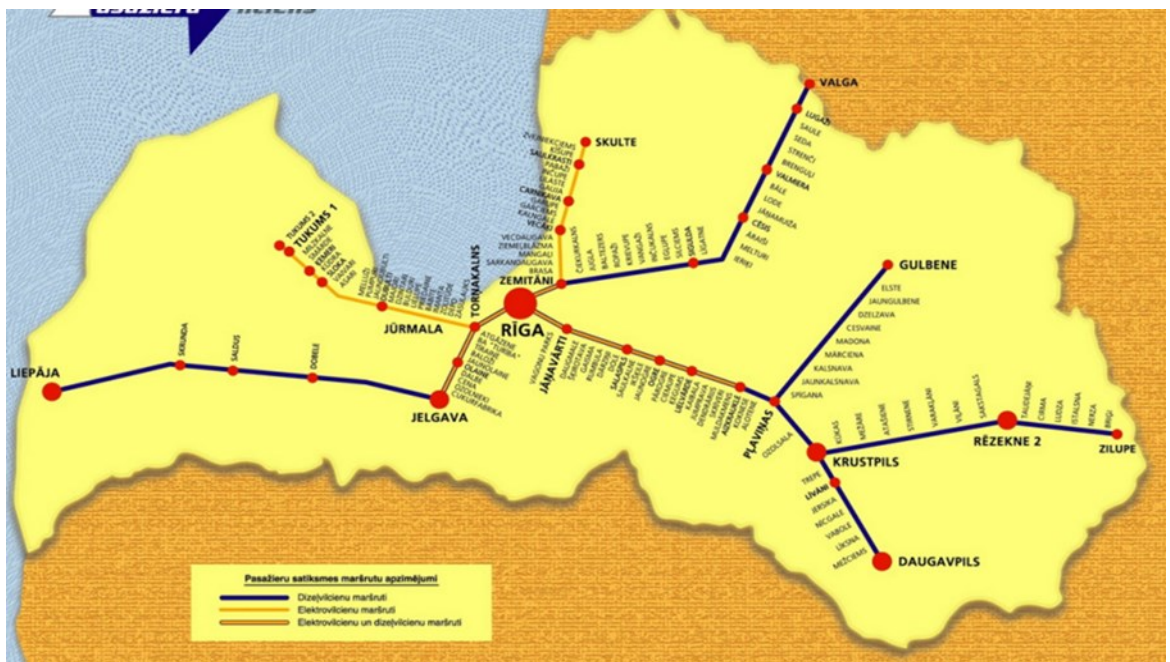
- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Jelgava - Tukums II - Ventspils;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Jelgava - Tukums II - Ventspils;
- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Jelgava - Liepāja;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Jelgava - Liepāja;
- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Rīga;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Rīga;
- Rīga - Valka;
- Kārsava - Rēzekne I - Daugavpils - Eglaine.

29. attēls. Dzelzceļa kravu pārvadāšanas tīkls

Paaugstinātas bīstamības zonas ir dzelzceļa mezglos (Rēzeknē, Daugavpilī, Krustpilī, Jelgavā, Rīgā, Ventspilī, Liepājā), uz dzelzceļa tiltiem, vienlīmeņa dzelzceļa pārbrauktuvēm, kur dzelzceļš krustojas ar autoceļiem. Šajos objektos, pieaugot avārijas bīstamības iespējamībai, notikuma sekas var mainīties no nenozīmīgām līdz katastrofālām, ņemot vērā to, ka bīstamās kravas pārvadā arī caur apdzīvotām vietām, radot apdraudējumu cilvēku veselībai un videi.

30. attēls. Pasažieru vilcienu pārvadājumu shēma, 2010. gads (AS "Pasažieru vilciens")

Smiltenes novadu teritoriju nešķērso aktīvas dzelzceļa līnijas, līdz ar to dzelzceļa transporta katastrofu riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts.

3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

Sabiedriskās nekārtības rodas sabiedrības grupu savstarpējā konflikta dēļ, kā arī masu pasākumu (koncerti, svētku pasākumi, sporta sacensības u.tml.) laikā atsevišķu iedzīvotāju grupu neapmierinātības rezultātā, protestējot pret valsts vai pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību, kā arī masu pasākumu organizēšanas laikā.

Sekas sabiedrisko nekārtību rezultātā var būt sekojošas: kaitējums cilvēku veselībai, mantu bojāšanu vai iznīcināšanu, traucēta sabiedriskā kārtība, traucēta transportlīdzekļu un cilvēku pārvietošanas iespējas, apdraudēta robežas šķērsošana, grautiņi, postījumi, dedzināšana, vardarbība, pretošanās varas pārstāvjiem.

Atbildīgās instances par kārtības uzturēšanu ir Valsts policija, Pašvaldības policija, Valsts drošības dienests, Zemessardze, kas funkcionē kā Nacionālie bruņotie spēku teritoriālā karaspēka struktūra, komersanti, kas veic apsardzes funkcijas masu pasākumos.

Sabiedrisko kārtību Smiltenes novadā nodrošina Smiltenes novada pašvaldības policija, Valsts policija.

Smiltenes novada pašvaldības policija ir Smiltenes novada pašvaldības domes apbruņota militarizēta administrācijas struktūrvienība, kas izveidota, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju izpildi sabiedriskās kārtības uzturēšanā un personu saukšanu pie administratīvās atbildības par Smiltenes novada pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu. Pašvaldības policijas pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, īpašumu un tiesības, kā arī sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem.

Nemieri - cilvēku grupu pretlikumīgas darbības, kas apdraud Satversmē noteikto valsts demokrātisko iekārtu, valsts suverenitāti vai teritoriālo integritāti.

Masu pasākumi var pāraugt nemieros, ja sabiedriskās kārtības uzturētāji savlaicīgi nereaģē uz protestu akciju, mītiņu vai streiku konfliktiem, kā arī, ja šāda veida pasākumiem netiek piesaistīti pietiekami resursi to koordinēšanai.

Cilvēku grupu neapmierinātība, cilvēku grupu savstarpējs konflikts, provokācijas masu pasākumos, masu nekārtību dalībnieki sajūt pūļa efektu un viņi bara instinkta ietekmē veic darbības, kuras parasti nedarītu, jo pūlis viņus padara anonīmus, alkohols vai citas apreibinošas vielas, kā arī nepatika pret pastāvošo ekonomisko līmeni, politisko iekārtu u.c., un šie ir raksturīgie cēloņi nemieriem.

Sabiedriskās nekārtības ir vērtējama kā maznozīmīgs risks, bet iekšējie nemieri ir vērtējami kā nozīmīgs risks.

3.1.24. Terora akti

Ņemot vērā, ka Latvija ir Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (turpmāk tekstā – NATO) un Eiropas Savienības dalībvalsts un Nacionālie bruņotie spēki (turpmāk tekstā – NBS) piedalās un nākotnē varētu iesaistīties starptautiskajās operācijās valstīs, kur pastāv terorisma draudi, par reālu apdraudējuma faktoru nacionālajai drošībai ir jāuzskata starptautiskais terorisms.

Lai arī teroristu veiktie uzbrukumi atšķiras pēc vēriena, veida un mērķa, tiem visiem ir kopīgs cēlonis – radikalizācija ekstrēmistiskas ideoloģijas ietekmē. Potenciālās sekas šādos noziedzīgos nodarījumos skar valsts un līdz ar to visas sabiedrības drošības intereses, valsts aizsardzības spējas un valsts konstitucionālo iekārtu. Radikalizācijas riskam var būt pakļauti dažādu sociālo grupu pārstāvji, neatkarīgi no dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes vai profesionālās nodarbošanās. Viens no būtiskiem riskiem, kas skar ikvienu valsti, arī Latviju, ir internetā brīvi pieejamie teroristisko organizāciju propagandas materiāli. Propaganda Valsts drošības dienesta vērtējumā ir viens no noteicošajiem faktoriem, kas šobrīd ietekmē Eiropā dzīvojošo personu radikalizēšanos, kā arī iesaistīšanos teroristiskās darbībās. Ņemot vērā, ka joprojām pasaulē ir atšķirīga attieksme pret nepieciešamību nodrošināt interneta vides stingrāku regulēšanu, paredzams, ka arī turpmāk teroristu propaganda internetā iedvesmos radikāli tendētas personas iesaistīties teroristiskās darbībās. Latvijā dzīvojošu personu radikalizācija un iespējama iesaistīšanās teroristiskās darbības pašlaik ir lielākais drauds Latvijas drošībai pretterorisma jomā. Radikalizācija tiešu kontaktu vai teroristu propagandas materiālu ietekmē var skart jebkuru personu, kura ir pakļāvīga ideoloģiskai ietekmei.

Teroristi savu mērķu sasniegšanai visbiežāk izmanto improvizētus sprādzienbīstamus priekšmetus un šaujamieročus. Īpaši negatīvas sekas var radīt teroristisks uzbrukums, pielietojot ķīmiskas, bioloģiskas vai radioaktīvas vielas. Teroristiski uzbrukumi var būt vērsti pret cilvēkiem, kā arī pret kritiskās infrastruktūras objektiem (īpaši transporta un sakaru infrastruktūru). Tomēr pastāv arī iespēja, ka teroristi var izvēlēties tā sauktos „vieglos mērķus” - objektus, kuros pastāvīgi uzturas daudz cilvēku un kurus, ņemot vērā to specifiskās funkcijas, ir grūti aizsargāt pret teroristiska rakstura uzbrukumiem (tirdzniecības centri, sporta un izklaides kompleksi, viesnīcas utt.).

Terora aktu dažāda veida un rakstura dēļ ir grūti paredzēt iespējamo seku ietekmi uz iedzīvotājiem, attiecīgo teritoriju un vidi. Lai sekmīgi reaģētu terora aktu gadījumā un

operatīvi likvidētu teroristisko darbību rezultātā izraisīto katastrofu sekas, nepieciešama dienestu pastāvīga gatavība.

Latvijā par terorisma draudu identificēšanu un novēršanu primāri atbild Iekšlietu ministrija un Valsts Drošības Dienests (turpmāk tekstā – VDD). Situācijās, kad šīs struktūrvienības netiek galā, var būt nepieciešams piesaistīt NBS palīdzību, īpaši Zemessardzi. Veicamo pretterorisma preventīvo pasākumu kopumu nosaka Nacionālais pretterorisma plāns, kuru izstrādā VDD. Tas sadarbībā ar citām institūcijām ir izstrādājis un regulāri aktualizē tipveida reaģēšanas plānus, kas paredz rīcību, ja teroristiska rakstura apdraudējums vērsts pret sauszemes objektiem (Pretterorisma plāns “Objekts”), civilās aviācijas gaisa kuģiem (Pretterorisma plāns “Lidmašīna”), kuģiem, ostām un ostas iekārtām (Pretterorisma plāns “Kuģis”).

Pēc VDD sniegtās informācija, terorisma draudu līmenis Latvijā ir zems. Kā liecina prakse, anonīmus telefoniskus brīdinājumus par sprādzienbīstamu priekšmetu uzstādīšanu ēkās vai sabiedriskās vietās parasti saņem VUGD. Vairumā gadījumu šādu zvanu autori ir pusaudži, iereibuši vai psihiski nelīdzsvaroti cilvēki. Saņemot šādu informāciju, uz norādīto vietu tiek izsūtīti Iekšlietu un drošības dienesti, kā arī kinologi ar suņiem. Tiek veikta ēkā/vietā esošo personu evakuācija un ēkas/vietas pārmeklēšana.

Kā potenciālās uzbrukuma vietas varētu būt Rīga un pārējās republikas pilsētas, jo tajās ir salīdzinoši daudz cilvēku un publisku vietu, kur šie cilvēki masveidā var uzturēties. Smiltenes novadā kā potenciālās uzbrukuma vietas varētu būt Smiltenes pilsēta, jo tās ir novada centra pilsēta ar lielāko iedzīvotāju blīvumu. Par uzbrukuma vietām varētu tikt izvēlēti veikali, skolas, ārstniecības iestādes vai citas vietas, kur ikdienā apgrozās cilvēki. Smiltenes novadā nav paaugstinātas bīstamības objektu. Īpaša uzmanība drošībai jāpievērš publisku pasākumu laikā.

Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) izstrādājis informāciju iedzīvotājiem, kā rīkoties ārkārtas situācijās, kad saņemts nezināms sūtījums un ir aizdomas par bioterorismu. Jāatceras, ka tīši izraisītu bioloģisku vielu izplatības gadījumā nevar būt vienotas universālas vadlīnijas rīcībai jebkurā situācijā. Svarīgi ir atcerēties vispārējos ieteikumus rīcībai, lai ikviens varētu aizsargāt sevi un līdzcilvēkus ārkārtas situācijā, atvieglojot arī palīdzības dienestu darbu.

Pazīmes, kas var liecināt par aizdomīgu pasta sūtījumu:

- eļļaini, krāsaini traipi;
- īpatnēja smaka;
- sataustāma pulverveidīga, želejveidīga vai granulēta viela;

- draudoši uzraksti, piemēram, “Sibīrijas mēris (Anthrax)” vai citi.

Jābūt piesardzīgiem gadījumos, kad sūtījums saņemts no ārvalstīm, bet sūtītājs nav pazīstams vai to nav iespējams identificēt.

Ieteikumi kā rīkoties, ja saņemts aizdomīgs pasta sūtījums:

- Neaiztikt un nepārvietot sūtījumu;
- Zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112;
- Atrodoties ēkas iekšpusē, aizvērt logus un durvis, pamest telpas;
- Izslēgt gaisa kondicionēšanas sistēmu;
- Turēties atsevišķi no citiem cilvēkiem, kuri nav bijuši kontaktā ar sūtījumu;
- Netūriet un necentieties savākt no sūtījuma izbirušu vielu;
- Sasmērētu vai bojātu apģērbu neslaucīt ar birsti – netīrumus aizvākt ļoti uzmanīgi;
- Nevest sūtījumu uz policiju.

Ieteikumi kā rīkoties, nonākot saskarē ar aizdomīgu bioloģisku materiālu:

- Saglabāt mieru un informēt glābšanas dienestu pa tālruni 112;
- Nepieskarieties acīm, degunam vai kādai citai sava ķermeņa daļai;
- Ja iespējams, nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni;
- Izolēt atsevišķā telpā visas personas, kas tikušas pakļautas nezināmās vielas ietekmei;
- Maksimāli izvairīties no cilvēku pārvietošanās ārpus inficēšanās zonām;
- Turēt drošā attālumā no incidenta vietas citus cilvēkus;
- Ievērot policijas un glābšanas dienestu norādījumus.

3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi

Saskaņā ar Latvijas Republikas Nacionālās drošības koncepciju, iespējamo apdraudējumu spektrs Latvijas nacionālajai drošībai pārsniedz aizsardzības un iekšlietu sistēmas institūciju kompetenci. Tas nozīmē, ka nacionālās drošības apdraudējumu apzināšanā, novēršanā un pārvarēšanā ir jāiesaistās visai valsts pārvaldei, kā arī plašiem sabiedrības slāņiem, tādējādi nodrošinot valsts aizsardzības visaptverošu raksturu. Latvijas nacionālās drošības militāro dimensiju raksturo Krievijas militārās aktivitātes Baltijas reģionā un pret Latviju vērstie hibrīda rakstura drošības riski un apdraudējumi. Krievija īsteno agresīvu drošības politiku Baltijas reģionā un ir uzskatāma par galveno apdraudējuma avotu Latvijas nacionālajai drošībai. Saskaņā ar valsts aizsardzības koncepciju reālākie Krievijas attīstītie scenāriji ir hibrīdkarš un pēkšņs uzbrukums, lai sagrābtu kādu teritoriju.

Apdraudējuma veidi:

- **Hibrīdapdraudējums.** Hibrīddraudu izpausmes ir daudzpusīgas, un tās var ietvert gan militārus līdzekļus un to izmantošanas draudus, gan plaša spektra nemilitāru līdzekļu pielietošanu, sākot ar izlūkošanas un drošības dienestu operācijām, kiberuzbrukumiem, plašām informācijas kampaņām un dezinformācijas izplatīšanu, pretrunu un konflikta potenciāla izmantošanu sabiedrībā un beidzot ar ekonomisko spiedienu un terorismu. Nevar izslēgt kiberuzbrukumus valsts pārvaldes un privātajām struktūrām, dažādus sabotāžas aktus pret svarīgiem infrastruktūras objektiem, informācijas operācijas ar nolūku diskreditēt pastāvošo iekārtu, kā arī fizisku vēršanos pret valsts pārvaldes un pašvaldību amatpersonām kā tas tika novērots Krievijas pielietotajās metodēs Ukrainas teritorijā.
- **Militārs iebrukums.** Tieša militāra iebrukuma draudu iespējamība Latvijai kā NATO dalībvalstij ir vērtējama kā zema. Potenciālā agresora – Krievijas rīcībā ir moderni un labi apmācīti bruņotie spēki, kurus raksturo augsta mobilitāte un uguns jauda. Sauszemes spēku iebrukuma koridori tipiski centrējas pie galvenajiem ceļiem, atklātā apvidū, kurš piemērots smagās tehnikas pārvietošanai. Mūsdienu manevra karadarbības stūrakmens ir strauja karaspēka pārvietošanās ceļā fokusējoties uz satiksmes mezglu un citu apvidus atslēgas punktu ieņemšanu. Kā konsekvences pilna spektra karadarbībai minamas ceļu bloķēšanas, infrastruktūras objektu bojāšana vai iznīcināšana, bēgļu plūsmas, pārpildītas ārstniecības iestādes, daudzu pakalpojumu un produktu nepieejamība. Smiltenes CAK atbildības teritorija atrodas tuvu Krievijas robežai, kas nozīmē, ka iebrukuma gadījumā karadarbība novada teritoriju var skart jau pirmajās stundās.

CAK galvenie uzdevumi militāras krīzes gadījumā ir:

- Nodrošināt valsts pārvaldes nepārtrauktu darbību un Latvijas Republikas likumu varu;
- Nodrošināt iedzīvotāju pamatvajadzības – pārtiku, pajumti, medicīnisko aprūpi un drošību (atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam);
- Sniegt atbalstu Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem valsts aizsardzībā;
- Ja tiek izsludināta evakuācija, organizēt evakuēto personu un materiāltechnisko līdzekļu pārvietošanu un/vai no citām pašvaldībām evakuēto personu izmitināšanu;

- Organizēt pasākumu kopumu, lai traucētu pretinieku civilās kontroles pārņemšanā.

Lai sekmīgi pildītu iepriekš minētos uzdevumus, CAK vadībā ir jāveic sekojoši sagatavošanās pasākumi, periodiski organizējot mācības ar atbilstošu situāciju izspēli:

- Trauksmes gatavības plāna izstrāde pašvaldības institūcijām atbilstoši Valsts aizsardzības plānā noteiktajām vadlīnijām;

- Datu bāzes par kritisko resursu un svarīgu materiāli tehnisko līdzekļu pieejamību CAK atbildības rajonā izveide un uzturēšana;

- Pamatvajadzību nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, nodrošināšanā iesaistītā personāla resursu papildināšanas plāna izstrāde, kā arī kritisko materiālo resursu rezervju izveides CAK teritorijā apzināšana;

- Sabiedriskās kārtības un likuma varas nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde;

- Evakuācijā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, saskaņā ar valsts CAP pasākumu plānu par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā;

- Atbalsta sniegšanas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem koordinācijas procedūru izstrāde;

- Iedzīvotāju informēšanas mehānismu (t.sk., alternatīvo) izstrāde (atbildīgie, kanāli, metodes, vēstījumi);

- Krīzes dokumentēšanas (foto, video) un vēstījumu ār pasaulei nodošanas mehānismu izstrāde.

Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām.

Institūciju atbildības jomas militāras krīzes gadījumā ir noteiktas valsts CAP sadaļā par preventīvajiem, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumiem kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Iedzīvotāju evakuācijas process ir aprakstīts Smiltenes sadarbības teritorijas CAP sadaļā par iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām. Valsts civilās aizsardzības pasākumi valsts apdraudējuma novēršanai vai tā seku likvidācijai ir noteikti mobilizācijas likumā un saistītajos MK noteikumos.

Smiltenes sadarbības teritorijā valsts aizsardzības jautājumus, t.sk., CAK mācības militāru krīžu pārvarēšanai CAK koordinē ar Zemessardzes 22. Kaujas nodrošinājuma bataljonu (izvietots Valmierā, Cēsu ielā 54, Kaugurmuižā), kura pārstāvis ir CAK loceklis.

3.1.26.1. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā

Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 23.⁵ pantu un 36. pantu, Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 3.panta trešo daļu un Valsts civilās aizsardzības plānu, pašvaldībām ir jā sagatavo civilās aizsardzības plāna sadaļa rīcība kara, militārā iebrukuma vai to draudu gadījumā.

Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē IEM sadarbībā ar VUGD, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām.

Savukārt civilās aizsardzības uzdevumu izpildi kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā pašvaldībā koordinē pašvaldību institūciju vadītājs, plānojot un īstenojot sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā pašvaldības institūcijām noteikto pasākumu izpildi, pašvaldību institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un nepieciešamo rīcību, nodrošinot pamatvajadzības pašvaldības administratīvajā teritorijā. Civilā aizsardzības plānā ietver pašvaldības veicamās darbības evakuācijas gadījumā (uzņemt no citas pašvaldības evakuētās personas un pašas pašvaldības veicamās darbības evakuācijai).

Lai sagatavotos atbalsta sniegšanai valsts aizsardzības sistēmai, pašvaldības Civilās aizsardzības komisija vienojas ar reģionālo Nacionālo bruņoto spēku bataljonu par rīcības algoritmiem apdraudējuma gadījumā, sagatavošanās pasākumiem un kopīgām mācībām.

3.2. Risku matrica

Risku matrica ir iespējamības un ietekmes dimensiju attēlošanas paņēmiens, kas grafiski attēlo dažādus riskus salīdzinošā veidā. Matricu izmanto kā vizualizācijas rīku, kad ir identificēti vairāki riski, lai atvieglotu dažādo risku salīdzināšanu. Riska matricas izmanto arī tam, lai palīdzētu noteikt, kuriem riskiem nepieciešama papildu vai sīkāka analīze, vai kurš no konkrētajiem riskiem ir uzskatāms par kopumā pieņemamu vai nepieņemamu risku, pamatojoties uz tā novietojumu matricā.

Kvalitatīvajā riska novērtēšanā izmantota risku matrica. Risku matrica izveidota, par pamatu ņemot VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes "Pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna" informatīvo materiālu, kas sagatavots 2018. gada 24. aprīlī. Riska matricu izmanto riska novērtēšanas laikā, lai noteiktu riska līmeni, ņemot vērā

varbūtības vai varbūtības kategoriju pret seku smaguma kategorijām. Šis ir vienkāršs mehānisms, kas palielina riska pamanāmību un palīdz atbildīgajām iestādēm lēmumu pieņemšanā. Risku matricā iekļauti visi iepriekšminētie riski.

Varbūtības/ ticamības līmenis ↓		Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts	1 x gadā un biežāk		6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki	15. Ugunsgrēki		
Augsts	1 x 1 – 15 gadiem	24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri	3. Pali, plūdi un vējuzplūdi 12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā 8. Epizootijas 9. Epifitotijas 18. Pārvides un sadales elektrotīklu bojājumi	4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums 5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas 10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā 21. Autotransporta avārija		
Vidējs	1 x no 16 – 50 gadiem		13. Radiācijas avārijas 7. Epidēmija 14. Bioloģisko vielu negadījumi 17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	19. Būvju sabrukums 22. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi		

Zems	1 x no 51 – 100 gadiem		25. Terora akti		26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi	
Ļoti zems	Retāk kā 1 x 100 gados				1. Zemestrīces	
	Ievainotie/ cietušie	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
	Nāves gadījumi	1 līdz 10	11 līdz 100	101 līdz 500	501 līdz 1000	Vairāk par 1000
	Materiālie zaudējumi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
	Kaitējums videi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
	Saslimušie	Mazāk par 5 %	5-15%	15-20%	21-35%	Vairāk par 35%
	Pārvietotās personas	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
	Apdraudējuma iespējamais seku līmenis →	<i>Maznozīmīgas sekas</i>	<i>Nozīmīgas sekas</i>	<i>Vidējas sekas</i>	<i>Smagas sekas</i>	<i>Katastrofālas sekas</i>

4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam

4.1. Zemestrīce

20. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo zemestrīci	Pastāvīgi	LVĢMC	LVĢMC	LVĢMC
2.	VUGD Operatīvās vadības pārvaldes informēšana par iespējamo zemestrīci	10 min	LVĢMC	LVĢMC	LVĢMC
3.	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa informēšana par saņemto brīdinājumu	20 min	VUGD VRB komandieris	VUGD Operatīvās vadības pārvalde	Dispečers
4.	CAK priekšsēdētāja informēšana par iespējamiem draudiem	40 min	VUGD VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa komandieris
5.	A/S "Sadales tīkls", SIA "Smiltenes NKUP", avārijas brigāžu brīdināšana par gatavību iespējamās zemestrīces gadījumā	1 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa komandieris
6.	CAK teritorijā esošo HES un DUS brīdināšana par iespējamo zemestrīci	1,5 stundas	CAK priekšsēdētājs	Smiltenes novada pašvaldības dome	CAK priekšsēdētājs vai tā norīkojumā cita persona
7.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par evakuācijas gatavību no bīstamās zonas, kur iespējama indīgu vielu noplūde zemestrīces gadījumā	2 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis, Pašvaldības policija	Radio, TV, internets u.c. sakaru mediji, pašvaldības policija
8.	Iedzīvotāju informēšana par iespējamajiem draudiem un rīcību	3 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis, Pašvaldības policija	Radio, TV, internets u.c. sakaru mediji, pašvaldības policija, VUGD
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					

1.	Informācijas saņemšana par zemestrīci, tās radītajām sekām. Glābšanas dienestu, operatīvo dienestu un pašvaldību, CAK priekšsēdētāja informēšana	10 min	VUGD VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
2.	VUGD tuvāko struktūrvienību, dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	30 min	VUGD VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
3.	Situācijas apzināšana, novērtēšana un nepieciešamo papildus resursu noteikšana	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa vecākā amatpersona
4.	CAK priekšsēdētāja informēšana par zemestrīces radītajām sekām un nepieciešamību iesaistīt novadu civilās aizsardzības resursus	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa komandieris
5.	CAK locekļu apziņošana un sasaukšana	1,5 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs	CAK sekretārs
6.	Iedzīvotāju informēšana par situāciju un veicamajiem pasākumiem	2 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis, pašvaldības policija	Radio, TV, internets u.c. sakaru mediji, pašvaldības policija
7.	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības nepieciešamo resursu iesaistīšana glābšanas darbos	2,5 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK locekļi
8.	Neatliekamo pasākumu organizēšana un veikšana. Seku likvidēšana	3 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	VUGD un CAK teritorijas resursi
9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	NMPD	NMPD un SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" vai cita slimnīca	NMPD un SIA Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca vai cita slimnīca
10.	Psiholoģiskās palīdzības sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupas	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupa	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupa
11.	Cietušo reģistrēšana un bojā gājušo identifikācija	Pēc nepieciešamības	Policijas priekšnieks	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde, Smiltenes iecirknis	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde, Smiltenes iecirknis
12.	Cilvēku evakuācija, izmitināšana, aprūpe, īpašuma apsardze	Pēc nepieciešamības	Policijas priekšnieks	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde, Smiltenes iecirknis	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde, Smiltenes iecirknis

13.	Zemestrīces seku nodarīto zaudējumu novērtēšana un lēmuma pieņemšana par palīdzības sniegšanu iedzīvotājiem (finansiālas, materiālas)	1 mēnesis	CAK priekšsēdētājs	CAK Smiltenes novada pašvaldības dome	CAK locekļi Domes pārstāvji Speciālisti
-----	---	-----------	--------------------	--	---

4.2. Plūdi – dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi

21. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
2.	Iespējamo plūdu apdraudēto teritoriju apzināšana. Kontaktēšanās iespēju noskaidrošana un fiksēšana ar plūdos apdraudētajiem iedzīvotājiem	Reizi gadā	Smiltenes novada pašvaldības dome	Smiltenes novada pašvaldības dome	Izpilddirektors vai tā norīkojumā cita persona
3.	Upju hidrotehnisko būvju apsekošana un to tehniskā stāvokļa noskaidrošana	Reizi gadā	Norīkotā atbildīgā persona, VVD	Norīkotā atbildīgā persona, VVD	Norīkotā atbildīgā persona, VVD
4.	Meteoroloģiskās, sinoptiskās, hidroloģiskās informācijas saņemšana un analīze	Pastāvīgi	LVĢMC	Tuvākā meteostacija	Tuvākā meteostacija
5.	Ledus apstākļu un ūdens līmeņa svārstību monitoring uzpludinājumos	Pastāvīgi	HES atbildīgā persona	HES apsaimniekotāji	HES atbildīgā persona vai tā norīkojumā cita persona
6.	Pasākumu veikšana saskaņā ar izstrādāto HES drošuma programmu	Pastāvīgi	HES atbildīgā persona	HES apsaimniekotāji	HES atbildīgā persona vai tā norīkojumā cita persona
7.	Operatīvo dienestu un attiecīgo struktūrvienību informēšana	30 min.	VRB	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
8.	CAK priekšsēdētāja informēšana	1 reizi dienā	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa vecākā amatpersona
9.	Iedzīvotāju, kuri dzīvo iespējamā applūdes zonā, brīdināšana par plūdu draudiem un iespējamo evakuāciju	Draudu gadījumā	CAK priekšsēdētājs	Smiltenes novada pašvaldības dome	Izpilddirektors vai tā norīkojumā cita persona
10.	Pasākumu precizēšana par iedzīvotāju un materiālo vērtību evakuācijas veikšanu, izvietošanu un īpašuma apsardzi	12 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa vecākā amatpersona

11.	Iedzīvotāju, mājlopu un materiālo vērtību evakuācija no iespējamās applūdes zonas	24 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa vecākā amatpersona
12.	Krasta dambju nostiprināšana	3 – 4 dienas	CAK priekšsēdētājs	CAK	Līgumorganizācija
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas nodošana operatīvajiem dienestam par ūdens līmeņiem un ledus kustību upēs	Pastāvīgi	VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
2.	CAK priekšsēdētāja informēšana	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa vecākā amatpersona
3.	Izsaukuma saņemšana sakarā ar plūdiem	Atskaite no izsaukuma saņemšanas brīža	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
4.	Glābšanas darbu veikšana (iedzīvotāju un mājlopu evakuācija u.c.)	Pēc ierašanās	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	VUGD attiecīgā posteņa personāls
5.	CAK informēšana par situāciju plūdu skartajās teritorijās	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Attiecīgā posteņa komandieris
6.	CAK sapulcināšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs	CAK sekretārs
7.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pēc nepieciešamības	NMPD	NMPD	SIA “Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca” personāls
8.	NBS resursu iesaistīšana ledus uzlaušanā (spridzekļi u.c.)	6 – 8 stundas	CAK priekšsēdētājs	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Attiecīgā posteņa komandieris
9.	Darbības atjaunošana enerģētikas un komunālajos uzņēmumos	2 – 4 dienas	AS Latvenergo, SIA “Smiltenes NKUP”,	AS Latvenergo, SIA “Smiltenes NKUP”	AS Latvenergo, SIA “Smiltenes NKUP”
10.	Sociālās palīdzības sniegšana cietušajiem	1 nedēļa	Sociālais dienests	Sociālais dienests	Sociālais dienests

11.	Transporta kustības slēgšana plūdu skartajās vietās	Pēc nepieciešamības	Policijas priekšnieks	Valsts policija	VP VRP Alūksnes iecirknis
12.	Evakuēto iedzīvotāju un mājdzīvnieku izmitināšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK
13.	Informācijas apkopošana par plūdu rezultātā radītajiem zaudējumiem	1 mēnesis	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK

4.3. Vētra, lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstuma, sausums

22. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Prevenīvie un gatavības pasākumi					
1.	Operatīvās informācijas nodošana VUGD Operatīvās vadības pārvaldei par meteoroloģiskajiem apstākļiem	Pastāvīgi	LVĢMC	LVĢMC	LVĢMC
2.	VUGD Vidzemes reģiona brigādes informēšana par saņemto brīdinājumu	30 min	VUGD Operatīvās vadības pārvalde	VUGD Operatīvās vadības pārvalde	Dispečers
3.	Lēmumu pieņemšana par veicamajiem darbiem	40 min	VRB komandieris	VUGD VRB	Brigādes komandieris vai persona, kas viņu aizvieto
4.	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa / Alūksnes daļas Apes posteņa apziņošana	50 min	VRB komandieris	VUGD VRB	Brigādes komandieris vai persona, kas viņu aizvieto
5.	Iedzīvotāju informēšana par iespējamiem katastrofas draudiem	40 min - 2 h	VRB komandieris	VUGD VRB	Radio, TV, internets u.c. sakaru mediji, pašvaldības policija, VUGD
6.	Attiecīgu avārijas brigāžu un iesaistāmo dienestu brīdināšana par gatavību avārijas darbu veikšanai	2 stundas	VRB komandieris	VUGD VRB	Dispečers
7.	Sagatavošanās neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai	Pastāvīgi	SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" vadība	SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca"	Medicīniskais personāls

8.	CAK priekšsēdētāja informēšana	2 stundas	VRB komandieris	VUGD VRB	Brigādes komandieris vai persona, kas viņu aizvieto
9.	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa personāla informēšana	2 stundas	VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
10.	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa rezerves tehnikas un aprīkojuma sagatavošana	~ 2 stundas	VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Operatīvās informācijas nodošana VUGD Operatīvās vadības pārvaldei par meteoroloģiskajiem apstākļiem	Pastāvīgi	LVĢMC	LVĢMC	LVĢMC
2.	VUGD VRB informēšana par saņemto brīdinājumu	3 min	VUGD Operatīvās vadības pārvalde	VUGD Operatīvās vadības pārvalde	Dispečers
3.	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa izsūtīšana uz izsaukuma vietu	10 min	VRB komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
4.	Seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis
5.	Sadarbības teritorijas CAK priekšsēdētāja informēšana par operatīvo situāciju	30 min	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Posteņa komandieris
6.	CAK sapulcināšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK sekretārs
7.	Citu avārijas dienestu iesaistīšana un/vai VUGD Vidzemes reģiona brigādes daļu iesaistīšana	1 – 2 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
8.	Sadarbības teritorijas nepieciešamo resursu iesaistīšana glābšanas darbos	1 – 2 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK locekļi
9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pastāvīgi	NMPD	SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" vai cita tuvākā slimnīca	Medicīniskais personāls
10.	Sociālās palīdzības sniegšana cietušajiem	1 nedēļa	Sociālais dienests	Sociālais dienests	Sociālais dienests

11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana	1 mēnesis	CAK priekšsēdētājs	Pašvaldība	Pašvaldība
-----	--	-----------	--------------------	------------	------------

4.4. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki

23. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Mežu ugunsnedrošā laika posma noteikšana	Katru gadu līdz 15. aprīlim	VMD	ZM	VMD
2.	Mineralizēto joslu ierīkošana novadu valsts mežu masīvos	Katru gadu no 15. aprīļa	Virsmēžzinis	VAS "Latvijas valsts meži"	VMD Ziemeļaustrumu virsmēžniecība
3.	Noteikto ierobežojumu ievērošanas kontrole ugunsnedrošajā laika posmā novada valsts mežos	Katru gadu no 15. aprīļa	Virsmēžzinis	VAS "Latvijas valsts meži"	VMD Ziemeļaustrumu virsmēžniecība
4.	Sakaru uzturēšana ar Valsts meža dienesta atbildīgām personām	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
5.	VUGD VRB gatavības nodrošināšana iesaistīties mežu dzēšanas darbos pēc Ziemeļaustrumu virsmēžniecības pieprasījuma saskaņā ar meža dzēšanas plānu	Katru gadu līdz 15. aprīlim	Virsmēžzinis	VUGD VRB	Attiecīgās daļas komandieris
6.	Meža dzēšanas plāna izstrādāšana un saskaņošana ar CAK priekšsēdētāju un VUGD VRB	Pastāvīgi	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmēžniecība VMD Centrālvidzemes Virsmēžniecība	Smiltenes mežniecība, Cēsu mežniecība
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par meža vai kūdras purva ugunsgrēku	Atskaite no izsaukuma saņemšanas brīža	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Dispečers
2.	Informācijas nodošana VMD Smiltenes mežniecībai par meža vai kūdras purva ugunsgrēku novada teritorijā	2 - 3 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Dispečers
3.	Izbraukšana uz izsaukuma vietu. Ugunsgrēka vietas izlūkošana. Nelielas degšanas platības dzēšana	5 - 10 min.	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmēžniecība	Smiltenes mežniecība, Cēsu mežniecība

				VMD Centrālvidzemes Virsmežniecība	
4.	Tuvākās ugunsdzēsības stacijas izsūtīšana uz ugunsgrēka vietu	30 - 40 min.	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmežniecība VMD Centrālvidzemes Virsmežniecība	Smiltenes mežniecība, Cēsu mežniecība
5.	Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava” un “Meža pētīšanas stacija” pārvaldībā esošo mežu ugunsgrēku dzēšana ar pašu tehniku un cilvēkresursiem	30 - 40 min.	Atbildīgā persona	“Silava” un “Meža pētīšanas stacija”	Deleģētās personas
5.	VUGD struktūrvienību un citu institūciju (saskaņā ar noslēgtajiem sadarbības dokumentiem) iesaistīšana ugunsgrēka dzēšanā	1 - 1,5 stundas	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmežniecība VMD Centrālvidzemes Virsmežniecība	Smiltenes mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs, Cēsu mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs
6.	Sadarbības teritorijas CAK priekšsēdētāja informēšana par operatīvo situāciju un nepieciešamību ugunsgrēka ierobežošanā iesaistīt sadarbības teritorijas resursus	3 - 4 stundas	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmežniecība VMD Centrālvidzemes Virsmežniecība	Smiltenes mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs, Cēsu mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs
7.	Sadarbības teritorijas iesaistīšana ugunsgrēka ierobežošanā	4 - 4,5 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK
8.	Iedzīvotāju brīdināšana par ugunsgrēku, tā attīstību un iespējamo iedzīvotāju evakuāciju no bīstamās zonas	2 stundas	CAK priekšsēdētājs	Smiltenes pašvaldības novada dome	Izpilddirektors
9.	CAK sapulcināšana un operatīva situācijas izvērtēšana. Ierosinājuma par ārkārtas situācijas izsludināšanu izskatīšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK priekšsēdētājs
10.	Zemkopības ministra un VUGD operatīvās vadības pārvaldes informēšana par ārkārtas situācijas izsludināšanu (konkrētajā teritorijā) sakarā ar meža vai kūdras purva ugunsgrēku	Pēc lēmuma pieņemšanas	VMD atbildīgā persona	CAK	CAK priekšsēdētājs un VUGD pārstāvis
11.	Ārkārtas situācijas atcelšana sakarā ar meža vai kūdras purva ugunsgrēku sadarbības teritorijā	Pēc ugunsgrēka likvidēšanas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK priekšsēdētājs un VUGD pārstāvis
12.	Zemkopības ministra un VUGD operatīvās vadības pārvaldes informēšana par ārkārtas situācijas atcelšanu	Pēc lēmuma pieņemšanas	VMD atbildīgā persona	CAK	CAK priekšsēdētājs un VUGD pārstāvis
13.	Neatliekamās un specializētās neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	NMPD	NMPD	SIA “Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca” personāls

14.	AS "Latvijas gāze" informēšana par mežu un purvu ugunsgrēka iespējamo izplatīšanos dzelzceļa, maģistrālo gāzes vadu aizsardzības zonā	20 min.	Virsmēžzinis	VMD Ziemeļaustrumu Virsmēžniecība VMD Centrālvidzemes Virsmēžniecība	Smiltenes mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs, Cēsu mežniecības ugunsgrēka dzēšanas vadītājs
15.	Ugunsgrēka rezultātā nodarīto zaudējumu novēršana. Lēmuma pieņemšana par ugunsgrēka dzēšanas darbos iesaistīto institūciju izdevumu atlīdzināšanu	1 mēnesis	VMD atbildīgā persona	VMD	VMD ģenerāldirektors

4.5. Epidēmija

24. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo Epidēmiju	Pēc nepieciešamības	Ģimenes ārsti Laboratorijas	Ģimenes ārsti Laboratorijas	Ģimenes ārsti Laboratorijas SPKC
2.	Apdraudējuma novērtēšana, potenciāli bīstamo objektu un iesaistāmo institūciju apzināšana	3 stundas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas
3.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības organizēšanas, sniegšanas un pretepidēmijas pasākumu kārtības noteikšana konkrētā gadījumā	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas
4.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par iespējamo saslimšanu un profilakses pasākumiem	2 stundas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					

1.	Informācijas saņemšana par cilvēku masveida saslimšanu	10 min.	Ģimenes ārsti Laboratorijas	Ģimenes ārsti Laboratorijas	Ģimenes ārsti Laboratorijas SPKC
2.	Iedzīvotāju brīdināšana par iespējamo saslimšanu un profilakses pasākumiem	2 stundas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakarū komersanti
3.	Karantīnas režīma noteikšana, lai ierobežotu slimības izplatīšanos	4 stundas	VM	SPKC SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas	SPKC SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas
4.	Pretepidēmijas un sanitāri higiēnisko pasākumu veikšana evakuēto un pārvietoto iedzīvotāju vidū	Pastāvīgi	SPKC	SPKC	SPKC

4.6. Epizootijas un epiftotijas

25. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Dzīvnieku infekcijas slimību Valsts uzraudzības 2020. gada plāna pasākumu realizēšana dzīvē un tā kontroles nodrošināšana	Pastāvīgi	PVD inspektori	PVD	PVD inspektori Veterinārārsti dzīvnieku īpašnieki/turētāji
2.	Ziņošana praktizējošam veterinārārstam par katru gadījumu, kas rada aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar infekcijas slimību u.c. gadījumos	Pastāvīgi	PVD inspektori dzīvnieku īpašnieki/turētāji	PVD	Dzīvnieku īpašnieki/turētāji
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas apstiprināšanās par dzīvnieku vai augu masveida saslimšanu ar bīstamu infekcijas slimību	5 min.	Inspektori	ZM	PVD ziemeļvidzemes pārvalde VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa

2.	Informācijas par dzīvnieku vai augu masveida saslimšanu ar bīstamu infekcijas slimību nodošana izpildītājiem	10 min.	Inspektori	ZM	ZM
3.	Informācijas saņemšana no VUGD Operatīvās vadības pārvaldes par dzīvnieku vai augu masveida saslimšanu ar bīstamu infekcijas slimību sadarbības teritorijā	10 - 20 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Dispečers
4.	Konsultēšanās ar PVD vai VAAD par situāciju un nepieciešamību reaģēšanas pasākumos iesaistīt VUGD vai sadarbības teritorijas CA resursus	20 - 30 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Brigādes komandieris vai personas, kas viņu aizvieto
5.	Sadarbības teritorijas CAK priekšsēdētāja informēšana par notikušo, nepieciešamību izsludināt ārkārtēju situāciju vai nepieciešamību iesaistīt CA resursus	40 - 50 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Konkrētā posteņa komandieris
6.	CAK locekļu sasaukšana un iesaistīšana reaģēšanas pasākumos	1 - 3 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK komisija	CAK sekretārs
7.	Seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana	Līdz seku likvidēšanas beigām	Inspektori un citi piesaistīti speciālisti	PVD VAAD	PVD VAAD
8.	Reaģēšanas pasākumos iesaistīto sadarbības teritorijas CA resursu īpašniekiem (valdītājiem) radīto izdevumu atlīdzināšanas jautājumu kārtošana	1 mēnesis pēc seku likvidēšanas	Pašvaldību vadītāji	Pašvaldības	Pašvaldības

4.7. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā

26. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Objekta CA plāna, DP, RANP un citu katastrofu pārvaldīšanas plānošanas, rūpniecisko avāriju risku un avārijgatavības dokumentu izstrāde	Pastāvīgi	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Objekta DP, RANP, CA plāna un citu katastrofas pārvaldīšanas plānošanas dokumentu izvērtēšana	Pastāvīgi	VPVB VVD VRVP VUGD	VPVB VVD VRVP VUGD VRB	VPVB VVD VUGD

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
			PTAC Pašvaldības	VDI PTAC Pašvaldības	VDI PTAC Pašvaldības
3.	Objektu ārpusobjekta CA plānu izstrāde	Pastāvīgi	VUGD	VUGD	VUGD
4.	Informatīvā materiāla sagatavošana iedzīvotājiem, norādot rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzamos aizsardzības pasākumus	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi piecos gados	Objekta atbildīgā persona	Objekta atbildīgā persona	Objekta atbildīgā persona
5.	Komplekso pārbaūžu, plānoto un neplānoto pārbaūžu organizēšana un veikšana paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektos	Pastāvīgi	VVD VRVP VPVB VUGD VRB VDI PTAC Pašvaldības	VVD VRVP VPVB VUGD VRB VDI PTAC Pašvaldības	VVD VPVB VUGD VRB VDI PTAC Pašvaldības
6.	Objekta CA plāna, ārpusobjekta CA plāna un citu katastrofu pārvaldīšanas plānošanas dokumentu pārbaude mācībās	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi trijos gados	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB VVD VPVB NMPD VDI PTAC Pašvaldības
7.	Piesārņojošo darbību atļauju izvērtēšana un izsniegšana	Pēc nepieciešamības	VVD VRVP	VVD VRVP	VVD VRVP
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo ķīmiskās vielas noplūdi objektā un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona VUGD VVD
2.	Izlūkošanas veikšana notikuma vietā	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
3.	Bīstamās zonas noteikšana un situācijas novērtēšana bīstamās vielas noplūdes gadījumā (sprādziena draudi, toksikoloģiskā ietekme, saindēšanas draudi, noplūdes, degšanas vai	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
	dzēšanas rezultātā nonākšana atmosfērā vai ūdenstilpnē, augsnē, pazemes ūdeņos)				
4.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu informēšana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VP VI SPKC NMPD VVD PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
5.	Notikuma vietas izlūkošana ar bezpilota gaisa kuģa palīdzību	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD Komersanti
6.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris VVD VRVP Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VRB VVD VRVP Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VVD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Valsts un pašvaldību institūcijas Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
7.	Dekontaminācijas vai atsārņošanas veikšana notikuma vietā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
8.	Avārijas rezultātā noplūdušās bīstamās vielas paraugu ņemšanas laboratorijas analīzei organizēšana, kā arī sanācijas organizēšana un veikšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Glābšanas darbu vadītājs Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VVD VRVP	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti LVĢMC
9.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
10.	Glābšanas darbu un sekū likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības VVD VRVP	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības VVD VRVP
11.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšanas iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības	Pašvaldības sociālais dienests	Pašvaldības sociālais dienests Komersanti Nevalstiskās un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Objekta CA plānā (un/vai ārpusobjekta civilās aizsardzības plānā) un citu katastrofu pārvaldīšanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB VVD VRVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības	VUGD VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti
13.	NBS (vai Zemessardzes) iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	Pēc nepieciešamības	AiM NBS	NBS VUGD VVD VRVP VP	NBS VUGD VVD VP
14.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes	NMPD SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca" un citas ārstniecības iestādes
15.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP Pašvaldības policija NBS	VP Pašvaldības policija NBS	VP Pašvaldības policija NBS
16.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Pašvaldības	Pašvaldību dienesti PP Komersanti Nevalstiskās un sabiedriskās organizācijas

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
					Reliģiskās organizācijas
17.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
18.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības
19.	Rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas komisijas darba organizēšanas un atzinumu sagatavošana	1 mēnesis	VVD VRVP	VVD VRVP	VVD VPVB VUGD VDI PTAC Pašvaldības Komersanti Eksperti
20.	Eiropas Komisijas informēšana par rūpnieciskās avārijas likvidēšanu, sekām un piemērotajiem riska samazināšanas pasākumiem	Pēc nepieciešamības	VVD VRVP	VVD VRVP	VVD

4.8. Avārijas dabasgāzes apgādes sistēmā un pārvades un sadales elektrotīklu bojājumu gadījumos

27. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Energoapgādes drošības palielināšana	Pastāvīgi	Nodaļu vadītāji	AS "Sadales tīkls"	AS "Sadales tīkls" Smiltenes / Alūksnes nodaļa
2.	Dabasgāzes pārvades sistēmas tehnoloģisko iekārtu darbības kontrole, tehniskā uzraudzība, tehniskā pārbaude, apkope, pārbūve, uzlabošana un remontdarbi	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
3.	Aprīkojuma avāriju likvidācijas novēršanai, speciālās tehnikas, avārijas rezerves un iekšējā personāla resursu operatīvai dabasgāzes pārvades sistēmas bojājumu novēršanai nodrošināšana	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
4.	Dabasgāzes pārvades sistēmas infrastruktūras funkcionēšanai nozīmīgas informācijas, tehnoloģisko iekārtu, pakalpojumu un inženiertehniskā aprīkojuma, vadības un automatizācijas risinājumu uzturēšana un uzlabošana, kā arī aizsardzības pasākumi	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
5.	Iesaistīto līgumorganizāciju apmācība par apdraudējumiem dabasgāzes pārvades sistēmā un apziņošanas kārtību	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
6.	Dabasgāzes pārvades sistēmas objektu aizsargjoslu uzturēšana un uzraudzība	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
7.	Dabasgāzes pārvades sistēmas darbinieku apmācība darba aizsardzības, ugunsdrošības, civilās aizsardzības un ekspluatācijas jautājumos	Pastāvīgi	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
8.	Dabasgāzes pārvades sistēmas darbinieku pretavāriju un ugunsdzēsības teorētiskās un praktiskās mācības	Ne retāk kā reizi trijos mēnešos	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"	AS "Conexus Baltic Grid"
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par notikušo avāriju	10 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis vai attiecīgo komunikāciju pārvaldnieks	Dispečers
2.	CAK darba organizēšana	2 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK priekšsēdētājs

3.	Iedzīvotāju informēšana par katastrofu un rīcību avārijas apstākļos	2 stundas	Posteņa komandieris AS "Conexus Baltic Grid" atbildīgā persona	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis vai attiecīgo komunikāciju pārvaldnieks	VUGD Vidzemes reģiona brigādes Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis; komunikāciju pārvaldnieki
4.	Seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Darbu vadītāji	Avārijas brigādes un iesaistītās institūcijas	Avārijas brigādes un iesaistītās institūcijas
5.	Katastrofas seku rezultātā nodarīto zaudējumu novērtēšana un lēmuma pieņemšana par avārijas glābšanas darbu materiāli finansiālo atbalstu	1 mēnesis	Pašvaldību vadītāji	Pašvaldība	Pašvaldības vadītājs

4.9. Radiācijas avārija

27. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Dozimetriskās kontroles veikšana noteiktajos mērīšanas punktos	Pastāvīgi	Operatīvais dežurants	VVD radiācijas drošības centrs	Operatīvais dežurants
2.	Pēc informācijas saņemšanas par radiācijas situāciju un Valsts ĀSOK rīkojuma daļas personālsastāvs darbojas saskaņā ar Valsts CA plānu	Pastāvīgi	VUGD OVP	VUGD OVP	Atbildīga amatpersona
3.	Iedzīvotāju informēšana par iespējamo radioaktīvo piesārņojumu un veicamajiem aizsardzības pasākumiem	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļa un/vai Alūksnes daļa	VUGD attiecīgās daļas komandieris
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas par kodolavāriju, kas var ietekmēt radiācijas drošību Latvijā, saņemšana un novērtēšana	10 min.	Operatīvais dežurants	VVD radiācijas drošības centrs	VVD Radiācijas drošības centra darbinieki
2.	Ziņošana sadarbības teritorijas ārkārtējo situāciju operatīvās komisijas priekšsēdētājam par nepieciešamību izsludināt ārkārtējo situāciju	10 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļa un/vai Alūksnes daļa	VUGD attiecīgās daļas komandieris
3.	Institūciju, pašvaldību, dienestu un komercsabiedrību apziņošana	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļa un/vai Alūksnes daļa	VUGD attiecīgās daļas komandieris

4.	Iedzīvotāju brīdināšana un informācijas sniegšana par avārijas attīstību un aizsardzības pasākumiem (joda profilakse, paslēšanās telpās u.c.)	1 stunda	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļa un/vai Alūksnes daļa	VUGD attiecīgās daļas komandieris
5.	Preses konferences rīkošana informācijas sniegšanai plašsaziņas līdzekļiem par notikušo avāriju, tās attīstības gaitu un aizsardzības pasākumiem	Pastāvīgi	CAK priekšsēdētājs	CAK komisija	CAK priekšsēdētājs
6.	Radiācijas situācijas izlūkošana 100 km zonā ap avārijas vietu	3 stundas	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļa un/vai Alūksnes daļa	VUGD attiecīgās daļas komandieris
7.	Pārtikas produktu, dzeramā ūdens, virszemes ūdeņu, veselībai nozīmīgu vielu un materiālu, dzīvojamo telpu radioaktīvā piesārņojuma kontrole	Pastāvīgi	VVD radiācijas drošības centrs	VVD radiācijas drošības centrs	VVD radiācijas drošības centrs
8.	Evakuācijas pasākumu organizēšana un piedalīšanās cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā no radioaktīvā piesārņojuma zonas	24 - 72 stundas	Posteņa komandieris, Inspektori	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis VP	VUGD attiecīgās daļas komandieris, Policijas priekšnieks
9.	Transporta līdzekļu nodrošinājuma organizēšana evakuācijas pasākumu veikšanai	48 stundas	Pašvaldību vadītāji	Pašvaldības	Pašvaldību vadītāji
10.	Aizsardzības pasākumu zonā - informēšana par lauku darbu pārtraukšanu vai ierobežošanu, lapu dārzenus, iegūtā piena un no atklātām vietām ņemtā ūdens lietošanas aizliegšana vai ierobežošana	1 stunda	VVD radiācijas drošības centrs	VVD radiācijas drošības centrs	VVD radiācijas drošības centrs
11.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana, patrulēšana, nepieciešamās informācijas sniegšana, radioaktīvā piesārņojuma zonas apsardze, evakuācijas maršrutu norādīšana, transporta kustības regulēšana	Pastāvīgi	Posteņa komandieris Inspektori	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis VP	VUGD attiecīgās daļas komandieris Policijas priekšnieks
12.	Personāla nodrošināšanas organizēšana ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem	12 stundas	Posteņa komandieris Inspektori	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis VP	VUGD attiecīgās daļas komandieris Policijas priekšnieks
13.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	NMPD	SIA "Sarkanā krusta Smiltenes slimnīca"	SIA "Sarkanā krusta Smiltenes slimnīca" personāls
14.	Psiholoģiskās palīdzības organizēšana un sniegšana radiācijas avārijā cietušajiem	Pastāvīgi	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupa	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupa	Psiholoģiskās un sociālās palīdzības atbalsta grupa

15.	Cilvēku un transporta līdzekļu radioaktīvā piesārņojuma kontroles un dezaktivācijas organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis
16.	Evakuēto un pagaidu izmitināto cilvēku aprūpe	Pastāvīgi	Pašvaldību vadītāji	Pašvaldības	Pašvaldību vadītāji

4.10. Bioloģisko vielu negadījumi

29. tabula

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Prevenīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	CAK apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD CAK
2.	Objektā, kas veic darbības ar bioloģiskajām vielām, iespējamo darba aizsardzības un negadījumu pasākumu apzināšana	Pastāvīgi	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VDI
3.	Cilvēkdrošības mācību kursa ieviešana vispārējās izglītības sistēmā, tajā iekļaujot klimata pārmaiņu jautājumus un iespējamās darbības, lai pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajām sekām	Pastāvīgi	IZM IEM Posteņa komandieris	IZM IEM VUGD Vidzemes reģiona brigāde	vispārējās izglītības iestādes
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo bioloģisko vielu negadījumu un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs SPKC NMPD	SPKC NMPD
2.	Informācijas apmaiņas ar citām valstīm un starptautiskām organizācijām par bioloģisko vielu negadījumu un iespējamo seku novērtēšanas pasākumiem	Pastāvīgi	Pašvaldība SPKC NMPD VI VP VRVP	Pašvaldība SPKC NMPD VI VP VRVP	SPKC NMPD VI VP VDD
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par nepieciešamajiem, veiktajiem un plānotajiem aizsardzības pasākumiem	Pastāvīgi	Pašvaldība SPKC NMPD	Pašvaldība SPKC NMPD	VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
			VI Posteņa komandieris VP VRVP	VI VUGD VRB VP VRVP	Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pasākumu īstenošana atbilstoši Ministru kabineta instrukcijai Nr. 12 "Instrukcija par atbildīgo institūciju rīcību nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur sprādzienbīstamas, radioaktīvas, bīstamas ķīmiskas vai bioloģiskas vielas, kā arī ja konstatētas terora akta pazīmes"	Pēc nepieciešamības	Pašvaldība VP VRVP SPKC NMPD VVD RDC Posteņa komandieris SIA atbildību "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"	Pašvaldība VP VRVP SPKC NMPD VVD RDC VUGD Vidzemes reģiona brigāde SIA atbildību "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"	Pašvaldība VP VDD SPKC NMPD VVD RDC VUGD SIA atbildību "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"
5.	Dekontaminācijas vai atsārņošanas veikšana notikuma vietā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
6.	NBS iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	Pēc nepieciešamības	VP VDD SPKC NMPD VI	VP VDD SPKC NMPD VI	VP VDD SPKC NMPD VI
7.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	VP VDD CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
8.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes	NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes	NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes
9.	Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam	Pēc nepieciešamības	VM	SPKC NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes VI	SPKC NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes VI

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
				PVD	PVD
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības

4.11. Ugunsgrēki

30. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Organizēt un veikt objektu ugunsdrošības un būvniecības (vai rekonstrukcijas) prasību ievērošanu un kontroli	Pastāvīgi	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Organizēt un veikt atbildīgo personu nozīmēšanu un apmācību par ugunsdrošības jautājumiem	Pastāvīgi	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
3.	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasību ievērošanas plānotās un neplānotās pārbaudes organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
4.	Cilvēkdrošības mācību kursa ieviešana vispārējās izglītības sistēmā, tajā iekļaujot klimata pārmaiņu jautājumus un iespējamās	Pastāvīgi	IZM IEM Posteņa komandieris	IZM IEM VUGD VRB	Vispārējās izglītības iestādes

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
	darbības, lai pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajām sekām				
5.	Nodrošināt konsultācijas pieejamību juridiskām un fiziskām personām par ugunsdrošības jautājumiem	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
6.	CAK apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD CAK
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par lielu ugunsgrēka negadījumu un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Juridiska vai fiziska persona	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Juridiska vai fiziska persona	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Juridiska vai fiziska persona
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD VP NMPD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs
4.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības Komersanti
6.	Notikuma vietas izlūkošana ar bezpilota gaisa kuģa palīdzību	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD Komersanti
7.	NBS (vai Zemessardzes) iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	Pēc nepieciešamības	AIM NBS	NBS VUGD VRB	NBS VUGD
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP	VP PP
9.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
				Pašvaldības	Pašvaldības
10.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Pašvaldības	Pašvaldību dienesti PP Komersanti Nevalstiskās un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
11.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem	Pēc nepieciešamības	VM NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes	NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes	NMPD Slimnīcas un citas ārstniecības iestādes
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības

4.12. Būvju sabrukums

31. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Ēku un būvju periodiska apsekošana, plānu saskaņošana, pieņemšana ekspluatācijā	Pastāvīgi	Būvinspektors	Būvvalde	Būvvalde
2.	Speciālo dienestu iesaistīšana preventīvo pasākumu veikšanai	Pastāvīgi	Inspektori	VDD	VDD
3.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas organizēšana un kārtības noteikšana cietušajiem	Pastāvīgi	NMPD	NMPD	NMPD un ārstniecības iestādes
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas sniegšana par ēku vai būvju sabrukšanu	1 - 3 min.	Jebkura persona, kas pamanījusi notikušo	Jebkura persona, kas pamanījusi notikušo	Jebkura persona, kas pamanījusi notikušo
2.	Informācijas saņemšana, apstrādāšana	5 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
3.	Operatīvo dienestu struktūrvienību informēšana par notikumu vai sabrukšanas draudiem	1 - 2 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Dispečers
4.	Operatīvo dienestu izbraukšana uz notikuma vietu	Nekavējoties	Operatīvo dienestu vadītāji	Operatīvie dienesti	Operatīvie dienesti
5.	Notikuma vietas ierobežošana	30 min.	Posteņa komandieris VP	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis VP	VUGD darbinieki VP
6.	Konstrukciju noturības izvērtēšana	Nekavējoties	Būvinspektors	Būvvalde	Būvvalde
7.	Izraugās un nosaka vietas, kur izvietot izglābtos un cietušos cilvēkus	Nekavējoties	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD	VUGD glābšanas darbu vadītājs

8.	Sakaru organizēšana notikuma vietā ar iesaistītiem resursiem par to savstarpējo sadarbību, informācijas apmaiņu	Nekavējoties	Operatīvo dienestu vadītāji	VUGD glābšanas darbu vadītājs	VUGD glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un iesaistītās organizācijas
9.	Apdraudētajā zonā esošo cilvēku apziņošana par apdraudējumu un rīcību, trauksmes sistēmas ieslēgšana	Nekavējoties	Posteņa komandieris Inspektori	VUGD stuktūrvienības VP	VUGD stuktūrvienības VP
10.	CAK priekšsēdētāja informēšana par notikušo, nepieciešamību izsludināt ārkārtēju situāciju vai nepieciešamību iesaistīt CA resursus	5 - 10 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes postenis un/vai Alūksnes daļas Apes postenis	Konkrētā posteņa komandieris
11.	CAK locekļu sasaukšana un iesaistīšana reaģēšanas pasākumos	1 - 3 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK sekretārs
12.	Iedzīvotāju evakuācijas, izmitināšanas, ēdināšanas, informēšanas organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK
13.	Preses konferences, plašsaziņas līdzekļu informēšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK
14.	Negadījuma rezultātā bojā gājušo un cietušo cilvēku uzskaitē	Pastāvīgi	Operatīvo dienestu vadītāji	VUGD VP NMPD	VUGD VP NMPD

4.13. Autotransporta avārijas ar bīstamo vielu noplūdi

32. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Sadarbības teritorijas autoceļu uzturēšana saskaņā ar MK noteikumu prasībām	Pastāvīgi	Administrācija	VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" pašvaldība	Līgumorganizācijas
2.	Bīstamo kravu pārvadātāju kontrole uz Latvijas autoceļiem	Pastāvīgi	Autosatiksmes departaments	Satiksmes ministrija	Autotransporta direkcija

Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par ceļu satiksmes negadījumu uz sadarbības teritorijas autoceļiem	Pastāvīgi	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	Dispečers
2.	Tuvākās VUGD brigādes izbraukšana uz notikuma vietu. Valsts policijas un nepieciešamības gadījumā arī NMPD informēšana	2 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	Dispečers
3.	Ierašanās notikuma vietā. Situācijas noskaidrošana. Informācijas par pārvadājamo (noplūdušo) ķīmisko vielu, tās daudzumu u.t.t. nodošana. Konkrētas palīdzības pieprasīšana	15 - 40 min	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	Posteņa komandieris
4.	Ķīmiskās vielas bīstamo parametru, bīstamības zonas, personāla aizsardzības un veicamo pasākumu noskaidrošana un informācijas nodošana VUGD struktūrvienībai izsaukuma vietā	20 - 45 min	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	Dispečeri
5.	Ķīmiskās vielas izplūšanas ierobežošana un noplūdes likvidēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD brigāde	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	VUGD darbinieki
6.	VVD VRVP informēšana par ceļu satiksmes negadījuma faktu un situāciju notikuma vietā	20 - 45 min	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Dispečers
7.	VUGD struktūrvienību izsūtīšana uz izsaukuma vietu (ja nepieciešama palīdzība avārijas seku likvidācijas darbos)	25 - 50 min.	Posteņa komandieris	VUGD VRB	Dispečers
8.	CAK priekšsēdētāja informēšana ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu un nepieciešamību iesaistīt sadarbības teritorijas resursus (konkrēti kādus)	25 - 50 min	Posteņa komandieris	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa	VUGD VRB Valkas daļas Smiltenes posteņa un/vai Alūksnes daļas Apes posteņa komandieris
9.	Autotransporta kustības ierobežošana. Avārijas tuvuma esošo māju iedzīvotāju informēšana par iespējamo apdraudējumu un viņu turpmāko rīcību	35 - 60 min	Inspektori	VP	VP VRP Alūksnes iecirknis
10.	Neatliekamas medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pēc nepieciešamības	NMPD	NMPD	SIA "Sarkanā krusta Smiltenes slimnīca" personāls u.c. ārstniecības iestādes

11.	Seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana	Līdz seku likvidēšanas beigām	Apmācīts personāls	VVD Pašvaldība	VVD VRVP Iesaistītās firmas, kas nodarbojas ar ķīmisko vielu savākšanu un utilizāciju Sadarbības teritorijas CA resursi
12.	Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā nodarīto zaudējumu novēršana. Ceļu satiksmes negadījuma vainīgo noskaidrošana. Seku likvidēšanas darbos iesaistīto CA resursu īpašniekiem (valdītājiem) radīto izdevumu atlīdzināšanas jautājumu kārtošana	1 mēnesis	Inspektori	VVD VP VRP Pašvaldība	VVD VRVP Policijas darbinieki

4.14. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi

33. tabula

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Uzraudzīt sertificēto civilās aviācijas sistēmas elementu atbilstību aviācijas drošības prasībām	Pastāvīgi	VA „Civilās aviācijas aģentūra”	VA „Civilās aviācijas aģentūra”	VA „Civilās aviācijas aģentūra”
2.	Organizēt un veikt ārkārtas situāciju mācības par aviācijas negadījumiem lidlaukā un lidostas reaģēšanas zonā	Pastāvīgi	Lidostas	Lidostas	Lidostas Citi operatīvie un avārijas dienesti Komersanti
3.	Veikt apmācību operatīvo dienestu personālam darbībām ar bezpilota gaisa kuģi un cita veida lidaparātiem	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
4.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana, ja noticis aviācijas nelaimes gadījums (tajā skatā bīstamo vielu noplūde)	Pēc nepieciešamības	VRS VP Posteņa komandieris ARCC Lidostas Gaisa kuģu ekspluatanti	VRS VP VUGD VRB ARCC Lidostas Gaisa kuģu ekspluatanti	VRS VP VUGD ARCC Lidostas Gaisa kuģu ekspluatanti
5.	CAK apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD CAK
6.	Cilvēkdrošības mācību kursa ieviešana vispārējās izglītības sistēmā, tajā iekļaujot	Pastāvīgi	IZM IEM	IZM IEM	Vispārējās izglītības iestādes

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
	klimate pārmaiņu jautājumus un iespējamās darbības, lai pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajām sekām		Posteņa komandieris	VUGD VRB	
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo civilās aviācijas negadījumu un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana, un pasākumu īstenošana, atbilstoši operatīvā rīcības plānam par civilās aviācijas nelaimes gadījumiem	Pēc nepieciešamības	ARCC	ARCC	ARCC
2.	Nodrošināt precīzu atrašanās vietas noteikšanu, ja negadījums noticis ārpus lidostas reaģēšanas zonas	Pastāvīgi	ARCC	ARCC	ARCC
3.	Informācijas saņemšana par iespējamo aviācijas negadījumu ar gaisa kuģi lidostā vai valsts teritorijā, kas ietver bīstamo vielu noplūdi, aizdegšanās risku, sprādziena risku, radioaktīvu materiālu noplūdi. TNGIIB informēšana	Pēc nepieciešamības	Lidosta (ja negadījums lidostas reaģēšanas zonā) Gaisa kuģu ekspluatants Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona	Lidosta (ja negadījums lidostas reaģēšanas zonā) Gaisa kuģu ekspluatants Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona	Lidosta (ja negadījums lidostas reaģēšanas zonā) Gaisa kuģu ekspluatants Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Fiziska vai juridiska persona
4.	Izlūkošanas veikšana notikuma vietā	Pastāvīgi	Posteņa komandieris ARCC	VUGD VRB ARCC	VUGD ARCC
5.	Bīstamās zonas noteikšana un situācijas novērtēšana	Pastāvīgi	Posteņa komandieris VP	VUGD VRB VP	VUGD VP Citi operatīvie un avārijas dienesti
6.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD NMPD VP VVD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības
7.	Pasākumu īstenošana (atbilstoši normatīvajiem aktiem), kas saistīti ar civilās aviācijas nelaimes gadījumiem	Pastāvīgi	ARCC NBS	ARCC NBS	ARCC NBS

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
8.	Pasākumu īstenošana (atbilstoši normatīvajiem aktiem) militārās aviācijas nelaimes gadījumiem	Pastāvīgi	ARCC NBS	ARCC NBS	ARCC NBS
9.	Dekontaminācijas vai atsārņošanas veikšana notikuma vietā	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB	VUGD
10.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	Posteņa komandieris	VUGD VRB NMPD VP Pašvaldības	VUGD NMPD VP Pašvaldības Valsts un pašvaldību institūcijas VVD Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
11.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
12.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības	VUGD NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Ārstniecības iestādes Pašvaldības VVD VRVP
13.	NBS (vai Zemessardzes) iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	Pēc nepieciešamības	AiM NBS	NBS ARCC VUGD VP VA "Civilās aviācijas aģentūra" VAS "Latvijas gaisa satiksme"	NBS VRS ARCC VUGD VP VA "Civilās aviācijas aģentūra" VAS "Latvijas gaisa satiksme"

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
14.	Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu īstenošana atbilstoši Valsts katastrofu medicīnas plānam	Pēc nepieciešamības	VM	NMPD VI	NMPD VI
15.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
16.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Pašvaldības	Pašvaldību dienesti Pašvaldības policija Komersanti Nevalstiskās un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
17.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
18.	Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšana saskaņā ar starptautiskajiem standartiem	Nekavējoties	TNGIIB	TNGIIB	TNGIIB Ministrijas un padotības iestādes Komersanti saskaņā ar ARCC operatīvās rīcības plānu
19.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības

4.15. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

34. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Publisku pasākumu atļaujas izsniegšanas izvērtēšana, konsultācijas ar tiesībsargājošām iestādēm	Pastāvīgi	Pašvaldības	Pašvaldības	Pašvaldības
2.	Savlaicīga gatavošanās masu pasākumiem, komunikācija ar organizatoriem un iesaistītajām organizācijām	Pastāvīgi	Pašvaldības	Pašvaldības	Pašvaldības
3.	Teorētiskās un praktiskās mācības tiesībsargājošām iestādēm un operatīvajiem dienestiem šādu notikumu pārvaldībā un lokalizācijā	Pēc nepieciešamības	VP	VP	VP VDD PP VUGD NMPD NBS
4.	VUGD speciālo ugunsdzēsības un glābšanas transportlīdzekļu, specialo tehniku un materiāltehnisko (aprīkojuma) iegāde un uzturēšana	2020. - 2027. gads	IEM	IEM VUGD	VUGD
5.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020. - 2027. gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti
6.	Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas pilnveidošana (bīstamības modelēšana, prognozēšana, agrīnās brīdināšanas sistēmas, riska novērtēšana u.c.), uzturēšanu un pārbaude	2020. - 2027. gads	VARAM IEM	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti
7.	CAK apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC VUGD Pašvaldības	LVĢMC VUGD Pašvaldības	LVĢMC VUGD Pašvaldības
8.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020. - 2027. gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC LVĢMC Ministrijas un padotības iestādes	VUGD IEM IC LVĢMC

				Pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti
9.	Krīzes vadības padomes darbības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	IEM	VUGD	VUGD
10.	Valsts augstāko amatpersonu apziņošanas sistēmas darbības nodrošināšana un pārbaude	Ne retāk kā reizi pusgadā	Ministru prezidenta birojs vai Krīzes vadības padomes sekretariāta vadītājs	VUGD	VUGD VP VDD NBS
11.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību	2020. - 2027. gads	IEM VP	VP	VP
12.	Vienota kontaktu centra platformas izveide operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei, un to lietotāju apmācība	2020. - 2023. gads	IEM	IEM IC VUGD VP NMPD	IEM IC VUGD VP NMPD PP
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Ātra reaģēšana uz sākotnējiem pārkāpumiem, informācija iegūšana	Pastāvīgi	VP	VP	VP VRS PP
2.	Atbilstoši rīcības plānam masu nekārtību un iekšējo nemieru gadījumā - Rīcības plāns "Nemieri" pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	VP	VP	PP VP Atbalstošās institūcijas
3.	Agresīvo dalībnieku identificēšana un izolēšana, masu pasākuma dalībnieku izklīdināšana	Pastāvīgi	VP	VP	PP VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
4.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VP	VP VUGD	PP VP VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti

5.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
6.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
7.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana (notikuma vietas ierobežošana, transportlīdzekļu un gājēju kustības regulēšana)	Pastāvīgi	VP Pašvaldības policija NBS	VP Pašvaldības policija NBS	VP Pašvaldības policija NBS
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	NBS iesaistīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai savstarpējām vienošanām	Pēc nepieciešamības	AIM NBS	NBS VP	NBS VP
10.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pastāvīgi	NMPD Ārstniecības iestādes	NMPD Ārstniecības iestādes	NMPD Ārstniecības iestādes
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības

4.16. Terora akti

35. tabula

Nr. p. k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību	2020. - 2027. gads	IEM	VDD VP VUGD	VDD VP VUGD
2.	VUGD speciālo ugunsdzēsības un glābšanas transportlīdzekļu, speciālo tehniku un materiāltehnisko (aprikojuma) iegāde un uzturēšana	2020. - 2027. gads	IEM	IEM VUGD	VUGD
3.	VUGD struktūrvienību tīklu (ugunsdzēsības depo) būvniecība, renovācija un rekonstrukcija	2020. - 2027. gads	IEM	IEM VUGD	VUGD
4.	VUGD mācību poligona izveide un nodrošināšana, personāla apmācība ar jaunāko tehnoloģisko sasniegumu integrēšanu, taktisko iemaņu pilnveidošana, tehnikas un aprikojuma apgūšanu	2020. - 2027. gads	IEM	IEM VUGD	VUGD
5.	Valsts civilās aizsardzības kontaktpunkta izveide, tā tehniskā (informācijas un komunikācijas tehnoloģijas u.c.) un analītisko spēju izveidošana	2020. - 2022. gads	VUGD	VUGD	VUGD IEM IC
6.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020. - 2027. gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti
7.	Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas pilnveidošana (bīstamības modelēšana, prognozēšana, agrīnās brīdināšanas sistēmas, riska novērtēšana u.c.), uzturēšanu un pārbaude	2020. - 2027. gads	VARAM IEM	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti
8.	CAK apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VDD VP VUGD Pašvaldības	VDD VP VUGD Pašvaldības	VDD VP VUGD Pašvaldības
9.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas Izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020. – 2027. gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC LVĢMC	VUGD IEM IC LVĢMC

				Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti
10.	Vienota kontaktu centra platformas izveide operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei, un to lietotāju apmācība	2020. - 2023.gads	IEM	IEM IC VUGD VP NMPD	IEM IC VUGD VP NMPD
11.	Krīzes vadības padomes darbības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	IEM	VUGD	VUGD
12.	Civilās aizsardzības operacionālā vadības centra darbības nodrošināšana un apmācības organizēšana	Pēc nepieciešamības	IEM VUGD	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes Komersanti
13.	Valsts augstāko amatpersonu apziņošanas sistēmas darbības nodrošināšana un pārbaude	ne retāk kā reizi pusgadā	Ministru prezidenta birojs vai Krīzes vadības padomes sekretariāta vadītājs	VUGD	VUGD VP VDD NBS
14.	Nacionālā pretterorisma plāna, tipveida reaģēšanas plānos "Kuģis", "Lidmašīna" un "Objekts" un citos plānošanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pēc nepieciešamības	IEM VDD	VDD	VDD Ministrijas un padotības iestādes Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Nacionālā pretterorisma plāna, tipveida reaģēšanas plānos "Kuģis", "Lidmašīna" un "Objekts" un citos plānošanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pēc nepieciešamības	IEM VDD	VDD	VDD Ministrijas un padotības iestādes Operatīvie dienesti un avārijas brigādes
2.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija Lēmums par atļauju izmantot -	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona		
3.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK sekretārs
4.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	Pēc nepieciešamības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības	Ministrijas Pašvaldības

4.17.Karš, militārs iebrukums vai to draudi

36. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
1. Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.1.	Pārtikas nodrošinājuma plānošana	Pastāvīgi		ZM	ZM VARAM Pašvaldība
1.2.	Izstrādā rīcības plānus par pirmās nepieciešamības preču izsniegšanu un to piegādes ceļu iespējamiem variantiem līdz izsniegšanas punktam	2020. - 2027. gads		EM VARAM	Pašvaldība
1.3.	Sniedz EM priekšlikumus par finanšu līdzekļu plānošanu iedzīvotāju nodrošināšanai ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm valsts apdraudējuma gadījumā	Pastāvīgi		VARAM	Pašvaldības
1.4.	Valsts un pašvaldību institūcijām atbilstoši kompetencei izstrādāt vadlīnijas vai rekomendācijas par Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteikto pamatvajadzību nodrošināšanu kara vai militāra iebrukuma laikā	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Sadarbības teritorijas CA plānā noteiktās institūcijas	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Sadarbības teritorijas CA plānā noteiktās institūcijas	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Sadarbības teritorijas CA plānā noteiktās institūcijas

1.5.	Izstrādāt kārtību, kā tiek nodrošināta iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, to uzskaitē, pagaidu izmitināšana, ēdināšana un sociālā aprūpe, iekļaujot informāciju par resursiem un personālu, kas īsteno šo pasākumu izpildi	01.03.2022.	CAK	CAK	Pašvaldības
1.5.1.	Izstrādāt kārtību, kādā nodrošināma pārtikas izsniegšana iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā	2020. - 2027. gads	ZM CAK	ZM VARAM	ZM Pašvaldības
1.5.2.	Izstrādāt kārtību, kādā tiek izsniegtas pirmās nepieciešamības preces iedzīvotājiem pašvaldība administratīvajā teritorijā	2020. - 2027. gads	EM CAK	EM VARAM	EM Pašvaldības
1.6.	Izveidot un uzturēt kartogrāfisku ģeotelpiskās informācijas datu kopumu par evakuācijas pulcēšanās vietām, ieslodzījuma vietām un to resursu, ārstniecības iestādēm un to resursu, īslaicīgās aizturēšanas vietām, sociālās aprūpes centriem un citu saistošu informāciju	01.03.2022.	IEM	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei Pašvaldības
1.7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020. - 2027. gads	KM	KM	KM iestādes Smiltenes novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
1.8.	Plānā noteikto pasākumu īstenošanas pārbaude teorētiskās vai praktiskās mācībās	Ne retāk kā reizi četros gados	CAK	CAK	CAK Visas iesaistītās pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
2. Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
2.1.	CAK apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK priekšsēdētājs	CAK sekretārs
2.2.	Iespējamo papildu apziņošanas līdzekļu iesaistīšana iedzīvotāju apziņošanā	12 stundas	VUGD priekšnieks	IEM SM AIM	VUGD NBS VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" Ministrijas un to padotības iestādes

2.3.	Pārtikas izsniegšana (t. sk. piegāde) iedzīvotājiem, kā arī izsniegtās pārtikas uzskaitē	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	CAK	VARAM CAK	Pašvaldības
2.4.	Pirmās nepieciešamības preču izsniegšana iedzīvotājiem, kā arī izsniegto preču uzskaitē	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	CAK	VARAM CAK	Pašvaldības
2.5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK Sadarbības teritorijas ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas Sadarbības teritorijas ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas RPP Rīgas pilsētas ārstniecības iestādes Nevalstiskās organizācijas
2.6.	Atbalsta sniegšana NBS	Pastāvīgi		Ministrijas	Ministriju padotības iestādes Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
2.7.	Sabiedriskās kārtības uzturēšanas pasākumu pastiprināšana	6 – 8 stundas	VP priekšnieks	VP PP NBS VARAM	VP PP NBS
2.8.	Valsts un pašvaldību institūcijām kara vai militāra iebrukuma laikā turpināt to kompetenču jomā nodrošināt Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktās pamatvajadzības	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts CAK	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
2.9.	Starptautiskās un humānās palīdzības pieprasīšanu un saņemšanu (t. sk. uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšana)	Atkarībā no situācijas	MK	Atbildīgā ministrija	VUGD CAK Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
2.10.	Iedzīvotāju evakuācija vai kontrolēta cilvēku pārvietošana no bīstamās zonas	24 stundas	Katastrofu pārvaldīšanas subjekts AIM	VARAM CA OVS	PP
I darbības līmenis					
2.11.	Apdraudētā teritorijā esošo iedzīvotāju apziņošana par evakuācijas nepieciešamību, apdraudējuma raksturu, evakuācijas virzienu un citu saistošu	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VP PP	VP PP

	informāciju, ja katastrofas draudu vai katastrofas bīstamo faktoru izplatības gadījumā ir nepieciešama momentāna evakuācija				
2.12.	Apdraudētās pašvaldības CAK sēdes sasaukšanas ierosināšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK	CAK sekretārs
2.13.	Evakuācijas pulcēšanās vietu un izmantojamo resursu apzināšana un noteikšana iedzīvotāju transportēšanai un pamatvajadzību nodrošināšanai	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.14.	Sadarbības organizēšana ar citu pašvaldību evakuēto iedzīvotāju uzņemšanai	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.15.	Evakuācijas nodrošināšanas īstenošanai nepieciešamo resursu mobilizācija un iesaistīto personu apziņošana	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.16.	Juridisko un fizisko personu resursu iesaistīšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.17.	Iedzīvotāju, ieslodzījuma vietu, sociālās aprūpes centru, īslaicīgās aizturēšanas vietu, ārstniecības iestāžu apziņošana par evakuācijas nepieciešamību, apdraudējuma raksturu, evakuācijas kārtību, pulcēšanās vietām, izmantojamiem ceļiem un maršrutiem, izmitināšanu	Pēc nepieciešamības	CAK VP VUGD IeVP VP LM	CAK VP VUGD IeVP VP LM	CAK PP VP VUGD IeVP VP LM
2.18.	Lemt par valsts agrinās brīdināšanas sistēmas iedarbināšanas nepieciešamību	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	VUGD CAK	VUGD
2.19.	Organizēta iedzīvotāju transportēšana no pulcēšanās vietām uz izmitināšanas vietām	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	PP Pašvaldība
2.20.	Sociālās aprūpes centru pacientu pārvietošana uz citu sociālās aprūpes centru	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK LM	Sociālās aprūpes centrs Pašvaldība
2.21.	Ārstniecības iestāžu pacientu pārvietošana uz citu ārstniecības iestādi	Pēc informācijas saņemšanas par	VM Valsts operatīvā medicīniskā komisija	VM Valsts operatīvā medicīniskā komisija CAK	NMPD Ārstniecības iestāde

		evakuācijas nepieciešamību	CAK		
2.22.	Evakuēto iedzīvotāju uzskaitē un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK Pašvaldība Sociālais dienests
2.23.	Ieslodzīto personu pārvietošana no ieslodzījuma vietas uz citu ieslodzījuma vietu vai citām pašvaldības (t. sk. citas pašvaldības) norādītajām telpām vai teritorijām	Pēc nepieciešamības	IeVP VP	IeVP VP NBS Zemessardze CAK SM	IeVP VP NBS Zemessardze SM
2.24.	Sabiedriskās kārtības un drošības pasākumu nodrošināšana evakuācijas pulcēšanās vietās, izmitināšanas vietās un to apkārtnē	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK VP	VP PP NBS Zemessardze Iesaistītās juridiskas personas
2.25.	Patrulēšanas maršrutu un posteņu tuvināšana evakuēto teritoriju lielākajām apdzīvotajām vietām	Pēc nepieciešamības	CAK VP	CAK VP	VP PP NBS Zemessardze
2.26.	Valsts materiālo rezervju resursu iesaistīšana	Pēc nepieciešamības	CAK	Atbildīgie valsts materiālo rezervju glabātāji	Atbildīgie valsts materiālo rezervju glabātāji
2.27.	Pazudušo iedzīvotāju uzskaitē un meklēšana	Pēc nepieciešamības	VP	IeM PMLP CAK	VP PP
II iedarbības līmenis					
2.28.	Dalībnieku norīkošana evakuācijas koordinēšanas grupā	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.29.	Informācijas apkopošana par iedzīvotāju evakuācijas un pārvietošanas aktuālo situāciju un veicamo papildu pasākumu noteikšana	Pēc nepieciešamības	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.30.	Papildu evakuācijas pulcēšanās vietu un izmitināšanas vietu noteikšana	Pēc aktuālās informācijas apkopšanas	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupas lēmums	CAK	CAK
2.31.	Pārtikas produktu piegāde evakuēto iedzīvotāju ēdināšanas nodrošināšanai	Pēc pašvaldību pieprasījuma	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	ZM	PP

			CAK		
2.32.	CAK apziņošana un koordinēšana, kuru pašvaldību resurss tiks izmantots evakuēto iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanā	Pēc nepieciešamības	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa
2.33.	Evakuēto iedzīvotāju nodrošināšana ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm	Pēc pašvaldību pieprasījuma	CAK	EM	Pašvaldība
2.34.	Nepieciešamības gadījumā energoresursu nodrošināšana izmitināšanas vietās	Pēc nepieciešamības	EM	CAK	Pašvaldība
Pasākumi militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā					
2.35.	Pašvaldību un Evakuācijas koordinēšanas grupas apziņošana un informācijas apmaiņas nodrošināšana par nepieciešamajām evakuējamām teritorijām, izmantojamiem ceļiem un maršrutiem, evakuācijas īstenošanai pieejamo laiku, drošām izmitināšanas vietu ierīkošanas distancēm	Pēc informācijas pieejamības vai pēc izņēmuma stāvokļa izsludināšanas	NBS AIM Zemessardze	CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	CAK CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa VUGD
2.36.	Iedzīvotāju evakuācijai un pārvietošanai neizmantojamo ceļu bloķēšana	Pēc reaģēšanas pasākumu VCAP 35. punktā minētās informācijas saņemšanas	AIM Zemessardze	VP CAK	VP PP NBS Zemessardze
2.37.	Iedzīvotāju plūsmas virzīšanas un informēšanas pasākumi ienākošo militāro spēku un evakuējamo iedzīvotāju dekonfliktācijas īstenošanai	Pēc reaģēšanas pasākumu VCAP 35. punktā minētās informācijas saņemšanas	CAK	CAK	VP CAK
III darbības līmenis					
2.38.	Informācijas apkopošana par trūkstošiem resursiem evakuējamo iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanai	Pastāvīgi		CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei

2.39.	Starptautiskās palīdzības iegūto resursu iesaistīšanas koordinēšana	Pēc resursa saņemšanas		CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.40.	Starptautisko atbalsta komandu un darba grupu iesaistīšanas koordinēšana	Pēc komandu ierašanās		CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.41.	Apdraudējuma skarto pašvaldību informēšana par bīstamo faktoru seku likvidāciju un iespēju iedzīvotājiem atgriezties iepriekšējās dzīvesvietās	Pēc apstiprināšanas par apdraudējuma neesamību	Glābšanas darbu vadītājs NBS	CAK	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.42.	Iedzīvotāju informēšana par bīstamības neesamību evakuētajās teritorijās un iespēju atgriezties iepriekšējās dzīvesvietās	Pēc VCAP 35. pielikuma seku likvidēšanas pasākumu 1. punktā minētās informācijas saņemšanas	CAK	Glābšanas darbu vadītājs	PP Pašvaldības
2.43.	Organizēt infrastruktūras un sabiedrībai sniedzamo pakalpojumu atjaunošanu evakuētajās teritorijās	Pēc VCAP 35. pielikuma seku likvidēšanas pasākumu 1. punktā minētās informācijas saņemšanas	CAK	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei	Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības atbilstoši kompetencei Fiziskās un juridiskās personas
2.44.	Īstenot organizētu iedzīvotāju (t. sk. pārvietoto ieslodzīto personu, aizturēto personu, sociālās aprūpes centru iemītnieku, slimnīcu pacientu u. c.) atgriešanos evakuētajās teritorijās un pakāpenisku izmitināšanas vietu slēgšanu	Pēc VCAP 35. pielikuma seku likvidēšanas pasākumu 2. punktā minētās informācijas saņemšanas	CAK	CAK VP LM NMPD IeVP	Pašvaldība CAK PP VP LM NMPD I eVP
2.45.	Atbilstoši radītiem postījumiem lemt par nepieciešamo pamatvajadzību nodrošināšanu vai līdzekļu kompensēšanu iedzīvotājiem, kuru dzīvesvieta ir izpostīta	Pēc nepieciešamības	CAK MK	VARAM CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa	VARAM CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa

2.46.	Infrastruktūras un objektu, kas izmantoti evakuēto iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanai, atjaunošana iepriekšējā stāvoklī	Pēc izmitināšanas vietu slēgšanas	CAK	CAK	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei
2.47.	Plānot veicamos pasākumus evakuēto iedzīvotāju pastāvīgas dzīvošanas apstākļu nodrošināšanai, kuriem nav iespējams atgriezties iepriekšējās dzīvesvietās	Pēc 12 mēnešiem no reaģēšanas pasākumu īstenošanas	MK	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei	Visas iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei

5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji

37. tabula

Nr. p. k.	Apdraudējums vai veicamā pasākuma nosaukums	Institūcija, kuras amatpersona ir reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs
1.	Zemestrīce	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
2.	Plūdi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
3.	Vētra, lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstuma, sausums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
4.	Ugunsgrēku dzēšana mežos	Valsts meža dienests
5.	Epidēmija	Slimību profilakses un kontroles centrs
6.	Epizootija	Pārtikas un veterinārais dienests
7.	Epifitotija	Valsts augu aizsardzības dienests
8.	Bīstamo ķīmisko vielu noplūde (izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai)	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
9.	Avārijas gāzes sadales sistēmās	AS "Gaso"
10.	Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā	AS "Conexus Baltic Grid"
11.	Radiācijas avārija, negadījums (incidents) un kodolavārija	Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
12.	Bioloģisko vielu negadījumi	Slimību profilakses un kontroles centrs
13.	Ugunsgrēku dzēšana, izņemot mežus	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
14.	Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
15.	Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi	AS "Sadales tīkls" un AS "Augstsprieguma tīkls"
16.	Būvju sabrukums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
17.	Autotransporta vai autoceļu infrastruktūras avārija (ja nav jāveic glābšanas darbi, jādzēš ugunsgrēks vai jālikvidē bīstamo ķīmisko vielu noplūdes sekas)	VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" uz valsts autoceļiem; Pašvaldība uz pašvaldības autoceļiem
18.	Aviācijas transporta avārija	Valsts robežsardze
19.	Sabiedriskās nekārtības	Valsts policija
20.	Terora akts	Valsts drošības dienests
21.	Nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā	Valsts policija
22.	Glābšanas darbi (izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai)	NBS krasta apsardzes dienests

6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas

Pirms cilvēku evakuācijas no katastrofu apdraudētajām vai skartajām teritorijām tiks nodrošināta šo cilvēku apziņošana. Novadu iedzīvotāju, operatīvu dienestu, iestāžu un pašvaldību apziņošana par katastrofas draudiem paredzama, izmantojot visus pieejamos sakaru līdzekļus: mobilo telefonu sakaru tīklus, fiksēto telefonu tīklus, rācijas, radiosakarus, masu medijus (TV, laikraksti, interneta portāli) un citus, kas tajā brīdī būs pieejami. Papildus iedzīvotāju apziņošanai tiks izmantotas civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas sirēnas. Agrīnās brīdināšanas sistēmas darbību nosaka likums Par valsts civilās aizsardzības plānu (stājas spēkā 2020. gada 26. augustā) un Ministru kabineta 2017. gada 8. augusta noteikumi Nr. 440 "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība".

Smiltenes pilsētā uz Smiltenes Trīs pakalnu sākumskolas ēkas jumta Rīgas ielā 16C uzstādīta viena trauksmes sirēna, bet Apes pilsētā šāda sirēna uzstādīta uz Dāvja Ozoliņa Apes vidusskolas ēkas jumta Pasta ielā 26. Pēc pieejamās informācijas Smiltenes pilsētā dēļ izvietojuma un reljefa, sirēnu iespējams dzirdēt tikai daļā no pilsētas. Lai uzlabotu trauksmes sirēnu apziņošanas iespējas, būtu nepieciešams Smiltenes pilsētā uzstādīt papildus sirēnu. Sirēnu papildu uzstādīšana nav paredzēta, bet nākotnē plānots izstrādāt SMS apziņošanas sistēmu, kas brīdinās visus Latvijas iedzīvotājus par gaidāmajiem draudiem.

6.1. Evakuācijas veids

Evakuācija no skartajām teritorijām, atkarībā no katastrofas veida, var notikt, izmantojot autotransportu, motorizētu transportu un nemotorizētu transportu. Autotransportam var tikt izmantots gan novadu nodrošinātais autotransports, gan iedzīvotāju privātais transports. Pie nemotorizētā transporta pieskaitāmi velosipēdi, skrejriteņi u.c. mehāniskie pārvietošanās līdzekļi. Pie motorizētajiem transportlīdzekļiem pieskaitāmi transportlīdzekļi ar iekšdedzes dzinējiem un elektromotoriem. Motorizētu transportlīdzekļu izmantošana var būt nedroša vietās, kur izplūdušas viegli uzliesmojošas ķīmiskas vielas, jo dzirksteles no motoriņiem var izraisīt to aizdegšanos. Ķīmisko vielu noplūdes gadījumā, evakuēties perpendikulāri vēja virzienam (tā lai vējš pūstu no sāniem).

6.2. Pulcēšanās vietas

Smiltenes novadā katastrofu gadījumā noteiktas vairākas pulcēšanās vietas. No pulcēšanās vietām notiek tālāka evakuācijas koordinēšana. Pulcēšanās vietas Smiltenes novadā skatīt 38. tabulā.

38. tabula. Pulcēšanās vietas Smiltenes novadā

N. p. k.	Pulcēšanās vieta	Adrese	Piezīmes
1.	Smiltenes pilsēta	Baznīcas laukums, Smiltene	
2.	Smiltenes pilsēta	Rīgas iela 16C, Smiltene	Smiltenes vidusskolas stāvlaukums
3.	Smiltenes pilsēta	Dakteru iela 27, Smiltene	Smiltenes vidusskolas sporta laukums
4.	Apes pilsēta	Pasta iela 26, Ape, Smiltenes novads	Dāvja Ozoliņa Apes pamatskola
5.	Smiltenes pagasts	Kalnamuiža 10, Smiltenes pagasts, Smiltenes novads	Sporta halle
6.	Bilskas pagasts	"Pašvaldības māja", Bilska, Bilskas pagasts, Smiltenes novads	Pagasta pārvalde
7.	Bilskas pagasts	"Birzuļu tautas nams", Mēri, Bilskas pagasts, Smiltenes novads	Birzuļu tautas nams
8.	Blomes pagasts	Cēsu iela 13, Blomes pagasts, Smiltenes novads	Blomes pamatskola
9.	Launkalnes pagasts	Ezera iela 2A, Launkalne, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads	Launkalnes pagasta Tautas nams
10.	Palsmanes pagasts	"Kultūras nams", Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads	Palsmanes kultūras centrs
11.	Variņu pagasts	Oktobra iela 13, Variņu pagasts, Smiltenes novads	Variņu pagasta Tautas nams
12.	Brantu pagasts	Vidzeme, Rīgas iela 71, Brantu pagasts, Smiltenes novads	SIA "Vidzemīte" admin. ēka
13.	Grundzāles pagasts	Tilta iela 5, Grundzāle, Grundzāles pagasts, Smiltenes novads	Grundzāles pagasta administratīvā ēka
14.	Gaujienas pagasts	"Vidusskola", Gaujiena, Gaujienas pagasts, Smiltenes novads	Ojāra Vācieša Gaujienas pamatskola
15.	Trapenes pagasts	"Skola", Trapene, Trapenes pagasts, Smiltenes novads	Trapenes sākumskola
16.	Virešu pagasts	"Sikšņu skola", Vidaga, Virešu pagasts, Smiltenes novads	skola ēka
17.	Drustu pagasts	Palsas iela 11, Drusti, Drustu pagasts, Smiltenes novads	Drustu pagasta Tautas nams

18.	Drustu pagasts	Skolas iela 7, Drusti, Drustu pagasts, Smiltenes novads	Skolas ēka
19.	Raunas pagasts	Skolas iela 1, Rauna, Raunas pagasts, Smiltenes novads	Raunas pamatskola
20.	Raunas pagasts	Dīķa iela 6, Rauna, Raunas pagasts, Smiltenes novads	aktu zāle
21.	Raunas pagasts	"Rozes", Raunas pagasts, Smiltenes novads	Rozes klubs

6.3. Evakuācijas maršruti

Evakuācijas maršruti cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai iepriekš nav noteikti. Evakuācijas virzienu un maršrutu izvēle atkarīga no katastrofas apdraudējuma veida, izvietojuma pašvaldības teritorijā, apdraudētās teritorijas platuma un konfigurācijas. Lēmumu par evakuācijas maršruta izvēli pieņems CA komisija sadarbībā ar vietējo pašvaldību un atbildīgajiem dienestiem. Evakuācijai tiks izmantoti novadu teritorijā esošie autoceļi. Pārvietošanās drošība evakuācijas laikā tiks nodrošināta sadarbībā ar valsts un pašvaldības policiju. Konvencionālas kara darbības gadījumā civiliedzīvotāju evakuācijas maršrutus nosaka NBS. CAK koordinē bēgļu plūsmu, to informēšanu un nepieciešamo pamata vajadzību nodrošināšanu. Evakuācijas darbības katastrofu un militāras krīzes gadījumā principā neatšķiras. Bēgļu/evakuējamo pārvietošanas/izvietošanas koordinēšana ar NBS, lai izvairītos no civilajiem upuriem intensīvākajās karadarbības vietās, kā arī lai civilo pārvietošanās netraucē militārajām operācijām.

6.4. Transporta nodrošinājums

Evakuācijas gadījumā pieļaujama situācija, kad iedzīvotāji katastrofas skartās teritorijas pamet ar savu privāto autotransportu. Pie masveida evakuācijas var tikt piesaistīts arī trešo personu transports, kā piemēram SIA "VTU Valmiera", AS "CATA" starppilsētu autobusi, kas apkalpo Smilteni, Valmieru un Cēsis. Smiltenes novada īpašumā esošos transportlīdzekļus skatīt pielikumā.

6.5. Pagaidu izmitināšana

Evakuētos iedzīvotājus iespējams izmitināt izglītības iestāžu sporta zālēs, dienesta viesnīcās, tautas namos un pirmsskolas izglītības iestādēs. Viesnīcas ar gultas vietām var

nodrošināt pavisam nelielam skaitam cilvēku. Izmitināšanas vietu apsardze var būt organizēta, piesaistot valsts un pašvaldības policijas darbiniekus, kā arī izmitināšanas objekta personālu. Iespējamās izmitināšanas vietas Smiltenes novadā skatīt 39. tabulā.

39. tabula. Pagaidu izmitināšanas vietas Smiltenes novadā

Nr. p. k.	Nosaukums	Ēkas tips	Adrese	Telpu veids	Cilvēku skaits	Virtuve ar ēdnīcu	Guļamvietas
1.	Smiltenes vidusskola	Izglītības iestāde	Dakteru iela 27, Smiltene	Aktu zāle, sporta zāle, mācību klases	500	Ir	Nav
2.	Smiltenes Sarkanā Krusta slimnīca	Ārstniecības iestāde	Dakteru iela 14, Smiltene	Dienas stacionāra telpas; sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas telpas, palātas	100	Ir	50
3.	Smiltenes vidusskola	Izglītības iestāde	Rīgas iela 16C, Smiltene	aktu zāle, sporta zāle, mācību klases	100	Ir	20
4.	Kultūras centrs un sporta halle	Kultūras iestāde	Gaujas iela 1, Smiltene	Zāles	500	Nav	Nav
5.	Sporta halle	Sporta halle	Gaujas iela 1, Smiltene	Zāles	300	Nav	Nav
6.	PII "Pīlādītis"	Izglītības iestāde	Rīgas iela 8A, Smiltene	Mācību telpas, zāles	150	Ir	100
7.	Smiltenes tehnikums	Izglītības iestāde	Kalnamuiža 10, Smiltenes pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, aktu zāle, mācību klases, kopmītnes u.c. telpas	1200	Ir	350
8.	Bilskas pamatskola	Izglītības iestāde	"Pamatskola", Bilska, Bilskas pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, aktu zāle, mācību klases	250	Ir	14
9.	Birzuļu tautas nams	Kultūras iestāde	"Birzuļu tautas nams", Mēri, Bilskas pagasts, Smiltenes novads	Zāle	150	Nav	Nav
10.	Launkalnes sākumskola	Izglītības iestāde	Līvu iela Launkalne, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads	Aktu zāle, mācību klases	60	Ir	25
11.	Blomes pamatskola	Izglītības iestāde	Cēsu iela 13, Blome, Blomes pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, aktu zāle, mācību klases	150	Ir	50
12.	Palsmanes pamatskola	Izglītības iestāde	"Pamatskola", Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, aktu zāle, mācību klases	100	Ir	45
13.	Palsmanes pirmsskolas izglītības iestāde	Izglītības iestāde	"Bērnudārzs", Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads	Zāles, nodarbību telpas	50	Ir	40
14.	Smiltenes novada speciālās skolas internāts	Izglītības iestāde	"Speciālā internātskola", Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads	Guļamtelpas	80	Ir	80

15.	Variņu pamatskola	Izglītības iestāde	Oktobra iela 15, Variņu pagasts, Smiltenes novads	Klases, sporta zāle, halle	500	Ir	15
16.	Variņu tautas nams	Kultūras iestāde	Oktobra iela 13, Variņu pagasts, Smiltenes novads	Aktu zāle u.c telpas	200	Nav	Nav
17.	Grundzāles pamatskola	Izglītības iestāde	Tilta iela 6, Grundzāles pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, mācību klases	200	Ir	Nav
18.	Grundzāles kultūras nams	Kultūras iestāde	Tilta iela 5, Grundzāles pagasts, Smiltenes novads	Aktu zāle	200	Nav	Nav
19.	Dāvja Ozoliņa Apes vidusskola	Izglītības iestāde	Pasta iela 26, Ape, Smiltenes novads	Sporta zāle, aktu zāle, mācību klases, kopmītnes u.c. telpas	60	Ir	8
20.	Gaujienas pamatskola	Izglītības iestāde	"Internātskola", Gaujiena, Gaujienas pagasts, Smiltenes novads	Sporta zāle, mācību klases, kopmītnes	280	Ir	90
21.	Drustu pamatskola	Izglītības iestāde	Skolas iela 7, Drusti, Drustu pag., Smiltenes nov.	Zāle, mācību klases	300	Ir	20
22.	Raunas pamatskola	Izglītības iestāde	Skolas iela 1, Rauna, Smiltenes nov.,	Zāle, mācību klases	300	Ir	20
Kopā					5730	-	927

6.6. Evakuēto uzskaitē

Evakuēto uzskaiti veic pašvaldības un iesaistīto iestāžu darbinieki. Atbildīgo amatpersonu par iedzīvotāju uzskaites organizāciju nozīmē novadu civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājs vai izpilddirektors, pagastos - pagastu pārvaldes vadītāju nozīmētas personas. Atbildīgai amatpersonai par evakuēto iedzīvotāju jāsaņem visi personu dati. Novada izglītības iestādēm jānodrošina audzēkņu uzskaiti un uzraudzību evakuācijas pasākumu veikšanas gaitā.

6.7. Evakuēto ēdināšana

Novada pašvaldībā nav noslēgtas vienošanās vai līgumi ar sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem par ēdināšanas nodrošinājumu katastrofas gadījumā, ņemot vērā neprognozējamus apstākļus šo uzņēmumu darbībai. Novadu teritorijā nav noliktavu pārtikas krājumu ilglaicīgai uzglabāšanai. Organizējot iedzīvotāju evakuāciju, evakuētajiem tiks ieteikts sev līdzīgi ņemt pārtiku. Novadu domes nodrošinās glābšanas darbos vai avārijas seku likvidācijā iesaistīto institūciju personāla ēdināšanu. Evakuēto ēdināšana tiks organizēta atkarībā no situācijas.

Smiltenes novada izglītības iestādēs ēdināšanu nodrošina gan pašvaldības darbinieki - pavāri (katrā iestādē uz vietas), gan juridiskās ēdināšanas iestādes ar kurām ir noslēgti līgumi par pārtikas piegādi un ēdināšanas pakalpojuma sniegšanu.

6.8. Evakuēto sociālā aprūpe

Sociālo aprūpi un medicīnisko palīdzību nodrošinās neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Sarkanā krusta Smiltenes slimnīca un Smiltenes novadā esošie feldšerpunkti. Atkarībā no nepieciešamības un ievainoto skaita, cietušie var tikt nogādāti Vidzemes slimnīcā Valmierā, poliklīnikā Valkā, Alūksnes slimnīcā, Cēsu klīnikā un citās slimnīcās, ja tuvākās slimnīcas ir pārpildītas, vai citu iemeslu dēļ nespēj uzņemt cietušos.

6.9. Evakuēto īpašuma apsardze

Evakuēto iedzīvotāju īpašuma apsardzi paredzēts nodrošināt, izmantojot Valsts policijas un NBS struktūrvienību pieejamos resursus, atbilstoši MK noteikumiem Nr. 946 „Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos”. NBS tiek iesaistīti, ja civilās aizsardzības sistēmas rīcībā esošie resursi ir nepietiekami apdraudējuma situācijas pārvarēšanas un seku likvidācijas neatliekamo pasākumu veikšanai un NBS resursu piesaiste ievērojami paātrina neatliekamo pasākumu īstenošanu, mazina iespējamus zaudējumus, paātrina cilvēku glābšanu vai ja NBS rīcībā ir speciāli resursi šo darbību veikšanai. NBS kā materiāltehnisko palīdzību var piesaistīt transportu, tehniku, ierīces, gaisa kuģus, lauka virtuves un pārvietojamos vadības centrus. Ņemot vērā Smiltenes novada teritorijas platību, visas teritorijas evakuācijas gadījumā, NBS nebūs pietiekamu cilvēkresursu iedzīvotāju īpašumu apsardzei. Šādā situācijā būtu nepieciešams apsargāt objektus, kas ir kritiski sadarbības teritorijas funkciju pildīšanai. Šādi objekti ir saistīti ar ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru centriem un citiem svarīgiem infrastruktūras objektiem (dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrālie) cauruļvadi, galvenās elektrolīnijas). Šie objekti centrējas ap apdzīvoto vietu centriem.

6.10. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā

Smiltenes novada pašvaldībai nav noslēgtu līgumu ar blakus esošām pašvaldībām par evakuēto iedzīvotāju uzņemšanu. Nepieciešamības gadījumā var pieņemt, ka blakus esošās pašvaldības neatteiks cietušo uzņemšanu un palīdzību katastrofas gadījumā

